

Der foretoges derefter afstemning vedrørende *det under A nævnte lovforslag*.

Ændringsforslag nr. 4-6, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 7-9, § 2, således ændret, og § 3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets [lovforslag A's] overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Nørgaard-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges endelig afstemning vedrørende *det under B nævnte lovforslag*.

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets [lovforslag B's] overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Nørgaard-Sørensen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Tredje behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1988.

Af finansministeren (Palle Simonsen).

(Fremsat 6/10 87. Første behandling 15/10 87. Betænkning 28/10 87. Anden behandling 24/11 87. Tillægsbetænkning 25/11 87. Bilags-hæfte nr. 1, 2 og 3 til tillægsbetænkningen.

I tillægsbetænkningen er stillet 440 ændringsforslag. (Nr. 1-19, 21-76, 78-108, 110-202, 204-214, 216-256, 258-297, 299-300, 302-381, 383-412, 414-445 samt 28a, 213a, 213b, 309a og 439a).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 25/11 87 stillet 35 ændringsforslag af Berlau (FK) m.fl. (Nr. 446-480).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 3/12 87 stillet 257 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 481-737).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 4/12 87 stillet 3 ændringsforslag af Bilgrav-Nielsen (RV). (Nr. 738-740).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 9/12 87 stillet 2 ændringsforslag af Bilgrav-Nielsen (RV). (Nr. 741 og 742).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 10/12 87 stillet 2 ændringsforslag af Bilgrav-Nielsen (RV). (Nr. 743 og 744). (Omtrykt).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 10/12 87 stillet 5 ændringsforslag af Baadsgaard (S), Ingerlise Koefoed (SF) og Bilgrav-Nielsen (RV) m.fl. (Nr. 745-749).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 11/12 87 stillet 41 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 750-790).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 11/12 87 stillet 5 ændringsforslag af Baadsgaard (S) m.fl. (Nr. 791-795).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 11/12 87 stillet 6 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 796-801).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 15/12 87 stillet 1 ændringsforslag af Baadsgaard (S), Ingerlise Koefoed (SF) og Bilgrav-Nielsen (RV). (Nr. 802).

Uden for tillægsbetænkningen er der den 15/12 87 stillet 1 ændringsforslag af finansministeren. (Nr. 803)).

Den fg. formand (Nørgaard-Sørensen):

Ud over de på dagsordenen anførte ændringsforslag er der endvidere den 15. december 1987 uden for tillægsbetænkningen stillet 1 ændringsforslag af Baadsgaard (S), Ingerlise Koefoed (SF) og Bilgrav-Nielsen (RV) m.fl. (Nr. 804).

Ændringsforslag nr. 802-804 kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg Tingets samtykke som givet. (Ophold). Det er givet.

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage:

Nr. 17, 22, 23, 46, 51, 68, 69, 72, 78, 82, 90, 111, 112, 115, 116, 120, 131, 140, 143, 145, 146, 169, 170, 173, 207, 208, 212, 213, 219, 226, 232, 294, 343, 345, 354, 355, 357, 364, 367, 368, 372,

[Den fg. formand]

378, 387, 389, 400, 403, 405, 420, 438, 481, 515, 518, 539-542, 546, 547, 564, 573, 579-581, 600, 614, 622, 626, 656-658, 708, 709, 717, 718, 724, 726, 728, 731 og 737.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen, hr. Jes Lunde og hr. Bilgrav-Nielsen har meddelt mig, at de ønsker at tage ændringsforslag nr. 76 og 214 tilbage.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen og hr. Bilgrav-Nielsen har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage: Nr. 239, 426 og 427.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Hr. Henning Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage: Nr. 3, 27, 142, 152, 155, 161, 164, 176, 227, 279, 285, 290, 291, 309, 344, 394, 396, 404, 411 og 794.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Hr. Jes Lunde har meddelt mig, at han ønsker at tage ændringsforslag nr. 305 og 307 tilbage.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Hr. Bilgrav-Nielsen har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende ændringsforslag tilbage: Nr. 21, 24, 25, 132, 153, 738 og 739.

Ønsker nogen at optage disse ændringsforslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er de bortfaldet.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Den fg. formand (Nørgaard-Sørensen):

Taletiden er som fastsat i forretningsorde-

nen, dvs. 20 minutter i første og 10 minutter i anden omgang for ordførere, for andre medlemmer henholdsvis 10 og 5 minutter.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Der var ingen tvivl i den socialdemokratiske folketingsgruppe om kursen og målet, da forhandlingerne mellem regeringen og os begyndte. Vi ville gøre en kraftanstrengelse for at skaffe de bedst mulige resultater i et Folketing med en næsten umulig sammensætning.

Vi ville gøre en indsats for at modarbejde en ny katastrofal stigning i arbejdsløsheden, en fortsat voldsom forringelse af konkurrenceevnen og en ny kraftig stigning i den uhyggeligt store udlandsgæld, Danmark har. Og så ville vi gøre, hvad der var muligt for at få finanslovsforslaget forbedret på ganske bestemte punkter til gavn for folkepensionister, efterlønnere, arbejdsløse, syge, de boligløse og dem uden uddannelse. Vi ønskede også bedre muligheder for forskning og teknologisk udvikling og for eksport af nye produkter.

Lykkedes det at skaffe gode resultater, ville vi stemme for finansloven; lykkedes det ikke, var vi på alle måder klar til det valg, som statsministeren forsøgte at forskrække os med.

Men det blev virkelig gode resultater; bedre end de fleste havde ventet. Den socialdemokratiske folketingsgruppe kan derfor med sindsro stemme for finansloven ved tredje behandling i morgen.

Vi har en klart afgrænset aftale med regeringen om nogle ganske bestemte, betydelige forbedringer i finanslovsforslaget. Aftalens indhold kan læses i bemærkningerne til de ændringsforslag, som finansministeren har fremsat; derudover står vi helt frit i forhold til regeringen. Socialdemokratiet er derfor ikke støtteparti for regeringen og vil aldrig blive det. Men vi har skaffet konkrete resultater i en konkret situation. Det gode samarbejde, vi har med andre partier, først og fremmest Socialistisk Folkeparti, vil derfor ikke blive forstyrret af vor aftale med regeringen om dele af finansloven. Derfor er vi godt tilfredse med de lykønskninger, vi har fået fra de fleste af de SF'ere, der har udtalt sig om de resultater, vi har nået.

Og hvad er det da, vi har nået? Den forhøjelse af folkepensionerne og de laveste førtids-

[Henning Rasmussen]

pensioner, som vi har lovet at prøve at skaffe, gennemføres fuldt ud fra 1. juli 1988. En enlig folkepensionist eller førtidspensionist på laveste sats får pensionstillægget forhøjet med 2.400 kr. om året. Samgifte pensionister får 3.200 kr. hver, fordelt på grundbeløb og pensionstillæg. Oven i den forhøjelse kommer fra samme dato en forhøjelse, der svarer til en dyrtidsportion, dvs. yderligere omkring 900 kr. om året til hver pensionist. Det var naturligvis noget, der var sket under alle omstændigheder, men det er altså med; det er sikret.

Vi fik også gennemført, at det allerede fra den 1. januar 1989 er muligt for pensionister at have mindre indtægter ved siden af folkepensionen og førtidspensionen, før der sker en nedskæring i de personlige tillæg og i pensionstillægget. Allerede i 1989 må en enlig pensionist have en indtægt på 10.000 kr. f.eks. fra ATP, fra renteindtægter eller lidt arbejdsindtægt, før de personlige tillæg reduceres. Indtægtsgrænsen bliver endda 15.000 kr. for en enlig pensionist, før der sker nedsættelse i pensionstillægget. Og for pensionistægtepar er indtægtsgrænsen den dobbelte, 20.000 kr. og 30.000 kr., og så vil den blive sat op i løbet af en kort årrække til 40.000 kr. for enlige og 80.000 kr. for ægtepar.

På den måde løses et af de alvorligste kritikpunkter ved det system, vi har i dag, den berettigede kritik af, at selv små indtægter ved siden af folke- og førtidspension betyder, at man mister fra 80 pct. og op til 100 pct. af indtægten, fordi ikke alene skatten tager sin del, men tillæggene skæres ned.

Jeg nævner det så udførligt, fordi denne del af aftalen med regeringen ikke har været særlig meget omtalt, men den er en vigtig del af den. Vi er derfor meget glade for, at det er lykkedes at overbevise regeringen om, at løsningen af dette store problem skulle rykkes meget frem i forhold til den lov, der blev vedtaget her i foråret.

Et andet meget afgørende krav, nemlig forslaget om en forhøjelse af efterlønnen, arbejdsløshedsunderstøttelsen og dagpengene til de syge, bliver gennemført fuldt ud, ligeledes fra 1. juli 1988. Det betyder for mennesker på højeste sats for arbejdsløse og efterlønnere omkring 11.000 kr. mere om året. De øvrige efterlønnere, dem på 80 pct.-satsen, får omkring 8.700 kr. om året, og de andre satser forhøjes tilsvarende. Det er efter vores opfattelse en retfærdig-

hedshandling over for flere hundrede tusinde mennesker, som har fået deres levestandard skåret ned af regeringen og Det Radikale Venstre i de sidste 5 år.

Det næste, der må ske, er, at der indføres en automatisk regulering af sygeløn og dagpenge, så der ikke igen sker en forringelse af disse menneskers økonomi. Det vil vi arbejde hårdt for sammen med de faglige organisationer.

Et tredje vigtigt punkt for os var at få fjernet den forhadte regel om, at langtidsledige kan få deres arbejdsløshedsdagpenge skåret ned først til 80 pct. og senere til 55 pct. af normale dagpenge. Den regel forsvinder. Ingen vil komme ud for den drastiske nedskæring i arbejdsløshedsdagpengene. Vi har derfor lagt stor vægt på, at de, der inden den 1. januar 1989 ville komme på nedskårne dagpenge, skal have et ekstraordinært arbejdstilbud. Det har regeringen forpligtet sig til at skaffe.

Vi har også lagt meget stor vægt på, at der sker en kraftig udvidelse af tilbudene om uddannelse og arbejde til de langtidsledige. Det er fuldstændig urimeligt, at der er titusinder af langtidsledige, der gerne vil have en uddannelse, de kan klare, og som måske kan give dem arbejde, men at der ikke er plads til dem overhovedet. Derfor må der fra regeringens side gøres langt mere, end der gøres i dag, for at give især uddannelsestilbud, men også arbejdstilbud, som de langtidsledige kan bruge, som de har forudsætninger for at klare, og som de kan nå fra deres bopæl. Det er jo i langt de fleste tilfælde mennesker med familie, det drejer sig om.

Vi stillede oprindeligt et ændringsforslag om at afsætte 350 mio. kr. til denne opgave i 1988 for at markere, at der er et stort behov. Det ændringsforslag har vi trukket tilbage, fordi behovet sandsynligvis er væsentlig større, og vi ønsker ikke at blive bundet af et utilstrækkeligt beløb. Vi vil arbejde videre med denne vigtige sag sammen med de faglige organisationer og presse regeringen til de nødvendige initiativer og de nødvendige bevillinger.

Men vi fik gennemført en forøgelse af bevilningerne til arbejdsmarkedsuddannelserne på 90 mio. kr. De skal bruges til flere kurser, til mere udstyr og i høj grad også til forsøg med nye uddannelser, især for ikkefaglærte.

Vi aftalte med regeringen, at der skal bruges yderligere 100 mio. kr. til en række erhvervsud-

[Henning Rasmussen]

dannelser. Det drejer sig eksempelvis om efguddannelser og naturvidenskabelige uddannelser, men også om flere uddannelsespladser på lærerseminarier og socialpædagogiske og børnehave- og fritidspædagogiske seminarier og på sociale højskoler. Disse uddannelsessteder er efterhånden blevet skåret så meget ned, at der mange steder allerede i dag er mangel på uddannede; det er da urimeligt, når der er mange hundrede unge, der forgæves har søgt optagelse, og når der bygges f.eks. hundredvis af nye pladser i daginstitutioner i de kommende år hver eneste måned.

Vi gjorde et nyt forsøg på at overbevise regeringen om, at de mennesker, der er i arbejde, men som gerne vil uddanne sig videre, skal have ret til på bestemte betingelser at få orlov fra deres arbejde med en rimelig løn eller understøttelse for at dygtiggøre sig. Det er naturligvis især de ikkefaglærte, men også mange andre, der har brug for at lære mere for at klare sig i tilværelsen både på arbejdspladsen og udenfor.

Men regeringen ville ikke være med til noget som helst her, ikke engang et forsøg med betalt frihed til uddannelse. Vi er derfor meget glade for, at det er aftalt med Det Radikale Venstre, at vi nu gradvis skal indføre denne nye mulighed for at give uddannelse til voksne efter deres eget valg, og at SF er enig med os i det. Det sikrer, at der afsættes 50 mio. kr. i 1988 til denne begyndelse på en meget vigtig reform. De tre partier har hver sit udgangspunkt. Men de vil straks efter jul – i det omfang det ikke allerede er sket – fremlægge hver deres forslag til, hvordan ordningen skal se ud. Vi tror, at det er muligt at opnå enighed om et forslag, og vi vil meget gerne opfordre regeringen til at begynde at tage bestik af den situation, der er på vej, nemlig flertal for en rimelig begyndelse på en fornuftig reform.

Vi sagde til regeringen, at grundforskningen er for lille i Danmark; den er klemt af besparelser. Vi fik derfor gennemført, at der afsættes 70 mio. kr. først og fremmest til at styrke grundforskningen på universiteter og andre højere læreanstalter, men også til andre lignende formål. Og så blev der afsat det nødvendige beløb i 1988 til at gennemføre den store forbedring af Statens Uddannelsesstøtte, som et flertal – SF, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet – gennemførte mod regeringens vilje sidste folketingsår. Det ville vel naturligvis være sket under alle omstændigheder.

Vi overbeviste også regeringen om, at der i 1988 skal afsættes 30 mio. kr. til en pulje, der skal støtte dansk eksport af systemer, både offentlige og private. Det er et område, der er forsømt, og hvor vi er overbevist om, at mange af de systemer inden for det offentlige, som er udviklet i Danmark, med held kan sælges til udlandet.

Vi overbeviste også regeringen om, at der skal afsættes et beløb, 25 mio. kr., til støtte for samarbejdsprojekter, bl.a. hvor offentlige myndigheder og private virksomheder ved hjælp af udviklingskontrakter udvikler helt nye produkter, især beregnet på eksport.

Så overbeviste vi regeringen om, at Vestlolland er i en ganske særlig vanskelig situation efter lukningen af skibsværftet i Nakskov og af en række andre virksomheder. Der er en katastrofalt høj arbejdsløshed, og der er store problemer med at få nye virksomheder i gang. Der blev derfor enighed om over en periode på 4 år at afsætte 40 mio. kr. ud over de 40 mio. kr., der kommer fra EF, til en særlig fond for en indsats på egnen.

Endelig blev der enighed om at øge kvoten af det almennyttige boligbyggeri fra 9.000 til 10.000 i 1988, ligesom der er flertal – sikret på forhånd af Det Radikale Venstre – for at øge byggeriet af ungdomsboliger fra 3.000 til 3.500.

Den socialdemokratiske folketingsgruppe har med tilfredshed sagt ja til forhandlingsresultatet. Det er nemlig blevet dokumenteret, at det var muligt at gennemføre væsentlige forbedringer i det finanslovsforslag, regeringen havde fremsat.

Vi kan se af artikler i aviserne, og vi kan høre i radio og fjernsyn, at der har været, og at der er stærkt delte meninger i regeringen om den aftale, der er truffet med os. Vi synes, at folkepenionister, efterlønnere, arbejdsløse, syge, mennesker, der søger uddannelse, dansk erhvervsliv og mange flere kan være glade for, at det, vi vil karakterisere som den realistiske del af regeringen, sejrede i denne sag. Vi er naturligvis også meget glade for, at Det Radikale Venstre har tilsluttet sig aftalen i alle punkter. Vi tror også, at Socialistisk Folkeparti kan stemme for alle ændringsforslagene; hvert eneste af dem er jo forbedringer i forhold til det oprindelige finanslovsforslag.

Men resten af finanslovsforslaget har vi som sagt ingen aftale med regeringen om. Der har vi

[Henning Rasmussen]

stillet en række ændringsforslag, som vi meget gerne ser gennemført. De er efter vores mening alle realistiske. Ingen af dem er særlig dyre, og alle har det formål at gøre vort samfund lidt bedre for små penge, at gøre nogle værdifulde forsøg, at udvikle ny og bedre teknologi og andet tilsvarende. Jeg skal undlade at gå i detaljer – det tillader tiden ikke – med de ændringsforslag, vi har stillet af den karakter. Jeg vil alligevel godt nævne enkelte ændringsforslag.

Der er nogle samfundsmæssigt og menneskeligt set helt uundværlige initiativer i forskellige organisationer, som det vil være nødvendigt at give en økonomisk håndsrækning, hvis de fortsat skal løse deres vigtige del af det forebyggende og behandelende sundhedsarbejde. Der er en række organisationer, der hjælper folk med alkoholproblemer, og der er ikke mindst de organisationer, der gør en indsats for at forebygge AIDS-smitte og for at hjælpe de smittede. Derfor vil vi meget stærkt anbefale, at Folketinget kan samles om, at der nu bevilges de penge, der er nødvendige, for at disse foreninger, og især de sidste – Landsforeningen for Bøsser & Lesbiske, Positivgruppen og Danmarks Bløderforening – fortsat kan gøre deres arbejde blandt de særligt udsatte.

Vi mener bestemt også, at den urimelige smålighed over for de blødere og andre, der er blevet smittet med AIDS gennem de nødvendige behandlinger, de har fået, må høre op.

Så vil jeg nævne et enkelt forslag derudover, som egentlig også fortjener almindelig støtte. Det er forslaget om at øge personalet i toldvæsenet med henblik på at gennemføre en mere effektiv kontrol. Det vil være os uforståeligt, hvis det forslag ikke kan gennemføres, for hver enkelt af de ansatte vil 4–5 gange pr. år tjene sin løn hjem. Det har vi jo fået dokumentation for at de er i stand til, og derfor er det urimeligt og forkert, hvis ikke man øger den indsats mere, end regeringen har foreslået.

Så har vi med tilfredshed konstateret, at regeringen ikke har stillet ændringsforslag om forhøjelse af bevillingerne til forsvaret og dermed har accepteret Socialdemokratiets krav om en nulløsning. Det betyder, at finansloven giver de samme penge til forsvaret som hidtil med den løn- og prisregulering, vi hele tiden har været enige om.

Der er en række ændringsforslag stillet af Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkepar-

ti, vi gerne vil støtte. Vi vil f.eks. gerne støtte De Radikales forslag om større bevillinger til nyanlæg og rullende materiel til DSB. Det er gode forslag, der fjerner en del af de nedskæringer, trafikministeren har foreslået, men vi synes bestemt ikke, det er fornuftigt at skaffe en del af pengene dertil ved at skære ned på de bevillinger, som Kastrup Lufthavn skal bruge for at blive den magnet i lufttrafikken, som Danmark har brug for. Disse investeringer i lufthavnen betales tilbage med gode renter af de indtægter, mest i udenlandsk valuta, som lufthavnen har. Det er mere end uklogt at skære ned dér.

Vi vil også støtte en del af SF's ændringsforslag, ikke dem alle. Der er mange gennemarbejdede og præcise forslag, som vi enten er fælles om eller har tilsluttet os eller vil stemme for i dag. I det hele taget er der mange sympatiske forslag fra SF's side; men der er også nogle, der er uacceptable for os, f.eks. fordi beløbene er urealistisk høje og for os at se har en karakter af overbud, og dem vil vi stemme imod, hvis de kommer til afstemning.

Og så kan vi altså ikke rigtig tage det alvorligt, når SF foreslår, at hver eneste krone til EF-samarbejdet skal fjernes fra den 1. januar 1988, altså om 15 dage, men det gør man tilsyneladende heller ikke hos SF, altså tager det alvorligt, for man har ikke indregnet de teoretisk mulige besparelser i det. Men det slår et lille skår i glæden. Så vil jeg gerne gøre en bemærkning om et forløb, der har været med hensyn til nogle ændringsforslag på landbrugsministerens område. Jeg synes, det var uklogt og meget lidt fremmende for det nødvendige samarbejde med de andre partier i Folketinget om at hjælpe med til at løse landbrugets miljøproblemer, at regeringen nu for tredje eller fjerde gang mødte med de uigennemførlige og helt uegnede forslag om at fjerne skatterne på landbrugsjord. De kommer jo ikke igennem, så opgiv dem og mød med noget, der bygger på en forhandling, som et flertal i Folketinget kan tilslutte sig resultatet af.

Der er kommet ændringsforslag på disse poster, som virker rigtigere for os at se. Det gælder forslaget om at vende tilbage til det system, vi havde indtil for ganske få år siden, hvor staten betaler en del af udgifterne ved kødkontrollen. Det var et af de berygtede spareforslag, der blev gennemført for ganske få år siden imod vores

[Henning Rasmussen]

stemmer og var en belastning for landbruget. Nu retter vi op på det. Det vil vi gerne være med til, men efter princippet krone til krone. Det vil sige, at det, vi stemmer for, det er 1988-beløbet, og så venter vi og ser, hvad langtidsløsningen bliver på de punkter.

Så vil jeg til slut gerne sige, at der har været lidt diskussion i den forløbne tid om, hvad de socialdemokratiske krav til forbedringer i finanslovsforslaget koster. Det er blevet fremstillet, som om det var samfundsøkonomisk helt uforvarsligt at sige ja til dem, som regeringen nu har gjort.

I forgårs sendte finansministeren en ny budgetoversigt ud, der dokumenterer, at det statsøkonomisk er forsvarligt at imødekomme de socialdemokratiske krav. Budgetoversigten fortæller, at der kan ventes et underskud i 1988 på 2,5 mia. kr., efter at udgifterne til aftalen er indregnet, og efter at udgifterne ved omlægningen af arbejdsgiverafgifterne er indregnet.

Og så kan vi jo meget længe diskutere, om underskuddet skyldes regeringens forslag om omlægning af arbejdsgiverafgifterne for at undgå, at alt for mange arbejdspladser nedlægges, eller om det skyldes vores forslag til gavn for nogle hundrede tusinde mennesker med små indtægter, til gavn for uddannelse og udvikling. Men det er efter vores opfattelse en tåbelig diskussion, som kun de sure vil fortsætte. Vi vil ikke fortsætte den, for vi er nemlig ikke sure – tværtimod.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

To korte spørgsmål til hr. Henning Rasmussen. Det første spørgsmål gælder den forhøjede folkepension. Hr. Henning Rasmussen brugte jo en del af sin taletid på at fortælle, hvor god den aftale, man har indgået med regeringen herom, er. Aftalen går ud på kun at forhøje folkepensionen med 704 mio. kr. – en forhøjelse på kun ca. 2,5 pct. Socialdemokratiet havde selv fremsat forslag om 2 mia. kr., og også SF havde forslået 2 mia. kr. Hvorfor ønsker Socialdemokratiet ikke at gennemføre den forhøjelse, eventuelt i et samarbejde med Fremskridtspartiets mandater?

Det andet spørgsmål gælder bemærkningerne om, at en vedtagelse af finanslovsforslaget, som det foreligger, ville resultere i en nulløsning for forsvaret. I betragtning af at de 7 mia.

kr. ud af de ca. 12 mia. kr., der er afsat til driftsudgifter for det danske forsvar, er lønudgifter, og at de kun bliver reguleret med 400 mio. kr. for 1988, bliver der så ikke med de overenskomster, der er aftalt inden for det offentlige område, reelt tale om en minusløsning, hvis man vedtager finanslovsforslaget, som det foreligger her?

(Kort bemærkning).

Skrunsager Skau (V):

Den socialdemokratiske ordfører delte jo mange tal og mange julegaver ud til højre og venstre, og det blev sagt, at budgetredegørelsen for 1988, som vi lige har fået, er udtryk for, at vi har penge nok til at gøre godt med.

Jeg vil gerne spørge ordføreren, hr. Henning Rasmussen, om Socialdemokratiet fuldstændig lukker øjnene for virkningen på betalingsbalancen.

Desuden vil jeg gerne svare på spørgsmålet om, hvorvidt det, vi stemmer om senere med hensyn til forsvaret, er en accept af nul. Nej, forhandlingerne vedrørende forsvaret fortsætter.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Hr. Henning Rasmussen gjorde meget ud af at forklare, at det var vigtigt for Socialdemokratiet at nå nogle positive resultater, og derefter opremsede hr. Henning Rasmussen nogle resultater, som efter Socialdemokratiets opfattelse var den pris, der måtte betales for, at man kunne indgå et forlig. Det mener jeg blev fremstillet på en sådan måde, at det kan misforstås, og derfor vil jeg gerne forenkle det noget, således at borgerne reelt ved, hvad det drejer sig om.

Før det første var der spørgsmålet om beløbet til pensionisterne. Der gav hr. Henning Rasmussen udtryk for, at en enlig pensionist skulle have 2.400 kr. om året og en gift 3.200 kr. Men det stiger først fra 1. juli, og er det så ikke rigtigt, at der kun er tale om, at en enlig pensionist får 200 kr. mere om måneden? Og er det ikke rigtigt, at en gift kun får 266 kr. mere om måneden, og at der her er tale om bruttobeløb? Samtidig vil jeg gerne have at vide, om man har beregnet, hvad det betyder af tab for pensionisterne, når man har nulstillet dyrtidsreguleringens ordning pr. 1. januar 1988.

[Preben Møller Hansen]

Hvad angår a-kasserne, er der givet udtryk for, at der skal ske en stigning på 10 pct. I den forbindelse vil jeg gerne vide, om man har indkalkuleret, hvor stor en indtægt det vil være for staten, når først alle lønmodtagere, der er tilsluttet en a-kasse, har betalt deres månedlige bidrag, idet a-kassekontingentet har en automatisk stigningstakt, der indebærer, at når understøttelsen stiger, stiger bidraget for alle de to millioner medlemmer. Hvor meget indbringer det staten? Fra Socialdemokratiets side fremstår det, som om det er en gevaldig gevinst, man har opnået her. For mig at se er der tale om et tab.

Jeg vil også gerne have at vide, hvor meget forsvarsudgifterne med Socialdemokratiets godkendelse er fastlagt til i år i forhold til sidste år. Mig bekendt er der tale om 1 mia. kr. i forskel.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg sad med undren og hørte på hr. Skrumsager Skaus indlæg. Hr. Skrumsager Skau sagde, at hr. Henning Rasmussens lange referat af forliget var en stor uddeling af julegaver, og han spurgte, om Socialdemokratiet var fuldstændig ligeglad med betalingsbalancen.

Jeg synes selvfølgelig, det er et godt spørgsmål, men jeg vil gerne stille det mods spørgsmål til hr. Skrumsager Skau: Er Venstre en del af dette forlig, eller skal vi efter den skarpe kritik, der her kom af forliget, forstå det sådan, at det er Venstre ikke?

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg mener faktisk at vide, at Venstre er med i aftalen.

Dernæst vil jeg gerne sige, at der er afsat 13,5 mia. kr. til forsvaret i det kommende år på finanslovsforslaget, og det bliver der også på den endelige finanslov. Men det vidste hr. Preben Møller Hansen jo godt i forvejen.

A-kassebidragene forhøjes fra 1. januar 1989 – jeg har ikke i hovedet de præcise tal, det vil andrage.

Hvad angår spørgsmålet om stigningen i folkepensionen vil jeg gerne sige, at det er de beløb, vi sagde til regeringen det var nødvendigt at forhøje folkepensionen med, der er gennem-

ført på de vilkår, som vi mente der skulle være, men fra 1. juli 1988. Vi har aldrig lagt skjul på, at det ikke var nettobeløb for alle; det har vi sagt fra starten, og der er derfor ikke antydning af løftebrud over for ét eneste menneske i det. Men det er altså et løft på 2 mia. kr. med et halvt års forsinkelse.

Man kan naturligvis godt konstatere, som hr. Skrumsager Skau gør, at forsvarsforhandlingerne fortsætter. Men det skulle nok være unødvendigt for mig at gentage, at der ikke bliver et forsvarsforlig med Socialdemokratiet med stigende forsvarsudgifter målt i faste priser.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne sige hr. Henning Rasmussen tak for svaret. Jeg var ikke klar over, at man over for befolkningen havde givet udtryk for, at der var tale om bruttobeløb, men det kan selvfølgelig være min uopmærksomhed, der er årsag til min manglende viden. Men nu er befolkningen klar over, at man som enlig pensionist får 200 kr. og som gift 265 kr. mere om måneden, og at det er bruttobeløb.

Så er spørgsmålet, hvad der bliver tilbage som nettobeløb. Pr. 1. januar 1988 stiger huslejerne. I 1988 stiger radio- og tv-licensen, og madden bliver ved med at stige. Sådan som vi har beregnet det, får pensionisten i realiteten en minusindtægt i stedet for en positiv indtægt. Der er tab på drengen!

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Preben Møller Hansen, at vi godt ved, der er prisstigninger i Danmark. Men vi ved også, at det flertal i Folketinget, som består af SF, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, for ganske få år siden sikrede, at folkepensionisterne i modsætning til næsten alle bevarede fuld pristalsregulering. Derfor vil eventuelle prisstigninger medføre, at folkepensionisterne og førtidspensionisterne får deres pension reguleret efter gældende lov.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

I min første korte bemærkning stillede jeg hr. Henning Rasmussen det spørgsmål, hvorfor

[Behnke]

Socialdemokratiet ikke sammen med SF og Fremskridtspartiet var interesseret i at gennemføre en forhøjelse af folkepensionen på de to milliarder kroner, som Socialdemokratiet i første omgang foreslog.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Ingen kan i hvert fald beskyldes hr. Henning Rasmussen for at være uærlig – det er helt åbenbart – men når hr. Henning Rasmussen på Socialdemokratiets vegne gør rede for, at man er vidende om, at der sker prisstigninger her i landet, og at det selvfølgelig vil ramme vores pensionister på lige fod med andre, må man kunne forlange en forklaring på, hvordan Socialdemokratiet har kunnet gå med til, at man nulstillede dyrtidsreguleringsordningen, for det betyder i realiteten et økonomisk tab for vores pensionister her i landet, idet der skal meget mere til, før der udløses en portion.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Behnke, at den forhøjelse af folke- og førtidspensionen, vi havde sagt til regeringen og befolkningen at vi ønskede, fik vi med et halvt års forsinkelse og langt mere end det på en række andre områder. Så vi har ingen grund til at skamme os over for nogen – slet ikke over for folkepensionisterne.

Endvidere blev der spurgt, om vi lukkede øjnene for betalingsbalanceproblemerne osv. Nej, det lukker vi ikke øjnene for, og de, der husker, hvad der blev sagt fra vores side under førstebehandlingen i Folketinget, hørte mig sige, at vi vidste, det ville betyde en lille belastning af betalingsbalancen, men at vi syntes, det var rimeligt at yde de mennesker retfærdighed, som hidtil har fået en dårlig behandling.

Henning Andersen (KF):

Vi behandler i dag ændringsforslagene til regeringens sjette finanslovsforslag. Debatten om ændringsforslagene er bestemt ikke uinteressant – den behøver i hvert fald ikke at være det – for det er jo netop gennem ændringsforslagene, at oppositionen tilkendegiver, hvilken politik de vil føre, hvis de ikke var opposition, men var regering. Ved at stille ændringsforslag inden for de enkelte ministeriers områder kan

hvert af oppositionspartierne præcist og detaljeret vise, hvilken økonomisk politik de ønsker ført, og på hvilke punkter den afviger fra regeringens politik.

Først vil jeg kommentere regeringens ændringsforslag og den baggrund, de er blevet til på. Hvis man ser ændringsforslagene i sammenhæng med finanslovsforslaget, er det generelt set et nyt, meget vigtigt skridt i den langsigtede strategi, som regeringen påbegyndte for 5 år siden for at få dansk økonomi genoprettet. Det er en indsats, som har givet pæne resultater: en kraftig forbedring af beskæftigelsen og reduktion af arbejdsløsheden, stigende produktion og faldende inflation samt en total fjernelse af det gigantiske underskud på statsfinanserne, der i 1983 truede med at nærme sig 80 mia. kr., hvis der ikke var blevet grebet ind, som der blev gjort.

Det er altså en kendsgerning, at den sociale velfærd herhjemme har været stigende; såvel antallet af arbejdsløse som antallet af bistandsmodtagere er faldet i forhold til det antal, vi havde i 1982–83.

Som noget i europæisk henseende bemærkelsesværdigt er den private andel af økonomien steget fra 38 pct. til 43 pct. I de fleste andre OECD-lande er det faktisk gået anderledes; dér er den offentlige sektor vokset.

Men trods de mange gode resultater står vi stadig over for nogle meget store økonomiske problemer, og derfor har det bl.a. også været nødvendigt at indgå en aftale med Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

For det første har vi stadig et meget stort underskud på betalingsbalancen, selv om dette i år næsten bliver halveret i forhold til underskuddet i 1986. For det andet stiger eksporten i et væsentlig mere behersket tempo, end vi kunne ønske, bl.a. som følge af afmatning i den internationale økonomi og dollarens meget store kursfald. For det tredje stiger virksomhedernes omkostninger i Danmark meget hurtigere end i udlandet.

Regeringens finanslovsforslag og ændringsforslagene tager fat på løsningen af disse problemer. De er en klar forudsætning for, at dansk økonomi i det kommende år vil udvise fornyet fremgang og vækst, og at det arbejdsløshedsspøgelse, som fra flere sider er blevet draget frem, bliver manet i jorden.

[Henning Andersen]

Den 8. december indgik regeringen, Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet det, man kan kalde en »forståelse« vedrørende finansloven for 1988; herunder naturligvis også nogle ændringsforslag til finanslovsforslaget. Samtidig faldt trepartsforhandlingerne mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter på plads. Hermed har regeringen sikret, at der såvel hos arbejdsmarkedets parter som hos et bredt flertal i Folketinget er enighed om at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne, og det er noget væsentligt for Det Konservative Folkeparti.

Forbedringen af konkurrenceevnen er en livsnerve for det danske samfund. Omlægningen af arbejdsgiverafgifterne og regeringens eksportpakke betyder, at konkurrenceevnen alene det første år forbedres med ca. 8-9 pct. Det vil give op til 60.000-70.000 nye arbejdspladser i løbet af de kommende tre-fire år.

Omlægningen af arbejdsgiverafgifterne koster ganske vist staten ca. 2,6 mia. kr. over finansloven, men i den konservative folketingsgruppe er vi mere optaget af, at det vil give fornyet vækst og fremgang, produktion, eksport og beskæftigelse, således at der også fremover kan blive dækning for de pensionsforbedringer og andre gode ting, der ligger i ændringsforslagene.

Konkurrenceevnen er selvfølgelig andet og mere end omkostningsudviklingen. Det er også et spørgsmål om viden, teknologisk udvikling, markedsføring og produktudvikling. Det drejer sig desuden om, at der skal satses mere på forskning og udvikling. Derfor er det også rigtigt, at der afsættes yderligere midler til eksport og teknologifremme og til styrkelse af grundforskningen i ændringsforslagene.

Det er også tilfredsstillende, at samarbejdet mellem det private og det offentlige udbygges med henblik på brug af det offentlige viden om behov for nuværende og fremtidige produkter.

Uddannelse er et af de få råstoffer, vi har i Danmark. Derfor er det nødvendigt, at der til stadighed gøres en indsats for både at forbedre og udbygge uddannelsesmulighederne. Det er godt, at der i ændringsforslagene afsættes yderligere midler til at styrke arbejdsmarkedsuddannelserne og de erhvervsrettede uddannelser.

I den konservative folketingsgruppe ønsker vi helt klart, at de offentlige udgifter holdes i ro.

Det er nødvendigt, hvis den private sektor skal kunne vokse, og det skal den af mange gode grunde. En af de vægtigste, som jeg gerne vil nævne her, er at bevare og forbedre et godt og sundt samfund i modsætning til alternativet, som er et socialistisk samfund.

Regeringspartierne og Det Radikale Venstre mistede som bekendt sit flertal ved folketingsvalget. Derfor var det nødvendigt at inddrage Socialdemokratiet i bestræbelserne for at sikre en finanslov og den nødvendige forbedring af konkurrenceevnen. Det lykkedes. Vi får nu gennemført en både nødvendig og ansvarlig økonomisk politik, også selv om de forskellige overførselsindkomster får lidt større stigninger, end vi i den konservative gruppe havde ønsket. Men det er jo et faktum, at der i Folketinget uden om regeringen var flertal for at hæve dagpenge- og dagpengelignende ydelser med 7 pct. Nu blev stigningen på 10 pct., men samtidig får vi en samlet økonomisk politik lagt på plads – en politik, som arbejdsmarkedets parter har tilsluttet sig, og det er meget væsentligt for helheden, som vi lægger vægt på.

Den overskridelse af udgiftsrammen, der bliver tale om, kan alene henføres til stigningerne i overførselsindkomsterne. Der bliver altså ikke ansat én eneste medarbejder mere i staten med denne finanslov. Tværtimod holder vi fast ved de aftalte produktivitetsforbedringer på ca. 2,5 pct. om året.

Der bliver heller ikke tale om med ændringsforslagene, at statens finanser bliver bombet tilbage til slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne, hvor underskuddet jo steg år for år. Det er vi selvfølgelig tilfredse med. I den konservative folketingsgruppe vil vi aldrig acceptere en offentlig udgiftspolitik, som bringer samfundet tilbage til afgrundens rand.

For god ordens skyld skal jeg sige, at den konservative folketingsgruppe i dag stemmer for regeringens ændringsforslag og i morgen stemmer for finanslovsforslaget.

Så kommer vi til Socialdemokratiets ændringsforslag. Det tegner sig jo noget anderledes med dette finanslovsforslag end med de fem foregående. Socialdemokratiet har i denne økonomiske aftale sagt farvel til det socialistiske sammenrend med SF eller rettere sagt: de har taget et skridt i den rigtige retning, og det skal de da ikke skoses for. Men hvor lang række ansvarligheden, selv om Socialdemokratiet

[Henning Andersen]

unægtelig har indskrænket sine ønsker i den senere tid?

Socialdemokratiet stillede ændringsforslag til finansloven svarende til udgifter på ca. 7,4 mia. kr. Nu bliver ca. halvdelen gennemført. De stillede forslag om, at der blev indført en obligationsafgift, som ville have gjort kapitalmarkedet ineffektivt og resulteret i rentestigning. Den bliver ej heller til noget.

Socialdemokratiets såkaldte fingeraftryk på næste års finanslov er altså til at overskue, selv om de naturligvis er der, og regeringens ønsker er faktisk blevet imødekommet på de væsentligste områder. Her vil jeg igen pege på helheden i aftalen, som er det væsentlige for Det Konservative Folkeparti.

Det skal heller ikke overses, at Socialdemokratiet i samarbejde med henholdsvis SF og Fremskridtspartiet på flere områder kunne have stemt meget større udgiftsstigninger hjem end dem, der nu bliver tale om.

SF's ændringsforslag er som sædvanlig uden hold i virkeligheden, såvel økonomisk som politisk. Forslagene består i skatteforhøjelser og besparelser på forsvaret på den ene side og udgifter til overførselsindkomster og offentlige driftsudgifter på den anden side. Ifølge SF skulle ændringsforslagene budgetmæssigt balancere på omkring 9 mia. kr.

Hvis disse forslag blev gennemført, ville den private sektor gå helt i stå. SF gør sig nemlig ikke klart, at når man beskatter udbyttet af produktionen i erhvervslivet yderligere, bliver der færre penge til investeringer og udvikling. Hermed falder beskæftigelsen. SF's indtægtsforslag forværrer virksomhedernes konkurrenceevne – det stik modsatte af, hvad der er behov for.

SF's forslag om besparelser på forsvarsbudgettet er uansvarligt. I forvejen er der behov for fornyelse bl.a. af materiellet i forsvaret. På samme måde ønsker SF, at Danmark melder sig ud af EF. Det ville få markante og negative konsekvenser for såvel landbrug som industri og dermed også for det vigtige, nemlig beskæftigelsen.

Fælles Kurs' ændringsforslag er revolutionære – så revolutionære, at det kniber med at tage dem alvorligt: det samlede danske forsvar skal nedlægges, Danmark skal meldes ud af NATO og EF, og statens indflydelse på det økonomiske liv have et hidtil uset omfang.

Disse totalt omvæltende ændringsforslag vil få enorme virkninger på dansk økonomi, beskæftigelse og velstand, men vel at mærke kun i negativ retning. Der er overhovedet ingen realisme i ændringsforslagene fra Fælles Kurs. Blev de vedtaget, ville det være et farvel til velfærdssamfundet. Der ville intet fundament være, som kunne betale for det; den private sektor ville nærmest blive afskaffet.

Hvad angår Fremskridtspartiets, jeg ville gerne have sagt ændringsforslag, men nu er jeg nødt til at sige udtalelser om forskellige muligheder for ændringer er det spredt fægning. Det er ikke en sammenhængende finanspolitik, som præsenteres i et par breve og pressemeddelelser. Der skal spares kraftigt næsten fra dag til dag, og samtidig skal skatterne og afgifterne sættes ned. Det er urealistisk i det omfang, Fremskridtspartiet ønsker det. Der er jo f.eks. ingen sikkerhed for, at de offentligt ansatte, som ganske givet skal afskediges, hvis Fremskridtspartiets politik blev gennemført, ville kunne få job i den private sektor fra dag til dag eller fra måned til måned. Hermed ville besparelsen ved at afskedige dem blive minimal og midlerne til skattelettelser tilsvarende mindre. Fremskridtspartiets økonomiske politik hænger ganske enkelt ikke sammen og er derfor heller ikke troværdig.

Vi savner fra Fremskridtspartiets side konstruktive forslag, som kan hjælpe med til at løse vore beskæftigelses- og betalingsbalanceproblemer. Vi savner måske allermost politisk realisme fra Fremskridtspartiets side.

Til allersidst føler jeg trang til at takke vore medarbejdere i Finansudvalgets sekretariat for en fantastisk god og imødekommende hjælp til Finansudvalgets medlemmer i det forgangne år. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg har to bemærkninger til hr. Henning Andersen. Den ene er, at vi har opretholdt vores indtægtsforslag, i hvert fald en del af dem, og jeg kan love for, at vi vil arbejde for at få dem gennemført, for de er nemlig ganske fornuftige.

Endelig vil jeg sige, at den dér med farvel til samarbejdet med SF var lidt af en udlægning. Jeg vil nøjes med at sige, at hr. Henning Andersen bliver langt klogere.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Ja, det sidste håber jeg da sandelig.

Det, der kalder mig herop, er selvfølgelig hr. Henning Andersens bemærkninger om, at SF's samlede ændringsforslag til finanslovsforslaget skulle sætte den private sektor i stå – sådan blev det vist nogenlunde ordret formuleret. Det er muligt, at Det Konservative Folkeparti har den vurdering, men så har Det Konservative Folkeparti åbenbart ikke konsulteret finansministeren, hvis budgetdepartement som sædvanlig laver nogle udmærkede og seriøse beregninger over konsekvenserne af SF's ændringsforslag. I det notat, der er fremsendt til Finansudvalget i november måned, kan vi læse, at de langsigtede virkninger af SF's ændringsforslag er en betalingsbalanceforbedring på 3,9 mia. kr. årligt og en nedbringelse af arbejdsløsheden. Det kalder jeg ikke, at den private sektor er gået i stå. Tværtimod, det er et klart og konstruktivt bidrag til løsning af de økonomiske problemer. Der står endda i teksten, at der ikke er taget højde for eventuelle langsigtede strukturelle effekter af forslagene vedrørende erhvervspolitik og forskning – positive effekter ja, som modellen dog ikke har kunnet kapere, fordi det er en forholdsvis begrænset økonomisk model. Men hvis vi lægger dem oveni, bliver billedet altså bare yderligere positivt. Derfor må vi sige, at SF's forslag er et klart bidrag til løsning af vores balanceproblemer.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg forstår da udmærket, at hr. Henning Andersen fra Det Konservative Folkeparti priser sig lykkelig over, at det igen har etableret det snævre venskabelige samarbejde med Socialdemokratiet og dermed har sikret den borgerlige regerings fortsatte eksistens. Det er der ikke noget at sige til at man fra regeringspartierne side er lykkelig over, men det er ikke ensbetydende med, at befolkningen er lykkeligere. Men lad det nu være.

Det, hr. Henning Andersen gjorde gældende, var for det første, at man i Det Konservative Folkeparti havde ulejliget sig med at gennemgå de ændringsforslag, som Fælles Kurs har stillet til finansloven. Det er et udtryk for, at der er folk i Folketinget, der i hvert tilfælde interesse-

rer sig for, hvad andre partier mener. Det skal man kun være tilfreds med. Det er ikke ensbetydende med, at konklusionerne er rigtige. De er tværtimod forkerte, for det, hr. Henning Andersen giver udtryk for, er, at hvis Fælles Kurs' ændringsforslag bliver realiseret, ryger velfærdssamfundet sig en tur. Det kan man naturligvis konstatere, hvis man har en anden opfattelse end den, vi har. Vi har nemlig den modsatte opfattelse. Vi mener, at man genetablerer velfærdssamfundet, for i dag har vi intet velfærdssamfund for den brede del af befolkningen. Vi har 1,5 millioner mennesker i dette land, der modtager overførselsløn, dvs. pensioner, dagpenge eller bistandshjælp. Der er ikke tale om, at de overhovedet fornemmer, at de lever i et velfærdssamfund. Til gengæld er der 18 pct. af befolkningen, der i den periode, denne regering har haft indflydelse, har noteret stigende gevinster, og for dem er det selvfølgelig et velfærdssamfund. Ingen skal være i tvivl om det.

Men det, der blev gjort gældende, var, at vi ønskede, at forsvaret skulle nedlægges. Ja, det vil vi. Vi ønsker at spare 13,5 mia. kr. på et unyttigt militærapparat.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det er til hr. Henning Andersens bemærkninger om Fremskridtspartiets manglende politiske realisme og manglende evne til at formulere politiske forslag, der kunne resultere i en bedring af vores lands alvorlige økonomiske problemer. Det, Fremskridtspartiet har peget på siden 1973, er, at hovedårsagen til landets problemer er den alt for store offentlige sektor. OECD-rapport på OECD-rapport har peget på nøjagtig det samme, men alle regeringer, der har siddet siden da, har nægtet at tage fat på det problem at få den offentlige sektor bragt ned.

Da vi skulle have finanslovsforhandlinger om finansloven for 1988, sagde Fremskridtspartiet: Vi kommer ikke med ultimative krav. Vi ønsker at forhandle om alt, hvad der kan forhandles om, men vi havde en basis på 40 mia. kr.s besparelser. Det er kun en begrænsning af hele den offentlige sektor på sølle 8-9 pct. Det skulle dog være muligt, når man tænker på, at Det Konservative Folkeparti ikke længere tilbage end i 1981 kom med besparelser på 10 mia. kr. Det anså man dengang ikke som det rene van-

[Behnke]

vid. Men man ville gerne fra regeringen have, at vi også kom med forslag, hvor man tog de mere kontroversielle ting ud. Så kom vi med et forslag på 7,1 mia. kr.s besparelser, og det ønskede man ikke engang at diskutere.

Hvem er det, der mangler den politiske realisme? Det er bestemt ikke Fremskridtspartiet. Vi har gjort alt for at holde den borgerlige regering på dydens vej. Man har valgt socialisterne som samarbejdspartnere. Det er jeres egen seng, I har redt, og det er jer, der kommer til at ligge dårligt i den.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Det var hr. Jes Lunde, der sagde et eller andet om deres beregninger og deres virkninger. Jeg vil gerne høre lidt om, hvilken virkning det vil have på levestandarden i Danmark, hvilken relation vi kan forudse, og hvordan det vil gå med den danske eksport. Jeg kan se her, at Budgetdepartementet putter de normale forudsætninger, som man anvender i det nuværende samfund, ind i deres store datamat. Hr. Jes Lunde må jo være klar over, at hvis vi går ind med den samfundsmodel, hr. Jes Lunde står for, vil vores samfund reagere og agere på helt anden måde. Desuden har Budgetdepartementet baseret sine ting på de forudsætninger, som SF har opstillet. Så er den ikke fyldt med masser af usikkerheder i negativ retning?

(Kort bemærkning).

Henning Andersen (KF):

Til hr. Henning Rasmussen vil jeg sige, at det er rigtigt, at S har stillet de indtægtsforslag. Så var jeg egentlig ked af, selv om det var med et smil, at hr. Henning Rasmussen sagde, at jeg nu nok blev klogere. Det håber jeg da også. Det kan vi alle sammen blive, hvis vi får lov at leve længe nok, men det var i forbindelse med det, jeg sagde om SF, at hr. Henning Rasmussen nævnte det. Jeg beklager, at der var den meget stærke understregning, for så må jeg sige, at så frygter jeg egentlig, at Socialdemokratiet bliver meget, meget uansvarligt. Men lad os nu se, når månederne går.

Jeg vil ikke svare hr. Jes Lunde, for der har faktisk været svaret fra anden side. Det kunne jeg selvfølgelig godt gentage.

Til hr. Preben Møller Hansen vil jeg blot sige: Selvfølgelig gør vi det. Det manglede da bare, at uanset at vi er fuldstændig uenige om en lang, lang række ting, bør man da gennemgå de ændringsforslag, der er – også dem, der er fra Fælles Kurs. Det er da bevis på, at man gør sig den ulejlighed at komme med nogle forslag.

Hr. Preben Møller Hansen sagde, at konklusionerne var forkerte. Det kan vi være uenige om; jeg mener, at vi i dette land har et virkeligt velfærdssamfund, og jeg vil gerne sammen med Det Konservative Folkeparti prøve at bevare dette velfærdssamfund, ja endda forbedre det, hvis vi kan få et samarbejde om det her i Folketinget.

Hr. Behnke siger, at Fremskridtspartiet ikke har stillet ultimative krav. Man starter med 40 mia. kr. og nævner til sidst 7 mia. kr. Nu drejer det sig bl.a. om her i Folketinget at tælle mandater for at se, hvilke muligheder man har. Nu er det finansloven, vi beskæftiger os med; her må man også tælle. Jeg sagde i mit første indlæg, hr. Behnke, at det var urealistisk – det ved hr. Behnke og hans kolleger i gruppen – at stille disse forslag, for de kan ikke få flertal. Derfor burde Fremskridtspartiet have lært gennem et mangeårigt arbejde i Folketinget, at et samarbejde også kræver et medansvar for tingene.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg bliver nødt til at have en replik til hr. Henning Andersens assistent, hr. Skrumsager Skau, som skulle redegøre for Finansministeriets beregninger. Jeg må undre mig over, at de borgerlige ordførere gør sig kloge om nogle forudsætninger, som Finansministeriet har anvendt. De borgerlige ordførere siger: Jamen, der er jo en lang række usikkerheder, og økonomien fungerer helt anderledes. Spørg da Finansministeriet om den slags! Det laver konsekvensberegningerne på de konkrete ændringsforslag, og det kommer frem til nogle konkrete tal, hvor der såmænd endda er decimaler på og det hele. O.k., det er at lægge en større præcision ind i modellen, end også jeg har tiltro til. Men hr. Skrumsager Skau forsøger at bortgøre det positive resultat fuldstændigt med nogle generelle bemærkninger om, at »nå, ja, men hr. Jes Lunde vil jo socialisme, og så har vi en helt anden situation«. Vi har ikke nogen fantasi om, at socialismen skulle blive gennemført, fordi

[Jes Lunde]

vores forslag skulle blive vedtaget her i eftermiddag, men vi kan se, at ved at få vores forslag vedtaget får vi en forbedring af betalingsbalancen og en nedbringelse af arbejdsløsheden. Det er to vigtige resultater, som vi kunne opnå med de ændringsforslag, som vi stiller i dag, hvis Venstre ellers ville åbne øjnene lidt for det.

Så skal jeg lige sige til sidst, at jeg er stærkt uenig i hr. Henning Andersens karakteristisk af Fælles Kurs' forslag. Der er intet revolutionært i hæmningsløse overbud, og der er intet revolutionært i den politiske linie, Fælles Kurs praktiserer herinde.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg lukkede øjnene, da hr. Jes Lunde talte i slutfasen, og det gjorde jeg også, efter at jeg havde læst hans bog, og jeg tænkte, at det må være en af finansens bedste lakajer. Så åbnede jeg øjnene og så, at det var en SF'er, men sådan kan det altså gå her i livet. For ingen andre end netop borgerskabet har snakket om, at der er tale om overbudspolitik hver gang man ønsker at forbedre almindelige menneskers vilkår. De siger, at det har man ikke råd til. Nu er SF kommet i nøjagtig samme situation, og det har jeg konstateret, at sådan er udviklingen gået. Studenterhuerne marcherer ind for at sikre sig posterne rundt omkring i den offentlige administration, og det er vi ikke ukendte med i arbejderkredse. Men jeg vil da gerne spørge både hr. Henning Andersen fra Det Konservative Folkeparti og hr. Jes Lunde fra SF: Hvad urealistisk er der i at stille et forslag om, at man forøger udgifterne til sundhedssektoren med 3,5 mia. kr.? Det betyder, at ventelisterne forsvinder fra vore hospitaler. Det betyder, at vi kan give vore ældre gratis hjemmehjælp. Er det urealistisk? Er det overbudspolitik? Er det det, man mener i SF, og er det det, man mener i Det Konservative Folkeparti?

Hvad er der for eksempel af overbudspolitik, når vi ønsker, at vore ældre skal have en højere folkepension? Er det overbudspolitik? Ja, efter borgerlig observans er det overbudspolitik, men er man arbejder og udrundet af den klasse, skal man altid slås for, at de, man hører til, altid vil kunne få en anstændig tilværelse. Det er det, vi ønsker at gøre i modsætning til SF, der i den grad logrer med halen for Socialdemokratiet, der er sammenspist med borgerskabet. Der er ikke noget at hente på den kanal.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Jeg bliver nødt til at kommentere hr. Henning Andersens fortsatte bemærkninger om, at Fremskridtspartiet, selv om vi har været i Folketinget i mange år, fortsat ikke formår at føre politiske realiteter ud i livet. Når Fremskridtspartiet ved nogle finanslovforhandlinger tilkendegiver, at vi ikke har nogen ultimative krav, at vi reducerer vores idékatalog fra 40 mia. kr. til 7 mia. kr., var det netop tegn på, at der var bevægelse i Fremskridtspartiet. Hvis regeringen havde ønsket et finanslovsforlig med Fremskridtspartiet som deltager, kunne man have gået ind i realitetsforhandlinger. Så kunne vi have landet på 5 mia. kr., vi kunne have landet på 2 mia. kr. Det ville forhandlingerne have vist, hvor mange milliarder i besparelser man var landet på. Eller det kunne være, at man var landet på en neutral finanslov. Det ved vi ikke, for forhandlingerne blev ikke gennemført. Det må være tegn på, at der er andre, der har stillet ultimative krav, siden de forhandlinger ikke har kunnet gennemføres. Det er ikke Fremskridtspartiets skyld. Det er regeringens eller måske De Radikales skyld; det ved vi ikke, for vi har ikke deltaget i det sammenrend, der ellers har været om finansloven.

Jes Lunde (SF):

I løbet af de næste to dage skal Folketinget færdiggøre et forslag til finanslov, der for sjette år i træk skal sikre overlevelsen af en borgerlig regering. Da SF er noget nær den borgerlige regerings modpol, røber jeg ingen hemmeligheder ved straks at oplyse, at vi stemmer imod den ved den afsluttende stemmeafgivning. Vi ønsker regeringen bragt til fald så hurtigt som muligt, og kan det ske på finansloven, er det godt, og kan det ikke det, kigger vi os om efter den først givne lejlighed til at vælte den.

Den meget markante forskel, der er mellem regeringens og SF's syn på, hvad der skal til i den nuværende politiske og økonomiske situation, fremtræder meget klart i forbindelse med finansloven. I den forstand er den en slags opsamling af regeringens politik på alle de områder, hvor der er penge involveret, og det er der jo jævnt hen i det meste af al lovgivning. Det er i regeringens forslag til finanslov, vi endnu en gang får fastslået, at den offentlige sektor skal spares ind til benet også i 1988 med store bud-

[Jes Lunde]

getregeringskonti, der skal udmøntes i årets løb. Beløbene i dem er først og femmest afpasset efter at få regeringens budgetmålsætning til at gå op i det mindste på papiret. De konkrete spareideer har regeringen ikke villet ud af buksen med. Nogle gange er det, fordi ideerne simpelt hen er så fæle, at regeringen spejder efter et politisk mere opportunt tidspunkt til at lancere dem, og andre gange er det, fordi regeringen simpelt hen ikke har nogen ideer og så til sidst havner i panikagtige nedskæringer som f.eks. senest undervisningsministerens helt urimelige nedskæringer på seminarierne.

Arbejdsløshedsniveauet blandt lærerne, der glædeligvis er stærkt faldende, taler for en udvidelse af kapaciteten, men regeringens generelle modvilje mod den offentlige sektor gør, at heller ikke dette problem kan få lov til at blive løst ordentligt.

Man kunne måske efter det konservative landsråd og finansministerens meget moderate tale her forvente lidt løsere tøjler. Men når det kommer til praksis, er der ikke noget, der tyder på, at det bliver ført ud i livet. Det er f.eks. også på denne finanslov, vi endnu en gang kan konstatere regeringens uændrede syn på den kommunale økonomi. Her skal der spares med hård hånd, uanset hvad befolkningen har givet udtryk for, da den i sin tid valgte S-SF-flertal ind i flere byråd og amtsråd end nogen sinde før. Omvendt er regeringen selvfølgelig meget optaget af ikke at kræve for meget op i skat fra sine egne vælgere, og her har vi så det første store punkt, hvor regeringen og SF tørner sammen.

SF har i en række ændringsforslag til finansloven, knap 100 i alt, peget på de vigtigste områder, der trænger til en politisk omlægning. Blandt de første i rækken er nye indtægter i milliardklassen fra de velstillede i vores samfund. Forslagene er egentlig moderate i sammenligning med de meget store indkomstforskelle, der er i dagens Danmark. Der er virkelig en afgrund til forskel mellem de dårligst stillede arbejdsløshedsramte eller på anden måde udskudte familier i den ene ende og samfundets overklasse i den anden. Guldflipperne på Børsen er måske nok den mest iøjnefaldende del af overklassen, men reelt er den betydelig mere omfangsrig og betydningsfuld, end f.eks. CD og også andre regeringspartier sætter en ære i at give indtryk af.

Beskatningen af kursgevinster på aktier, skærpet formueskat og en afvikling af de mest lukrative afskrivningsregler kunne være en betydning til, at disse grupper bidrog mere rimeligt til statskassen.

SF er på det rene med, at indtægter også kan bruges på anden måde end bare til at klippe de rige. Vi har derfor foreslået en række miljø-, energi- og ressourceafgifter, hvor der kan slås indtil flere fluer med ét smæk. En klækkelig afgift på f.eks. sprøjtemidler, fosfor, engangsemballage, reklamer og kunstgødning kan mindske forbruget af miljøbelastende stoffer eller mindske et ressourcemisbrug med store afledte affaldsproblemer. Det vil derfor være en vigtig støtte til en miljøpolitisk indsats at vedtage disse forslag.

Derudover ville et mindre forbrug på de nævnte områder gavne betalingsbalancen, og endelig ville der komme penge i statskassen, så vi ikke behøver at skaffe os alle indtægterne via de personlige indkomstskatter. I SF håber vi naturligvis, at provenuet af afgifterne på længere sigt bliver lille, fordi forbrugere og producenter opfører sig miljømæssigt fornuftigt. Men i modsat fald kommer der penge i kassen til dækning af nye udgifter. Nye udgifter bliver der naturligvis tale om, når der skal rettes op efter 5 års borgerligt misregimente. F.eks. er den sociale genopretning dyr, men nødvendig. Vi har i vores ændringsforslag afsat beløb til en øjeblikkelig opregulering af arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og efterløn med 10 pct. kædet snævert sammen med, at den resterende regulering skal ske året efter.

Vi har foreslået en række stramninger vedrørende både arbejdsløsheds- og sygedagpenge ophævet, ligesom der er afsat penge til regulering af kontanthjælpen og en mærkbar forhøjelse af folkepensionen.

Mennesket lever ikke af brød alene, og vi har derfor også afsat betydelige beløb til en forbedret uddannelsesindsats både gennem betalt frihed til uddannelse, fremrykning af uddannelsesstilbudet til at træde i kraft efter 3 måneders ledighed og styrkelse af de faglige uddannelser. Uddannelser er en afgørende faktor for de svages muligheder for igen at bide sig fast på arbejdsmarkedet, og det er en kilde til øget selverkendelse og i sidste ende politisk magt, og af alle disse gode grunde lægger SF afgørende vægt på at få styrket samfundets uddannelsesind-

[Jes Lunde]

sats. Vi kan hertil føje, at det også i erhvervs- og udviklingsmæssig henseende er af central betydning at have de uddannelsesmæssige forudsætninger i orden, og vores bidrag til den erhvervspolitiske debat er derfor også en styrkelse af uddannelse og forskning ved siden af målrettede udviklingsprogrammer, udviklingskontrakter, systemeksport m.v. i stedet for regeringens gavmilde uddeling af penge til støtte for profitten.

Endelig skal jeg nævne, at der rundt omkring i vores ændringsforslag er afsat vigtige beløb til forbedringer inden for trafikpolitik, miljøpolitik, kulturpolitik m.v., så vores samlede forslag til nye udgifter når op på ca. 10 mia. kr.

Det turde efterhånden være en selvfølge at fastslå, at vi naturligvis anviser fuld dækning for dette beløb dels gennem kompenserende besparelser på 1,4 mia. kr. og dels gennem de ovennævnte indtægter. Besparelsesforslaget knytter sig til Forsvarsministeriet med hovedvægten lagt på materielanskaffelser.

Vi må se i øjnene, at forslaget nok får svært ved at samle flertal i dag, hvor der stemmes om de enkelte forslag, uden at der er indgået et forsvarsforlig, men vi fastholder vores forslag om en 10 pct.s nedskæring som et udspil til senere drøftelser med de partier, der burde være lydhøre over for det.

Samlet er det Budgetdepartementets konklusion, at SF's ændringsforslag ligesom sidste år på samme tid kan yde et bidrag til nedbringelse af arbejdsløsheden og underskuddet på betalingsbalancen. Vi har en fornemmelse af, at departementet vurderer vores forslag for kontraktivt, dvs. en større betalingsbalanceforbedring, end vi selv skønnede, mod derimod en mindre reduktion af arbejdsløsheden, end vi havde satset på. Men det skal ikke slå skår i vores glæde over, at vi endnu en gang kan koncentrere os om at diskutere ideologi her ved tredjebehandlingen af finansloven. SF's forslag er nemlig ud fra enhver betragtning et mere ansvarligt bidrag end regeringens eget forslag til finanslov.

Så er det klart, at partiet Fælles Kurs begiver sig ind i debatten om ansvarlighed og hæfter betegnelser på os som finanslakaj og studenterhuer, der marcherer, uanset at jeg aldrig har været i besiddelse af en studenterhue, men lad det være. Sagen er den, at vi bruger ordet ansvarlighed på en helt anden måde end de borgerlige partier, en ansvarlighed, der går ud på

at sikre dette samfunds beståen. En ansvarlighed, der går ud på at sikre profitten på det nuværende niveau, siger vi klart nej til. Det, vi siger ja til, er en ansvarlighed over for de dårligst stillede i vores samfund, og de får det nu bedst ved, at vi får nogle konkrete resultater igennem for dem, og de får det bedst ved, at vi arbejder for en økonomisk politik, som er sammenhængende, og som kan overleve. Det nytter ikke noget at gennemføre nogle ændringsforslag til finansloven, som ville føre til økonomisk sammenbrud i løbet af kort tid. De, der får det dårligst under et økonomisk sammenbrud, er til enhver tid de dårligst stillede. Derfor er vi simpelt hen nødt til, uanset hvilket socialistisk mål vi har, nødt til i den daglige politik at fremlægge nogle forslag, som kan fungere økonomisk også her på kort sigt, og på den måde skaffe de størst mulige forbedringer til de folk, vi repræsenterer.

Lad mig derefter vende mig til at kommentere finanslovforståelsen mellem regeringen og Socialdemokratiet, der jo både indeholder godt og skidt.

Jeg vil gerne sige, at det er et vigtigt fremskridt i forhold til regeringens udspil, at der nu gennemføres en 10 pct.s regulering af dagpenge m.v. til 1. juli 1988, at de forhådt nedsatte dagpenge er fjernet, og at der er gennemført en beskeden stigning i folkepensionen. SF kan helt klart støtte disse forbedringer, selv om vi naturligvis havde foretrukket vores egne mere vidtgående forslag. Tilsvarende kan vi støtte de små erhvervspolitiske skridt, der tages i samme retning, som vi har lagt op til. Det er klart, at vi også stemmer for de forbedringer, der også før den såkaldte forståelse kunne konstateres et flertal for, nemlig forhøjelsen af boligkvoten og midlerne til gennemførelse af forhøjelserne i Statens Uddannelsesstøtte, hvor der jo er indgået forlig mellem Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre.

Socialdemokratiet har betalt for de opnåede resultater på to måder: dels ved at stemme for finansloven, hvad vi beklager stærkt, fordi det forskertser en mulighed for at vælte den borgerlige regering, dels ved at medvirke til at forære nye milliardbeløb betingelsesløst væk til virksomhedsejerne. Forslagene har været debatteret en gang tidligere i dag, og jeg skal ikke genoptage den debat, men bare konstatere, at Socialdemokratiet i dag stemmer for en bevil-

[Jes Lunde]

ling på 2,5 mia. kr. i erhvervsstøtte uden at have nogen som helst hånd i hanke med, hvad pengene bruges til. Vi håber, det er sidste gang, vi oplever det, ikke mindst i lyset af den enighed, der faktisk er opnået mellem S og SF om det perspektivløse i en sådan politik. Vi har i SF klart tilkendegivet, at den omlægning, der er af arbejdsgiverudgifterne, i sig selv godt kunne være fornuftig, hvis den indgik i en helt anden helhed, og hvis der ikke var det meget voldsomme provenutab uden nogen som helst kontrol med investeringerne, som ligger i den løsning, der gennemføres i øjeblikket.

Socialdemokratiet har også opretholdt en række af deres egne oprindelige forslag ved siden af finanslovforståelsen, der i den forstand ikke dækker alle konti. Vi kan støtte de selvstændige socialdemokratiske forslag, der på alle punkter trækker i samme retning som SF's forslag. Jeg skal bemærke, at et af forslagene drejer det sig om, at Socialdemokratiet ønsker at gå lidt videre end vi, nemlig med hensyn til Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi, men vi kan støtte det socialdemokratiske forslag, idet vi har ladet os overbevise om, at der er god brug for pengene.

Jeg hæftede mig ved, at hr. Henning Rasmussen indledningsvis i sin tale sagde, at Socialdemokratiet ikke er regeringens støtteparti. Det er en bekræftelse, som vi er glade for at få. Vi kunne ellers ved at kigge i tidligere socialdemokratiske taler heroppe få det indtryk, at den endelige afstemning om finansloven beror på, om regeringen har sit parlamentariske grundlag i orden, og når Socialdemokratiet ikke er et støtteparti, må vi andre spørge: Hvad er det så, der er regeringens parlamentariske grundlag, hvad er det for et grundlag, der er i orden? Det kunne vi godt tænke os at få udredt, men vi er selvfølgelig meget tilfredse med, at Socialdemokratiet ikke opfatter sig selv som regeringens parlamentariske grundlag, og vi er tilfredse med, at hr. Henning Rasmussen i dag har taget klart afstand fra hr. Henning Andersens glæde over, at der skulle være slået en kile ind mellem S og SF i forhold til det fremtidige samarbejde i Folketinget.

Det Radikale Venstres ændringsforslag er tilsvarende generelt forbedringer af forslaget til finanslov. Specielt vedrørende de øgede bevillinger til forsøg med voksenuddannelse vil jeg gerne markere, at vi kan støtte bevillingen, og

at vi ser frem til forhandlinger mellem S, SF og Det Radikale Venstre om udmøntningen af forslaget. Det er et meget sparsomt beløb, der anvises sammenlignet med, hvad vi selv havde ønsket afsat til BFU, og et større beløb havde måske nok været mere rimeligt for et parti, der markedsførte sig under valgkampen med en belæst ugle som symbol. Men vi er klar til forhandling om at få det bedst mulige ud af det resultat, vi i dag kan få et flertal for.

Vi kan også støtte Det Radikale Venstre, når det overhaler forståelsesparterne venstre om med et forslag om 100 mio. kr. til et socialpolitisk udviklingsprogram, og vi kan støtte forslaget om en 5 pct.s besparelse på militæret, hvis vores eget forslag om 10 pct. ikke skulle blive vedtaget.

Partiet Fælles Kurs har også fremsat en stribe af ændringsforslag, som jeg afslutningsvis vil kommentere. Der er enkelte markeringsforslag imellem, som vi af principielle grunde vil støtte, men ellers er partiets mere konkrete forslag om merbevillinger og indtægter på forskellige områder et tøjlesløst overbud, der kun kan stille partiet i et noget farceagtigt lys.

Fælles Kurs er den ubetingede rekordindehaver i store ændringsforslag rent beløbsmæssigt som f.eks. 72 mia. kr. i merudgifter på en enkelt konto under Socialministeriet eller forslaget om 80 mia. kr. i indtægter ved at konfiskere renteindtægter af obligationsbeholdninger på over 100.000 kr. uden et ord til forklaring om, hvorfor i alverden folk så skulle beholde disse papirer. Ændringsforslagernes kvalitet er mildt sagt ikke imponerende, og vi må afvise størsteparten af dem.

Desværre bliver der ikke megen dramatik i de afstemninger, vi skal i gang med om nogle timer. Det er en skam, for det havde været en dejlig oplevelse at se den borgerlige regering stemt ned gang på gang, eventuelt afsluttende med, at statsministeren gik på talerstolen for at meddele, at han ville besøge dronningen. Sådan ser det ikke ud til at gå, så det må vente til en anden gang.

Regeringen vil enkelte gange blive stemt ned, men selv om det er vigtige områder, så er hverken det eller andre forslag, der bliver vedtaget i dagens løb, nok til at rette op på finansloven. Den er stadig væk egnet til at stemme imod. Det vil kræve en anden regering at få en ny linje ført igennem, og sådan som Det Radikale Venstre

[Jes Lunde]

placerer sig, vil det også kræve et nyt Folketing med et andet flertal.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Det var bemærkelsesværdigt kort, da hr. Jes Lunde kom forbi SF's kovending på det forsvarspolitiske område. Man skulle ellers tro, at det havde voldt hr. Jes Lunde nogle problemer pludselig at finde 12,15 mia. kr. og passe dem ind i sine ændringsforslag i forhold til året før. Det må dog være lidt af en præstation.

Vi kan selvfølgelig glæde os over, at der er lidt bevægelse i SF: hvor man i finanslovsforslag 1987 ville af med 100 pct. af forsvaret, så er det nu kun 10 pct. Jeg kan forstå på bemærkningerne, at det fortrinsvis – det er jo en meget god helgardering – er det offensive materiel, vi skal af med.

Men så vil jeg spørge, hvordan man har udregnet, at det lige præcis er 12,15 mia. kr., vi kommer ned på. Hvad har ændret sig, siden SF sagde, at de ville af med 100 pct. til forsvaret? Man må vel forstå det sådan, at SF fremover vil stemme for bevillinger til ammunition, til infrastruktur, til vedligeholdelse, til værnepligtige, til hjemmeværnet, til driften af forsvaret, til forsvarskommandoen, til det samme antal ansatte, men altså bare ikke lige materiellet.

Jeg synes, det er en interessant fremtid, Finansudvalget går i møde specielt et af Socialdemokratiets ændringsforslag taget i betragtning. Nu skal SF altså til at støtte nogle aktstykker. Jeg går ud fra, at dette må være en rigtig fortolkning af SF's nye politik. Jeg synes, den må være interessant for SF'ere ude i landet. Jeg synes også, den må være interessant for Fredsbevægelsen.

Der er lige en enkelt ting, jeg godt kunne tænke mig også at få svar på, når man nu taler så meget om nulløsninger – og specielt hr. Jens Thoft og hr. Pelle Voigt synes jo, det er sjovt ude på møderne i landet at sige, at der er to muligheder, for Socialdemokratiet kan også lave forsvarsforlig med SF, når det vil have nulløsning: – Vil SF stemme for en nulløsning? Eller skal vi ikke tage dette ændringsforslag spor alvorligt?

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Det er efterhånden en kendt talemåde fra SF, at de forslag, som Fælles Kurs har stillet, er urealistisk overbudspolitik, som ikke har nogen som helst chance for at blive vedtaget. Hr. Jes Lunde kunne jo den samme grammofonplade. Derfor vil jeg godt stille ham et par enkelte spørgsmål: Hvorfor er det egentlig urealistisk af os at stille et forslag om, at militæret skal afskaffes helt og totalt? Ja, det er det angiveligt, fordi hr. Jes Lunde og vi ved, at der er et flertal for at bevare forsvarsudgifterne på det nuværende niveau. Er det så mere realistisk af hr. Jes Lunde at komme op og sige, at nu må vi reducere med 10 pct.? Det samme flertal, som har indgået et forlig om denne finanslov, har jo også aftalt, at forsvarsudgifterne ligger fast. Det er altså ikke et spørgsmål om, hvad der er realistisk eller ikke realistisk, for hr. Jes Lunde ved, at uanset hvad vi foreslog, ville der i denne sal være et klart flertal for at fastholde de nuværende forsvarsudgifter.

Og så kunne jeg jo godt tænke mig at køre lidt videre. Hvorfor er det urealistisk, hr. Jes Lunde, at foreslå, at pensionister skal have 5.500 kr. om måneden kvit og frit? Er det for meget? Er det opfattelsen i SF, at pensionisterne har det godt og lever i et vellevnet i en sådan grad, at det er at give dem for meget? Er det overbudspolitik over for pensionisterne? Eller er det kun, fordi hr. Jes Lunde vil takkes hr. Svend Auken og andre i Socialdemokratiet? Man kan jo blive miljøskadet på mange måder, også ved at gå i studiekreds i Socialdemokratiet, hvis man giver køb over for sine egne standpunkter.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Der var tidligere en økonom ved navn Steffen Møller. Han var meget værdsat af de borgerlige. Nu har statsminister Poul Schlüter fået en ny yndlingsøkonom ved navn Jes Lunde. Han bliver brugt i tide og utide, idet hans udlægninger af økonomien svarer helt og aldeles til den målsætning, som borgerskabet har.

Nu fremkommer hr. Jes Lunde med nogle højst ejendommelige betragtninger over Fælles Kurs. Vi har i bemærkningerne til vores ændringsforslag sagt, at vi ønsker, der skal gennemføres en tvungen opsparing af alle obligationsrenter bortset fra private obligationsbeholdninger på under 100.000 kr.; det skulle ind-

[Preben Møller Hansen]

bringe små 80 mia. kr. Det er urealistisk, for hvem vil eje disse obligationer, er bemærkningen.

Ja, men hvis der ikke er nogen, der vil eje dem, er der altså heller ikke nogen at sælge dem til, men renten udbetales alligevel til spekulanterne.

Man kunne vende spørgsmålet om og sige: Jamen hvorfor skulle en arbejder arbejde? Han betaler jo skat. Det er faktisk en meget ejendommeligt argumentation af en økonomisk ordfører.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Preben Møller Hansens sidste udredning opgav jeg at følge med i.

Det, det drejer sig om, er jo, at Fælles Kurs foreslår en 100 pct.s beskatning, altså en konfiskation, af renteindtægter af obligationsbeholdninger på over 100.000 kr., og derfor er der ingen som helst grund til at tro, at folk skulle beholde obligationer af den størrelsesorden.

Fælles Kurs er generelt meget sure, kan jeg høre. Jeg kunne tænke mig at spørge Fælles Kurs, hvem der er hovedfjenden herinde. Jeg kunne godt tænke mig, at Fælles Kurs brugte deres hovedindlæg, når de engang kommer til, på at forklare, hvem der er hovedfjenden herinde. Det er muligt, at det er SF; det ville være interessant, og det ser sådan ud efter det, Fælles Kurs fremfører i øjeblikket.

Fælles Kurs efterlyser så nogle svar på, hvor de konkrete overbud fra Fælles Kurs' side ligger. Jeg har nævnt det med obligationerne, men jeg kan også nævne sådan noget som forhøjelsen af personfradraget til 60.000 kr. Fælles Kurs siger, at det koster 30 mia. kr. En mere nøgtern beregning viser, at det koster 48 mia. kr. Det er en ganske stor regning at skrive ud sådan lige med en håndbevægelse.

Der er forslaget om at forære landbruget 18 mia. kr. i betingelsesløs erhvervsstøtte, og der er andre forslag af samme størrelsesorden, der gør, at Fælles Kurs bevæger sig et stykke op over 100 mia. kr. i nye udgiftsforlag.

Det er simpelt hen hamrende urealistisk og politisk også helt uantageligt for os, f.eks. det at forære 18 mia. kr. væk i betingelsesløs erhvervsstøtte. Det mener vi ikke har noget som helst at gøre med at føre en socialt ansvarlig politik.

Fru Connie Hedegaard spurgte, hvorfor vi ikke længere vil nedlægge militæret, og dertil kan jeg da kun sige, at det vil vi gerne. Når vi har foreslået en 10 pct.s besparelse i år, er det simpelt hen for at vriste Socialdemokratiet ud af jeres forsvarspolitiske kløer. Det er det, det går ud på. Vi er interesseret i at komme i en dialog med Socialdemokratiet på dette område og få en forhandling mellem Socialdemokratiet, De Radikale og SF om en løsning på forsvarsområdet. Når fru Connie Hedegaard så spørger, om det betyder, at vi vil stemme for en nulløsning, er svaret selvfølgelig nej. Det betyder, at vi gerne vil forhandle, og så må vi se, hvor vi ender, men det skal selvfølgelig være en klar nedskæring, for at SF kan støtte den.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Både fru Connie Hedegaard og hr. Jørgen Tved forholdt sig meget kritisk til SF's politikændring på det forsvarspolitiske område: det, at vi nu faktisk prøver at gå efter konkrete resultater i form af nedrustning, og at vi mener, at det freds- og sikkerhedspolitiske flertal i Folketinget skal påtage sig nu også at føre forsvarspolitik. Jeg kan godt forstå, at fru Connie Hedegaard er bekymret, men hr. Jørgen Tveds bekymring forstår jeg lidt mindre, og jeg vil gerne bede hr. Jørgen Tved om at bekræfte det, han sagde i det radiovalgmøde i Odense, vi var til sammen under valgkampen, nemlig at Fælles Kurs, uanset hvor stor en nedskæring af de danske militærudgifter man kan komme igennem ved et forsvarsforlig, vil stemme imod en sådan nedskæring, og at Fælles Kurs ikke vil gå med til noget som helst andet end en total fjernelse af de danske forsvarsudgifter. Det sagde hr. Jørgen Tved i den radioudsendelse, da man spurgte ham, og da man spurgte: Hvad så hvis 60 pct. af dem kan fjernes, hvis 70 pct. af dem kan fjernes? fastholdt hr. Jørgen Tved, at det var alt eller intet, hvis Fælles Kurs' stemmer skulle tælles med. Det kan man jo ikke tage alvorligt, hverken fra vores eller fra fredsbevægelsens side, for det er i praksis en håndsrækning til de borgerlige og til NATO.

Skrumsager Skau (V):

Vi behandler i dag ændringsforslagene til den nuværende regerings 6. finanslovsforslag. Finanslovsforslaget for 1988, som blev fremsat i

[Skrumsager Skau]

august 1987 på basis af udviklingen i første del af 1987, kommer unægtelig til at se noget anderledes ud, når dagens afstemninger er sluttet og forslaget ligger parat til endelig vedtagelse af et bredt flertal i Folketinget i morgen.

Det skal ses i lyset af den negative udvikling af vores konkurrenceevne og i lyset af valget den 8. september 1987, som medførte, at regeringen ikke længere har et flertal alene med Det Radikale Venstre, og hvor det har været nødvendigt at sikre det nødvendige flertal sammen med Socialdemokratiet i visse sager; Fremskridtspartiet har jo endnu ikke vist sig ansvarligt i denne sammenhæng, men det kommer måske senere.

Der er for nogle få ændringsforslag til finansloven et flertal uden om regeringen, og de vedrører nogle formål, som Venstre er imod, f.eks. forslaget om at yde ca. 18 mio. kr. til Christiania i dens nuværende form med lovløshed og manglende betaling for de almindeligste ydelser. Christianitterne bruger jo både el, varme og gas, og i forvejen betaler de jo ikke til den danske husholdning i form af moms, ligesom de heller ikke betaler husleje eller ejendomsskatter. De overholder heller ikke de almindelige danske love.

Aftalerne om ændringerne i finansloven medfører, at den linje, som regeringen har fulgt i de sidste 5 år, bliver brudt. Her tænker jeg især på overskridelsen af totalrammen på de 2,4 mia. kr. Venstre er betænkelig ved den forventede overskridelse af totalrammen, men vi må erkende, at overskridelsen er blevet decimeret i forhold til den række krav, Socialdemokratiet stillede til finanslovsforslaget.

Nu tager vi fra Venstre overskridelserne med af nødvendighed for at sikre det nødvendige flertal for det, der skal bære Danmark frem, og her tænker jeg på hele erhvervspakken, der skal sikre bedre muligheder for vore eksportorienterede virksomheder. Den består jo af tre dele: eksportpakken, omlægningen af arbejdsgiverafgifterne og en konkurrenceforbedrende lønpolitik. Alt sammen noget, der skal øge vores beskæftigelse og vores valutaindtjening og også være med til at sikre en lavere rente, fordi mange af vores virksomheder også er rentetunge. Det er denne politik, der giver Danmark mulighed for fremskridt og en forhåbentlig afbalanceret økonomisk udvikling, og det er den forbedrede økonomi, som skal være med til at

sikre grundlaget for de forhøjelser af dagpenge og pensioner, som vi også beslutter ved vedtagelsen af finansloven.

Det var det ene.

Det andet er, at Socialdemokratiet da vil stemme for *hele* finansloven, der indeholder en af den liberale borgerlige politik, som Venstre står for, og det er Venstre tilfreds med.

Alternativt ville have været meget værre for hele Danmark, og det er derfor, Venstre også kan være med til at stemme for de aftaler, der er indgået med Socialdemokratiet. Vi skulle jo nødig sætte alt det til, som vi har opnået i det danske samfund siden 1982, da den nuværende regering overtog styret.

Med Det Radikale Venstre har vi også indgået aftale om en række ændringsforslag, som vi selvfølgelig stemmer for. Der er dog to forslag, som Venstre ikke kan stemme for, nemlig nedskæringen dels af forsvarsbudgettet, dels af de 200 mio. kr., der er sat af til aktier til Storebæltsbroen, men det ligger jo også i selve aftalen.

Om de socialdemokratiske forslag vil jeg sige, at Venstre går meget stærkt ind for, at vi får fremskyndet afskaffelsen af samspilsproblemerne for pensionisterne. Det er noget, som vil være meget, meget positivt, idet vores pensionister så har mulighed for at tjene lidt ved siden af; det ligger i vores synspunkter, i vores politik.

Men ud over de aftalte ændringsforslag, som vi stemmer for, har Socialdemokratiet stillet en række andre ændringsforslag, som de vel håber at få flertal for. De vedrører øget beskatning af personer og virksomheder og af obligationsomsætningen, og dem afviser Venstre selvfølgelig. Det ville få en negativ virkning på initiativ, opsparing og beskæftigelse.

Hertil kommer en række andre udgiftsforslag uden for aftalen, som Venstre heller ikke kan støtte.

Jeg forstår ikke helt, at Socialdemokratiet har vanskeligt ved at støtte det erhverv, som vi her i Folketinget med stort flertal belaster med en række udgifter. Her tænker jeg på miljøkompensationerne til landbruget, som bl.a. skulle medføre, at de landmænd, som herefter skal anlægge grønne marker, gennem finansloven får sikkerhed for en erstatning for de udgifter, vi har pålagt dem ved miljøkravene.

[Skrumsager Skau]

Om SF's ændringsforslag må jeg sige, at SF lever uanstastet videre, og mange af forslagene er gamle travere fra tidligere år. Venstre afviser de ændringsforslag om øget beskatning af selskaber og beskatning af en række produktionsmidler, som hr. Jes Lunde læste op her fra talerstolen, og som man jo arbejder for.

Som sædvanlig er SF yderst gavmild her op mod jul, og det kan de jo sagtens være, når de er uden noget som helst økonomisk ansvar. Den politik, der ligger bagved, kan Venstre på ingen måde støtte, idet den bryder forholdet mellem arbejdsindsats, økonomi og forbrug.

Modstanden mod EF proklameres ved, at alle konti, der har med EF at gøre, foreslås fjernet. Modstanden mod NATO tilkendes på samme måde som tidligere år, men som fru Connie Hedegaard har været inde på, er der jo sket en meget interessant ændring i SF's indstilling til det danske forsvar. Jeg vil da ønske velkommen, at SF nu foreslår, at vi på finansloven afsætter godt 12 mia. kr. mod tidligere nul. Denne tendens til at vise ansvarlighed vil vi forhåbentlig se udviklet i de kommende år, hvad angår både NATO og EF. Vi har da i hvert fald lov til at håbe.

SF's ændringsforslag om betalt frihed til uddannelse afviser Venstre.

Med hensyn til de øvrige SF-ændringsforslag vil jeg gerne slå fast, at Venstre slet ikke kan gå ind for den ideologi, der ligger bag dem; de fører klart til det såkaldte lommepengesamfund, som vil fjerne initiativet og virkelysten fra folk. Det vil i allerhøjeste grad være med til at øge skattebyrden, og det er en hån mod skatteyderne. Det bryder, som tidligere sagt, forholdet mellem forbrug, arbejdsindsats og samfundets økonomi, men SF er vel ligeglad.

Til Fremskridtspartiet vil jeg sige, at vi jo gennem pressen har fået nogle klare meldinger om årlige besparelser på 40 mia. kr. Der er ingen konkrete ændringsforslag kommet til Finansudvalget, og vi har ingen forslag på bordet til den afstemning, som foregår om lidt, fra Fremskridtspartiet. Fremskridtspartiet har løbende underrettet os om, at de ikke ville kunne stemme for finansloven, medmindre der blev gennemført en række besparelser. Men vi har ikke fået nogen konkrete forslag; vi har hørt nogle bud, og vi har også set et papir med en række punkter vedrørende de 7 eller 8 mia. kr., men det er punkter, som jeg har gået meget se-

riøst igennem, uden at jeg har kunnet se nogen som helst mulighed for, at vi på det grundlag kunne finde 90 mandater. Fremskridtspartiets politik er altså uændret siden 1973.

Hvis de vil tage et medansvar, bliver de nødt til at vise øget velvilje og forståelse for de politiske realiteter. Det er ikke nok, at man bare står og råber ud ad vinduet.

Jeg håber dog, at vi gennem afstemningerne i folketings salen nu vil se, at Fremskridtspartiet vil være aktivt, således at vi bl.a. får stemt miljøkompensationerne til landbruget igennem.

Om de ændringsforslag, vi har set fra Fælles Kurs, er der ikke meget at sige. Tidligere ordførere har kommenteret dem, og de kan måske få en enkelt stemme fra Fremskridtspartiet, men ellers tror jeg ikke, de vil få mere end de fire stemmer. Fælles Kurs har her i Tinget. Hvis ændringsforslagene vedtages, vil der opstå kaos i det danske samfund, ja, ikke engang færgerne vil sejle efter min mening. Forslagene er uden alle relationer til det virkelige liv, og alle de ændringsforslag, som er stillet af Fælles Kurs, stemmer vi imod.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg agter at være ret restriktiv med korte bemærkninger, så længe vi ikke har afsluttet første runde og har anden runde tilbage, for at koncentrere den generelle debat.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Blot for at korrigere hr. Skrumsager Skau, som sagde, at SF havde foreslået 12½ mia. kr. til militæret. Det har SF overhovedet ikke stillet noget forslag om. Vi ser helst, at der kommer et nul på den konto. Det, vi har foreslået, er en nedskæring på 10 pct., og jeg kan samtidig benytte lejligheden til at korrigere fru Connie Hedegaards opfattelse, at vi så skulle til at stemme for en masse aktstykker om krudt og kugler i Finansudvalget. Det skal vi aldeles ikke. Vi bliver ved med at stemme imod den slags. Det, vi siger, er, at vi med et forslag om en 10 pct.s nedskæring byder os til til forligsforhandlinger om forsvaret. Vi er interesseret i at deltage i et forsvarsforlig, som betyder en gradvis nedbringelse på det område, og som betyder konkrete besparelser på militæret som led i en begyndende nedrustningsproces, og kan vi komme i gang med den, begynder det at blive interessant, men ikke før.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg har bemærket at Venstre tilsyneladende er enig i det finanslovsforslag, som er fremsat, og i dette finanslovsforslag fastholder man jo de udgifter til militæret, man har haft hidtil. Jeg er naturligvis som andre vidende om, at talsmænd for Venstre ved forskellige lejligheder har forlangt, at netop militæruddgifterne skulle forhøjes med henblik på indkøb af forskelligt materiel osv.

Jeg vil godt spørge, om det forhold, at Venstre nu har indgået en aftale om, at disse udgifter skal fastholdes, betyder, at der er en holdningsændring på vej i Venstre, som måske kunne medføre, at vi, næste gang vi skal diskutere finanslov, skulle opleve, at Venstre ville gå med til en fornuftig afskaffelse eller i hvert tilfælde nedskæring af militæret.

Og så er jeg nysgerrig, det skal jeg gerne erkende. Jeg ser, at statsministeren kommer i pænt mørkt tøj. Han har vel ikke villet glæde os alle sammen ved at have været hos dronningen for at meddele, at vi får den julegave, den nye regering, som vi alle sammen håber på?

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Blot en bemærkning til hr. Skrumsager Skau fra Venstre. Når Fremskridtspartiet ikke har stillet nogen ændringsforslag til finansloven for 1988, er det netop et udtryk for, at vi denne gang har villet stå fuldstændig åbne uden ultimative krav over for regeringen. Men når hr. Skrumsager Skau ønsker velvilje og forståelse fra Fremskridtspartiet, er det jo i virkeligheden en ren kapitulation, han ønsker. Man ønsker en blankotilkendegivelse fra Fremskridtspartiet af, at vi stemmer for alt, bare det er en borgerlig regering, der foreslår det, men sådan er Fremskridtspartiets holdning ikke. Vi ønsker selvfølgelig at påvirke forslagene, hvis vores 9 mandater skal bruges til at gennemføre dem. Men når vi starter med besparelser på 40 mia. kr. og senere reducerer dem til 7,1 mia. kr. uden at få en eneste tilkendegivelse fra regeringen, er det ærligt talt regeringens egen skyld, at forhandlingerne ikke blev til noget.

Vi får så her i dag i salen en melding først fra De Konservative og siden fra Venstre om, at man ikke kunne acceptere de 7,1 mia. kr. Men

hvis man var interesseret i realitetsforhandlinger med Fremskridtspartiet, kunne man have sagt det til os for en uge siden, så kunne vi sikkert i fællesskab have fundet på noget.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Venstres ordfører gav udtryk for, at Venstre ikke kunne stemme for ét eneste af de ændringsforslag, som Fælles Kurs har stillet. Det er da et standpunkt, som man kan forstå, men det er lidet fornuftigt, idet det, man bør gøre, er at høre den argumentation, der ligger bag et forslag, og på baggrund af den træffe sit valg, om man vil stemme for eller imod. Hvis man indtager den anden holdning, er man ikke videre forstandig, i hvert tilfælde ikke når det drejer sig om politisk forhandling. Men lad det nu være.

Hvis de ændringsforslag, vi har stillet, skulle blive vedtaget, ville Danmark ligge stille, var konklusionen. Betyder det for Venstre, at hvis vi udvider sundhedssektoren for 3,5 mia. kr., giver gratis hjemmehjælp til vores ældre og sikrer, at ventelisterne bliver afviklet, går Danmark i stå? Så kan jeg bedre forstå, at Venstre ikke kunne stemme for de forslag, der har været fremsat her i Folketinget om bedre vilkår for vores ældre og syge.

Ville samfundet også gå i stå, hvis vi gældssanerede det danske landbrug? Jeg tror, at landbrugerne i dette land vil være meget interesseret i at vide, at Venstre, der traditionelt skulle være talsmand for landmændene, ikke længere vil være med til at forsvare landbrugserhvervet, der har været en af hjørnestenene i dansk økonomi gennem hundrede år.

Jeg har været sammen med mange landboere, har også skrevet i landbrugsbladene og fået mange henvendelser. Jeg skal med glæde fortælle disse folk, at Venstre indtager den slags radikale synspunkter i spørgsmålet om landbruget i forhold til tidligere.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hvis min stemme tillader det, vil jeg gøre et par bemærkninger om de ændringsforslag, der er stillet. Hvis min stemme ikke tillader det, er der andre, der tager over senere, så man skal altså ikke glæde sig for tidligt.

Det Radikale Venstre har ved dette finanslovsforslags behandling også ønsket at fremme

[Bilgrav-Nielsen]

den kollektive trafik, som vi har gjort det tidligere år. Man kan se af de ændringsforslag, der er stillet, at der er en pæn forbedring, og lægges dertil, at vi sidste år fik en forbedring på 400 mio. kr., er det klart, at der er sket fremskridt.

Det, der undrer os, er, at Socialdemokratiet ikke mener, at det er en opgave, som Socialdemokratiet kan prioritere højere end til de 40 mio. kr., man selv har afsat. Vi er selvfølgelig opmærksom på, at når man forøger bevillingerne til den kollektive trafik, som er meget nødvendig, er vi også forpligtet til at prøve at se, om der er andre steder, vi kan dæmpe aktiviteten en smule, og vi har fundet frem til den besparelse, vi foreslår vedrørende Kastrup Lufthavn. Her er det værd at understrege, at selv efter at den besparelse bliver gennemført, vil der i 1988 være 50 mio. kr. mere at investere i lufthavnen end i år, altså en pæn forøgelse af anlægsaktiviteten i Kastrup Lufthavn.

Den kollektive trafik er en vigtig sag, og jeg håber, vi tager den op igen i debatten i morgen i lidt mere fyldig form, for jeg mener, der er et klart behov for en samlet og konkret aktivitet over en længere årrække på dette område.

Det Radikale Venstre har også foreslået, at der gennemføres en besparelse på den anlægsaktivitet, som nu skal i gang på Storebælt. Vi tror, at de problemer, det danske samfund har med at skaffe midler nok til alle de anlægsønsker, vi har, må føre til, at vi på et eller andet tidspunkt revurderer dette kæmpeprojekt på Storebælt, der jo stadig omtales som et projekt til 13 mia. kr., uanset at alle godt ved, at det nu er meget tæt på at ville koste 20 mia. kr.

Det Radikale Venstre er til at få i tale, hvis man vil dæmpe byggelysten ned til, at der i første omgang skal være en fast forbindelse for jernbanetrafikken, men det er en sag, vi kan vende tilbage til senere, når et interessant forslag fra SF kommer til første behandling her i Folketinget.

Vi har på Udenrigsministeriets område igen i år foreslået en forbedring af det arbejde, der foregår i Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg, og det er så simpelt hen, fordi vi mener, at den institution er blevet en sikker institution, en institution, hvis arbejde er bredt anerkendt. Vi mener derfor, at der nu er brug for en aktivitetsforøgelse. Det undrer mig lidt, at Socialdemokratiet ikke har meldt klar over for dette beskedne ændringsforslag om en forøgelse på 1/2 mio. kr.

Det Radikale Venstre har ikke stillet så mange forbedringsforslag på miljøområdet som tidligere, og det har at gøre med, at Folketinget nu har vedtaget en markant langsigtet miljøhandlingsplan, en fantastisk vigtig plan, som kommer til at koste danske borgere, danske erhvervsdrivende og statskassen adskillige millionbeløb i de kommende år. Men vi har stillet mindre omfattende ændringsforslag, som følger denne aktivitet op, og de vedrører læplantning, økologisk landbrug m.v., vigtige sager, som vi håber vil samle flertal, når afstemningen kommer.

På boligområdet har vi i år som tidligere aktioneret. Vi har trukket et ændringsforslag om det almennyttige byggeri til fordel for den aftale, der er truffet mellem regeringen og Socialdemokratiet om at forøge den almennyttige byggekvote.

Det, der undrer os mest, er, at regeringspartierne overhovedet ikke har interesseret sig for i den diskussion også at forbedre aktiviteterne for udbygning af andelsboligsektoren, en meget vigtig sag, som vi synes burde have været fremmet i denne forbindelse.

Tilbage på boligområdet står der to markante radikale ændringsforslag, som i dag synes at kunne vedtages. Det er en forbedring med hensyn til bolig- og byfornyelsen, en klar opfølgning af tidligere års radikale forslag, og det er en forøgelse af antallet af ungdomsboliger med 500 pr. år.

På Socialministeriets område bebudede vi allerede under førstebehandlingen, at vi ønskede at fremsætte forslag om en forbedring. Det har at gøre med den diskussion, der har været om de egentlig fattige i det danske samfund, diskussionen om, hvad man bedst kunne gøre. Var det kontante forhøjelser af pengeydelsér, eller var det et spørgsmål om at gribe de problemer, der gør sig gældende for mange af vore medborgere, helt anderledes an?

Vi har valgt den sidste vej. Vi tror, det er den vej, vi skal gå. Vi har formuleret et socialt udviklingsprogram, som foreløbig er beregnet til at skulle løbe over fem år. Vi har foreslået, at der pr. år afsættes 100 mio. kr. til denne aktivitet.

Vi troede faktisk, at det var en sag, der var bred enighed om. I det mindste kunne vi ikke begribe det, hvis Socialdemokratiet ikke bakkede op omkring dette forslag. Nu ser vi, at So-

[Bilgrav-Nielsen]

cialdemokratiet har forhandlet disse 100 mio. kr. i 1988 ned til 50 mio. kr. Det Radikale Venstre er helt på det rene med, at det kan vise sig, at man ikke fuldt ud kan anvende 100 mio. kr. i 1988. Det er muligt, det bliver et mindre beløb, men vi undrer os over, at Socialdemokratiet absolut ville have en garanti imod, at der blev brugt mere end 50 mio. kr. Jeg har forstået, at også SF har undret sig over denne socialdemokratiske aktion.

Det Radikale Venstres forslag er fremsat i Folketinget, og vi tror på, at det vil samle bred tilslutning. Det vil blive de partier, der støtter dette lovforslag, der kommer til at udforme udnyttelsen, de muligheder, der ligger i lovforslaget.

På Industriministeriets område er der som tidligere radikale forbedringer vedrørende brugen af vedvarende energi. Vi har et fælles forslag med SF.

Vi har et fælles forslag med andre partier, Socialdemokratiet og SF, med hensyn til en forbedring af kriminalforsorgen. Vi mener, at der i allerhøjeste grad er brug for en fortsat forøgelse af den forebyggende indsats på dette område.

På Undervisningsministeriets område er der igen markante radikale forslag, som der har været det tidligere år. Vi har et forslag om at forøge fripladstilskuddene til elever ved de frie skoler. Det har undret os, at Socialdemokratiet har vendt sig imod dette ændringsforslag. Socialdemokratiet har åbenbart stadig væk ikke begrebet, at der også i forældrekrædsen til børn, der går i de frie skoler, er mindrebedemlede. Socialdemokratiet synes åbenbart, at mindrebedemlede ikke skal have den samme mulighed som andre for at sende deres børn i de frie skoler. Det synes vi de skal have. Vi synes, der skal være lige adgang, også til de frie skoler. Vi glæder os over udsigten til, at SF stemmer for dette forslag, så det alligevel samler et pænt flertal i dag.

De Radikales forslag om en forbedring af voksenundervisningen, folkeoplysningen, er igen markant. 20 mio. kr. foreslås afsat til det videre arbejde med denne sag, denne populære 10-punkts-sag, som har kørt nu i tre år.

Vi supplerer dette forslag med en ekstra bevilling på 50 mio. kr., beregnet på at realisere oprettelsen af en voksenuddannelsesfond. Man kan beklage, som SF antydede, at dette måske ikke er nok. Det ved vi godt, men det, vi

ønsker at markere, er begyndelsen til noget meget væsentligt på det uddannelsespolitiske område, nemlig at vi også tilbyder mennesker, som er i arbejde, den mere voksne del af befolkningen, rimelige økonomiske muligheder for at gå ind i det, som vi i mange år har kaldt for livslang undervisning og uddannelse.

Det Radikale Venstre er ene om klart i dette øjeblik at formulere, hvad det er, vi ønsker. Der er fremsat to radikale forslag: ét om ret til orlov for at videreuddanne sig og ét om oprettelse af voksenuddannelsesfonden. Vi håber naturligvis, at disse forslag får bred tilslutning her i Folketinget.

For Det Radikale Venstre er det afgørende, at disse tilbud er åbne for alle, uanset hvor de i dag er placeret, og uden at det er faglige interesser, der skal bestemme, hvilke kurser der skal oprettes. Der skal være adgang både for dem, der har rent faglige interesser, og for dem, der har en mere almen interesse i at udbygge deres viden på et bredt felt.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget, der er stillet af SF, om folkeuniversitetscenteret Skærum Mølle.

Vi kan sammen med SF og Socialdemokratiet støtte en række af de forslag, der er stillet på kulturområdet. Det drejer sig om de fire fælles forslag om kunstkøb, Kunstfonden, forskningsbiblioteker og kunstakademierne i Århus og Odense.

Og vi kan meget varmt støtte det forslag, som nu – meget sent – er fremsat af kulturministeren, om en bevilling på 5 mio. kr. til breddeidrætten og handicapidrætten, en meget vigtig aktivitetsudvidelse, som Det Radikale Venstre varmt har anbefalet.

Derudover er der enkelte radikale forslag på området, som vi håber vedtages: Det Rejsende Landsteater, Kvindemuseet i Århus og bevillingen til Biblioteket for det Folkelige Arbejde, som er en ny institution på finansloven – hvis det vedtages – som De Frie Skoleforeninger, De danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger og Den Frie Lærerskole i Ollerup står bag. Vi håber, at der er støtte til, at dette forslag også kan fremmes.

På Forsvarsministeriets område er det rigtigt, som det har været anført, at vi anbefaler, at et ændringsforslag, der er stillet af SF om en bevilling til Christiania på 17 mio. kr., vedtages. Det gør vi, fordi der er en gammel fælles beslut-

[Bilgrav-Nielsen]

ning mellem Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre om, at det er helt nødvendigt uanset hvad man mener om Christianias fremtid – at der sker nogle kontante forbedringer, især bygningsforbedringer, i området. Det ønsker vi at stå ved. Det skal gennemføres.

Vi stiller derefter et forslag om at spare 700 mio. kr. på forsvaret. Man kunne jo hertil sige, at det nok er en sædvanlig radikal markering, som vi ikke har forventninger om kan vedtages. Jeg vil sige, at vore forventninger i år er større end tidligere af den simple grund, at der nu ligger et stort dokument i Folketingets Finansudvalg, som viser, at der faktisk kan gennemføres en besparelse på 700 mio. kr. på forsvaret, uden at vi anfægter den ramme, som blev aftalt, da det gældende forsvarsforlig blev indgået.

Det har nemlig vist sig, at man år efter år har kunnet holde 1.900 stillinger ubesat og dermed pr. år kunnet overføre et beløb på omkring 250 mio. kr. til andre aktiviteter. Man har vel ikke indgået et forlig helt bevidst med et så stort hul i personale delen, som man her har gjort. Selvfølgelig har man ikke det. Det vil altså sige, at der rent faktisk har kunnet bruges 250 mio. kr. pr. år mere til andre aktiviteter end til personaleaktiviteter.

Jeg synes, at især hr. Sønderby og andre inden for Venstre, der stiller meget store krav om udvidelse af forsvarsrammerne, skulle overveje, om der ikke rent faktisk i de seneste år er sket en ganske pæn udvidelse af aktiviteten.

Vi håber, at forslaget kan vedtages. Vedtages det ikke og SF's forslag kommer til afstemning, så vil vi undlade at stemme for det, fordi vi tror, at det vil være i overkanten af, hvad man med det nuværende system er i stand til at spare.

Det Radikale Venstre ser i øvrigt hen til de fortsatte forhandlinger om forsvarsordningen, parat til at indgå i dem, hvis der er udsigt til, at man vil noget nyt, vil forsøge sig med andre rammer og et andet indhold.

Der er andre ændringsforslag, Det Radikale Venstre ønsker at markere en holdning til, f.eks. Socialdemokratiets forslag nr. 336. Det går på – det har direkte kontakt til det, jeg sagde før – at den trafik, om jeg så må sige, med, at man kan holde et så stort antal stillinger ubesat og overføre pengene uden videre, ikke mere skal kunne foregå, uden at det i det mindste er forelagt og godkendt af Folketingets Finansudvalg. Denne ændring til teksten kan vi tiltræde.

På Miljøministeriets område vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi ønsker at støtte et socialdemokratisk-SF-forslag om, at der bevilges den særlige inuitkommission 300.000 kr. Det er en kommission, der arbejder med økologiske og miljømæssige problemer i polarområdet.

På Energiministeriets område er vi sammen med SF om et forslag om at give 5 mio. kr. til Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi. Det er en fordobling i forhold til i år. Vi synes, at Socialdemokratiet her møder op med et klart overbud. Vi ønsker også, at vi fremmer et forslag, som er stillet af Det Radikale Venstre og SF, om en øget bevilling til udnyttelse af vedvarende energi.

På sundhedsområdet har vi en række fælles forslag med Socialdemokratiet om forebyggende arbejde mod alkohol- og narkotikamisbrug, og vi har samordnet vore lidt forskellige forslag i henseende til forebyggelsesaktiviteter mod AIDS.

De ændringsforslag, jeg ikke har nævnt og som er stillet af regeringen, kan vi alle sammen stemme for på nær et par ændringsforslag, der er stillet på forsvarsområdet, hvor vi vil undlade at stemme, hvis der bliver afstemning, og på nær 23 ændringsforslag vedrørende gebyrer, som er stillet af finansministeren, og som der heller ikke er begæret afstemning om, men hvor vi i givet fald vil undlade at stemme.

Så vil jeg godt afslutningsvis sige, at det også har undret mig, at vi ikke i dag stilles over for konkrete forslag fra Fremskridtspartiet. Når man tager det i betragtning og tænker på spørgetiden i dag, er man helt på det rene med, hvad det skyldes. Det skyldes, at Fremskridtspartiet ikke er i stand til at mobilisere en klar holdning til Danmarks samlede økonomiske problemer. Så enkelt er det. Fremskridtspartiet har ikke kunnet markere klart, hvad det var for konkrete ændringer, der skulle ind på denne finanslov. Derfor er enhver diskussion om, at der måtte foreligge andre politiske muligheder end den, der nu er udnyttet til at skabe et flertal bag næste års finanslov, helt omsonst og helt overflødig.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Hr. Bilgrav-Nielsen omtalte, at det i år var lykkedes det såkaldte alternative kulturpolitiske flertal at få gennemført nogle ændringer på

[Ingerlise Koefoed]

finansloven. Jeg vil da godt heroppefra takke Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre for, at det er blevet muligt.

Der er kommet flere penge til Skærum Mølle, som er et folkeuniversitetscenter, som fortjener at få nogle flere penge. Der er kommet flere penge til kunst. Der er kommet mere til Det Danske Selskab, som udfører et glimrende supplerende arbejde, bl.a. på kultureksportområdet. Der er kommet penge til Det Fynske Kunsthøgskole, og der er kommet penge til en meget vigtig og meget god institution, nemlig Kvindemuseet i Århus.

Så meget mere vil jeg beklage, at det ikke er muligt for SF i dag at støtte og stemme for i hvert fald forslaget om 250.000 kr. til Biblioteket for det Folkelige Arbejde, stillet af Det Radikale Venstre. Det er ikke, fordi vi ikke synes, at det bibliotek med tiden kan komme til at udføre et vigtigt arbejde, men det er, fordi vi føler det fuldstændig urimeligt, at Det Radikale Venstre ikke vil støtte vores forslag om 400.000 kr. til det Tidsskriftscenter, som siden 1968 har udført et meget vigtigt arbejde med at dokumentere og udlåne tidsskrifter fra andre lande, tidsskrifter fra venstreorienterede miljøer, og som har betydet, at det samlede danske biblioteksvæsen har kunnet give deres studerende og deres almindelige lånere et tilbud om nogle tidsskrifter, som man ikke har kunnet få andre steder i biblioteksvæsenet.

Det var på tide, at det bibliotek, som hidtil har kørt fuldkommen på frivillig arbejdskraft, kom ind i varmen og fik en fast plads på finansloven. Vi fremsætter et forslag efter juleferien om en bevaring af Tidsskriftscentret, og vi håber, Det Radikale Venstre til den tid vil have tænkt sig om og støtte forslaget. Så skal vi hjerteligt støtte Biblioteket for det Folkelige Arbejde.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet har fremsat forslag om en udvidelse af kontoen vedrørende hjemmehjælp. Jeg er godt klar over, at det er et meget lille hjørne af en stor finanslov, men for de mange mennesker, handicappede og ældre, som i deres dagligdag er afhængige af hjemmehjælp, er det et vigtigt emne.

I en undersøgelse, som Socialforskningsinstituttet er ved at udarbejde, påpeges det, at over halvdelen af hjemmehjælpere i det her land ikke har gennemført eller gennemgået den fulde grunduddannelse. Det er en af årsagerne til, at jobbet som hjemmehjælper ikke er så attraktivt og måske også er genstand for et vist gennemtræk, hvilket gør arbejdsvilkårene vanskeligere.

Socialministeren har fremsat et forslag om 1 mio. kr.s forbedring af kontoen til kursus for hjemmehjælpere. Det anser vi langt fra for at være nok, i særdeleshed når vi ser, at det er over halvdelen, som ikke har gennemgået den uddannelse.

Men der mangler altså et flertal, for Socialdemokratiet og SF er desværre ikke nok. Derfor vil jeg, for at der kan være en vis sammenhæng i ældrepolitikken og handicappolitikken, som i stor udstrækning bygger på hjemmehjælpernes funktion, appellere til, at der skabes et flertal for at skaffe større midler til den uddannelse, som er så nødvendig for hjemmehjælperne.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Det er da rart, at forsvarsdebatten også er en del af finanslovsdiskussionen. Jeg takker hr. Bilgrav-Nielsen, fordi han direkte spørger om Venstres holdning til det.

Vi har under den kulegravning, der foregår af forsvaret i øjeblikket, hele tiden sagt, at vi gerne vil sikre os, at de penge, der anvendes til forsvaret, anvendes rigtigt. Det er også derfor, vi er gået aktivt ind i det. Derfor er vi bange for, at man med det ændringsforslag, som hr. Bilgrav-Nielsen nu siger man vil støtte, låser noget fast. Personaleorganisationen har henvendt sig og sagt, at det kan blive svært at bruge nøjagtig de samme penge hvert år, for det ene år er det en stor øvelse, og det andet år er det en mindre øvelse. Derfor mener vi egentlig, at når vi står midt i en fase, hvor vi er ved at undersøge alle de ting, burde det ændringsforslag ikke have været stillet.

Nu har vi jo lige haft besøg af den amerikanske udenrigsminister, der sagde, at vi nok bruger for lidt ressourcer til forsvaret. Det er stadig væk Venstres holdning, at vi skal have øgede ressourcer, men vi skal anvende pengene rigtigt. Det har ikke været muligt at blive færdig

[Sønderby]

med forhandlingerne om det, men vi fortsætter da, som hr. Bilgrav-Nielsen ved, forhandlingerne om det kommende forsvarsforlig, og vi har da stadig væk håb om, at sagligheden og solidariteten vil sejre, altså solidariteten med de fæller, vi er sammen med i det NATO-fællesskab, vi alle sammen, også Det Radikale Venstre, er tilhængere af.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er min hensigt at søge debatten afsluttet i løbet af dagen.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det er en lidt underlig situation. Først har vi haft repræsentanter for regeringen heroppe og brokke sig over de mange forslag, Fremskridtspartiet er kommet med – det var urealistiske besparelsesforslag – og sidst var det hr. Bilgrav-Nielsen, der brokkede sig over, at der ikke var kommet tilstrækkeligt med forslag fra Fremskridtspartiet.

Jeg er da godt klar over, hvorfor man har de bekymringer over, at Fremskridtspartiet ikke denne gang er kommet med store, tykke kataloger med ændringsforslag: Nu mangler man jo skyts, når man skal ud og forklare, at det var Fremskridtspartiets skyld, at man var nødt til at gå sammen med socialisterne for at lave et finanslovforlig.

Men til hr. Bilgrav-Nielsen: Vi har formuleret 40 mia. kr.s besparelser på konkrete konti. Og selv om de ikke er fremsat som ændringsforslag til finansloven, skal hr. Bilgrav-Nielsen være velkommen til at komme op og se dem, og så kan vi da gennemgå dem over en kop julegløg i denne tid. De 7,1 mia. kr., vi lavede et afkog af, er også formuleret på konkrete konti. Det ved hr. Bilgrav-Nielsen godt.

Det, der er det sjove ved det, er, at mens regeringen var bekymret for, om det var muligt at lave et forlig, som både De Radikale og Fremskridtspartiet kunne stemme for, var hr. Bilgrav-Nielsens indlæg jo netop bevis på, at det kan lade sig gøre, for Det Radikale Venstre er også indstillet på besparelser på de offentlige budgetter, nemlig på det store område, der hedder anlægsudgifter. Der er jeg sikker på, at De Radikale og Fremskridtspartiet kunne have fået mange flere gode ideer ud over det med Københavns Lufthavn og med Storebæltsbroen.

Men da er det jo altså regeringen, der stiller ultimative krav.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg har megen forståelse for, at den radikale ordfører ikke kan nå at tilkendegive, hvordan den radikale gruppe stemmer vedrørende alle konti, men jeg vil alligevel godt efterlyse en holdning til det socialdemokratiske ændringsforslag nr. 175, der drejer sig om 20 mio. kr. til at afhjælpe problemet syge børn.

Når jeg gerne vil have en tilkendegivelse fra den radikale gruppe, er det, fordi et af de fremtrædende kvindelige medlemmer af den socialdemokratiske gruppe offentligt har tilkendegivet, at De Radikale gerne ville være med til at løse problemet syge børn. Da vi ved fra Socialudvalget, at der ikke er penge på socialministerens budget til at løse de her problemer, ville vi gerne hjælpe socialministeren med nogle penge på finansloven, og det kunne vi gøre, hvis Det Radikale Venstre stemte for det socialdemokratiske forslag om at sætte 20 mio. kr. af, sådan at forældre kan få fri ved børns sygdom til at passe deres egne børn.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Carsten Andersen, at vi har fuld forståelse for, at der er et behov på det område, hr. Carsten Andersen nævner, og derfor støtter vi også forslaget om at forøge bevillingen med 1 mio. kr. i denne omgang. Vi er helt parate til at vurdere, om der derefter vil være et yderligere behov. Men det er nu engang sådan, at når en finanslov skal vedtages, så skal vi på et eller andet tidspunkt tage stilling til, hvor langt vi vil gå.

Det er også en bemærkning, jeg må gøre til fru Jytte Andersen. Det er da meget smukt af fru Jytte Andersen at rejse denne sag, som ethvert menneske i denne folketingsal gerne vil være med til at gøre noget for. Det tror jeg ikke det vil lykkes fru Jytte Andersen at komme til at tilsløre. Det vil ethvert menneske i denne folketingsal gerne gøre noget for. Rent faktisk sidder der et udvalg nu, der arbejder med børns problemer, og på et tidspunkt kommer der formentlig et udspil derfra, og så må vi tage stilling.

[Bilgrav-Nielsen]

Men jeg vil gerne gøre fru Jytte Andersen opmærksom på, at når fru Jytte Andersens partifæller har siddet og forhandlet igennem, hvad man kalder en kolossal socialdemokratisk sejr, så er det betænkeligt, at denne sag ikke er så vigtig, at den er blevet inddraget. Hvorfor pokker har man ikke inddraget – undskyld, hr. formand – denne sag, når den er så kolossalt vigtig? Er det meningen, at man bagefter, når man har indgået en aftale, skal løbe rundt og få andre til at feje op, hvad man ikke selv fik med? Jeg er meget forundret over, at fru Jytte Andersen rejser denne sag på nuværende tidspunkt.

Så vil jeg godt sige til hr. Sønderby, at det er jo ikke Det Radikale Venstre, der foreslår en fastlåsning af nogen fri administrationsret inden for forsvaret. Men når forsvarsforligspartierne ikke selv er enige om, hvordan et gældende forlig skal administreres, når et parti kommer og siger, at det er nødt til at have en klarere binding på sagen, så må vi sige: O.k., der er noget, der tyder på, at der kan være behov for det, når man så frit har kunnet disponere over midler, der var afsat til personale, til andre forhold. Anderledes ligger det ikke. Det må være op til regeringen sammen med Socialdemokratiet at finde ud af i det mindste, hvordan man administrerer det forlig, der løber endnu i nogle dage.

Og så må jeg sige til hr. Behnke . . .

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er nemmest at få øje på den røde lampe, når man ikke dækker den til.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Ja, og det var nemmest at undgå at overskride taletiden, hvis der kun var en enkelt, der spurgte.

Til hr. Behnke kan jeg sige helt klart: Jo, jeg kender godt denne smørrebrødsliste, som i øvrigt udmærker sig ved, at i hvert fald en enkelt post er opført to gange, og på den måde kan man jo sagtens komme op på nogle astronomiske tal. Men der er altså ikke noget konkret udspil fra Fremskridtspartiet til behandling via Folketingets Finansudvalg og derfor heller ikke noget seriøst bud fra Fremskridtspartiet på, hvordan finanslovsforslaget kunne ændres.

Arne Melchior (CD):

Jeg kan tilbyde at korte min ordførertale ved

denne dags debat ned med det minut, som hr. Bilgrav-Nielsen måtte have overskredet, således at der kommer balance i regnskabet.

Derimod vil det ikke være mig muligt at nedkorte så meget, at jeg også kan yde kompensation for alle de korte bemærkninger, som det spexige hjørne af Folketinget har tilladt sig i dag, og som tilsammen repræsenterer et antal ordførertaler, om ikke i indhold, så i hvert fald i længde.

Jeg vil som led i det lidt, jeg har på hjerte ved denne lejlighed, idet jeg gemmer krudtet til i morgen – velkommen i morgen, alle sammen! – benytte et par af mine minutter til netop spøg og skæmt-afdelingen, og dermed tænker jeg selvfølgelig først og fremmest på Fælles Kurspartiet. Hr. Preben Møller Hansen har jo adviseret, at han vil gøre sit til, at vi kan tilbringe natten herinde. Jeg skal erklære mig beredt. Skønt det ikke er noget stort formål for mig at få lov at tilbringe mine nætter sammen med hr. Preben Møller Hansen, skal jeg gerne blive her, hvis han forlanger det, men ikke bidrage til, at det bliver nødvendigt.

Hr. Preben Møller Hansen sagde i en af sine mange taler, før han fik ordet som ordfører, at der er halvanden million utilfredse mennesker i dette land. Vi har både af hr. Preben Møller Hansen og af hr. Jørgen Tved fået at høre gentagne gange i dag, at der kun er ét parti, der samler de utilfredse, nemlig Fælles Kurs, idet f.eks. SF er lakajer for de borgerlige, så dér kan de utilfredse jo ikke samle sig. Så må vi altså forvente, at ved det kommende valg – det ske sent, det sker dog – vil der blive afgivet af størrelsesorden en halvanden million stemmer på hr. Preben Møller Hansen, og det bliver jo ganske interessant at iagttage.

Jeg vil godt lægge arm til den påstand: Jeg hævder, at der ikke er halvanden million utilfredse mennesker her i landet. Selvfølgelig er alle mennesker utilfredse med et eller andet, men at de skulle have en gennemgående utilfreds holdning til samfundet og dets indretning og dets dispositioner, er jeg aldeles uenig i. Jeg vil – selv om det måtte blive sent – lægge mig til ro i aften i den trygge forvisning, at det heller ikke vil lykkes Fælles Kurs at overbevise et antal af betydning om, at de bør være utilfredse.

De herrer fra Fælles Kurs talte noget om, at man måtte sige absolut nul til forsvar, og hvor ulogisk det var, at nogle ville sige nulløsning el-

[Arne Melchior]

ler minus 10 pct. Det var alt sammen ulogisk. Jeg kan ikke tilbageholde eksemplet på, hvordan logik kan misbruges. Meget er logisk, men det er ikke alt, der er logisk, der også er korrekt. Jeg skal gøre Tinget bekendt med svejtserostelogik. Den går ud på, at der som bekendt er huller i ost, og da der er det, kan man vel have lov at sige: Jo mere ost man har, desto flere huller er der, men jo flere huller der er, desto mindre ost er der, og logikken bliver så den: Jo mere ost, desto mindre ost. Det er den måde, Fælles Kurs i dag og i flere dage har diskuteret på her i Tinget.

Og meget bedre bliver det ikke, når vi kommer til hr. Behnke fra Fremskridtspartiet, som gik op for lidt siden og sukkede over, at det var da også forfærdeligt at være ham, for nogle gange blev der klaget over, at de kom med for mange ændringsforslag fra Fremskridtspartiet, når finansloven drøftes, og nu bliver der klaget over, at der er for få, og det er da næsten heller ikke til at være fremskridtsmand i den situation.

Det minder fuldstændig om husmoderen – eller det kunne lige så godt være manden i huset – der den ene dag kommer for meget salt i kartoflerne og den anden dag slet ikke kommer noget salt i kartoflerne, og da familien så erklærer sig utilfredse med smagen af disse kartofler, så siger man altså: ja, du er heller ikke til at gøre tilfreds. Der var jo den mulighed at gøre det tilpas, så det var smageligt, så det var brugbart. Og jeg må give de mange ordførere, der har talt om det, ret i, at det er Fremskridtspartiets bidrag til finanslovdebatten heller ikke i år.

Så skal jeg gøre nogle bemærkninger til to konkrete ændringsforslag blandt dem, der er til debat.

Det ene drejer sig om Københavns Lufthavn. Om denne sagde hr. Bilgrav-Nielsen, at der selv med den beskæring, der nu foretages, vil være 50 mio. kr. mere til investering i 1988 end i 1987. Til denne oplysning kan man så sige: Nå! Hvad beviser det? Dermed er der jo ikke sagt noget om, om det har været tilstrækkeligt i 1987, og om en forøgelse på 50 mio. kr. så gør det tilstrækkeligt. Det afgørende ved Københavns Lufthavn og det, der er investeret og bør investeres dér, er jo ikke, om det er mere eller mindre det ene år end det forrige år. Det afgørende er: Er det godt investeret? Er det en god forretning? Giver det en god forrentning?

Og dér vil jeg nok have lov at sige, at sådan som Københavns Lufthavn er blevet indrettet – og ære til dem, der har stået ikke mindst for den arkitektoniske, jeg er ikke bange for at sige den skønhedsmæssige udformning af det – er det ikke bare blevet en meget smuk lufthavn, som det bliver svært for de mange lande, der gerne vil konkurrere med os på dette område, at gøre lige så godt, endside bedre, men det er jo også blevet en god forretning. I modsætning til i mangfoldige år i 1970'erne og i begyndelsen af 1980'erne giver Københavns Lufthavn jo nu et meget betydeligt overskud og en forrentning på 16 pct.

Hvis det er tilfældet, så mener jeg ikke, det er betimeligt eller berettiget at sige: Vi skal enten bruge pengene på DSB, på kollektiv trafik, på rullende materiel, eller på luftfarten, på Københavns Lufthavn. Da dækningsbidraget, da forrentningen er så fin, som den er, kan staten jo kun tjene på det og derfor få yderligere midler til investering, alt andet lige, i andre gode formål, herunder den kollektive trafik.

Nu er det et led i den aftale, der er indgået, og den skal selvfølgelig respekteres, men jeg vil gerne henstille til finansministeren, at han, så snart han og hans medarbejdere får stunder til det, vil gå i tænkeboks og overveje, hvordan Københavns Lufthavns status måske kan ændres, således at det bliver muligt for den at optage lån, nemlig lån, som har al udsigt til at give et overskud, en forrentning til statskassen, foruden at være befordrende for den danske og ikke mindst den danske/internationale trafik, også når det gælder luftfarten.

Jeg har igennem årene drøftet dette med finansministeren nogle gange og kender hans velvillige og forstående holdning til problemer af denne art. Derfor har jeg fundet lejligheden passende her, dels fordi der foreligger dette ændringsforslag, som vi selvfølgelig stemmer for, dels fordi hr. Bilgrav-Nielsen trak det frem i sin tale, til at sige, at der findes nok andre måder, på hvilke man kan gavne luftfarten og Danmarks internationale anseelse og samtidig tjene penge til statskassen.

Det andet ændringsforslag, jeg skal omtale, er på kulturministerens konto. Det drejer sig om ændringsforslag nr. 774, til idrætsformål. Og jeg har forstået forslaget sådan, at der heri er indeholdt mulighed for at skaffe handicapidrættens konsulentbistand m.v. i størrelsesorde-

[Arne Melchior]

nen 3 mio. kr. Jeg vil gerne med tak kvittere for, at dette er blevet tilfældet. Det er dels en logisk følge af den debat om breddeidræt, som vi havde i dette hus i foråret, dels er det en af de mange opgaver, som vi alle sammen sikkert står last og brast om og føler pligt til at løse for vore handicappede medborgere.

Da der nu er gået omtrent halvdelen af den taletid, som forretningsordenen tillader, skal jeg slutte her med at oplyse, at vi naturligvis ligesom de andre involverede partier holder os tæt til den aftale, som er indgået. Jeg vil gerne gratulere finansministeren og regeringen, men også alle deltagende partier til, at det har været muligt at indgå denne aftale, der lover godt for samarbejdsklimaet og for gode, pragmatiske løsninger i resten af folketingssamlingen.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er op til formanden at vurdere, hvad der er rimeligt, og han har vurderet, at der kun bliver én kort bemærkning til hver.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg hørte med megen interesse på hr. Arne Melchiors indlæg i debatten. Det var jo som altid dybt seriøst og meget morsomt, og man får somme tider den opfattelse, at hr. Arne Melchior nok skulle flytte fra turistbranchen over i underholdningsbranchen.

Men jeg vil godt høre om, hvorfor den side af salen, hvor jeg og hr. Arne Melchior er anbragt, er en suspekt side. Hvis det er, fordi de borgerlige partier er anbragt i den side af salen, så vil jeg godt bede om at blive flyttet.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det ville være en fordel, når man diskuterer, at man så også hæftede sig ved, hvad der siges i diskussionen. Det er jo betingelsen for, at man kan være med i debatten.

Hr. Arne Melchior er en af de personer, der i hvert fald ikke hører efter, hvad der siges, eller også ville han bevidst vildlede tilhørerne, som deltager i debatten, idet hr. Arne Melchior gav udtryk for, at Fælles Kurs havde påstået, at vi repræsenterer 1,5 mio. utilfredse, og hvis det var tilfældet, så skulle vi også have 1,5 mio. utilfredse vælgere ved det næste valg.

Jeg har aldrig nogen sinde givet udtryk for det. Det, jeg sagde, var, at der var 1,5 mio. danske borgere, der var på overførselsløn, og de betragtede ikke Danmark som et velfærdsland. Dermed er der altså en forskel i opfattelsen mellem det, som hr. Arne Melchior gav udtryk for, og det, som jeg sagde, og det er nu engang vigtigt, at vi forstår, hvad det er, vi taler om, og ikke kommer med den vildledende bemærkning.

Så vil jeg også gerne sige til hr. Arne Melchior, at det, jeg gav udtryk for, var, at for Fælles Kurs er det ikke noget problem, hvor lang arbejdstiden er i dette Folketing. Vi er her hver dag. Vi er her hele mødet igennem. Og vi gav også udtryk for, at vi godt vil være her, om det så var hele natten, hvorimod hr. Arne Melchior er her overordentlig sjældent. Men det beror vel på, at hr. Arne Melchior har andre gøremål. Men der er altså en forskel i opfattelsen.

Det var ikke et spørgsmål, om jeg ville sove sammen med hr. Arne Melchior. For det første er jeg ikke bøsse, og for det andet lider jeg ikke af smagsforvirring.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg synes, at hr. Arne Melchiors måde at udtrykke sig på er betydelig mere rimelig end det sidste, vi hørte, betydelig mere rimelig.

Så vil jeg gerne sige til hr. Arne Melchior, at jeg lagde med stor interesse mærke til det, der blev sagt om nedskæringer på Københavns Lufthavn. Indholdet af det, hr. Arne Melchior sagde, svarer præcis til det, jeg sagde i min ordførertale, og jeg vil bare rette en misforståelse. Jeg ved ikke, om det er hr. Arne Melchiors, men jeg vil nødig have, at den breder sig til resten af forsamlingen. Der er ikke med os indgået nogen aftaler om nedskæringer på Københavns Lufthavn. Tværtimod har vi sagt nej og agter at stemme imod nedskæringer på Københavns Lufthavn. Så hvis regeringen har lavet aftale med nogen om nedskæringer på Københavns Lufthavn, så er det med andre; det er bestemt ikke med os.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

For klarheds skyld: Jeg har ikke anvendt or-

[Arne Melchior].

det suspekt, som jeg tror hr. Jørgen Tved påstod jeg havde. Jeg er ganske overbevist om, at det er en fejlhøring. Jeg talte om spexafdelingen og ikke noget med suspekt. Jeg kunne ikke drømme om at bruge ord af den art om kolleger herinde, og jeg er vis på, at når det trykte referat kommer, så vil det både af det, der står, og også af sammenhængen, i hvilken det er sagt, fremgå, at jeg ikke har sagt som hørt. Men jeg beklager da, hvis mit organ er så utydeligt, at et par herrer har hørt noget forkert.

Der bliver sagt, at jeg er seriøs, men at jeg skulle gå over i underholdningsbranchen. Jeg syntes nu nok, at de herrer, der sagde noget om det, eller hr. Jørgen Tved, jo selv tillader sig lidt munterhed ind imellem. Jeg skal lade enhver afgøre, om det er morsomt nok eller ej, men der er nogle, der tror, at man for at blive taget seriøst absolut behøver at være kedelig, og dem hører jeg altså ikke til, selv om vitserne ikke altid er gode nok.

Så vil jeg gerne sige til hr. Preben Møller Hansen, at jeg ikke kan diskutere med på det lavmålsplan, som hr. Preben Møller Hansen her lagde, men at han skulle vide noget om, hvor sjældent jeg er her, hvor mange timer jeg er her, og hvor mange timer jeg arbejder med folketingsager, det tror jeg nok jeg vil frakende ham muligheden for. Og der er i hvert fald ikke andre end medlemmer af mit eget parti samt mine vælgere, der har noget som helst med den sag at gøre, og bestemt ikke hr. Preben Møller Hansen. Jeg giver mig heller af med at vurdere mængden af hans arbejde; bare kvaliteten stod i forhold til den mængde, han påstår at det er.

Til hr. Henning Rasmussen kan jeg sige, at den misforståelse, som han frygtede der måtte herske, hersker ikke. Jeg ved godt, hvem der har stillet hvilke ændringsforslag, og hvem der stemmer for hvad, og jeg er helt indforstået med påpegningen deraf. Som jeg udtrykte det før, holder CD sig uden bæven til aftalen, men det er helt klart, at vi så gerne vil søge andre muligheder for at fremme en sag, som jeg forstår hr. Henning Rasmussen og jeg er enige om fortjener at fremmes.

Behnke (FP):

Når vi i dag ved tredje behandling behandler ændringsforslagene til finansloven for 1988, mangler der jo egentlig en lang række æn-

dringsforslag. Der mangler de forslag, som kan ændre finansloven i en retning, så det kan blive en lov, der kommer til at gavne Danmark.

Allerede ved førstebehandlingen efterlyste jeg, at forhandlingerne om finansloven kunne resultere i ændringer, som kunne gøre finansloven bedre end det oprindelige forslag. Forhandlingerne har selvfølgelig også givet sig udslag i konkrete ændringsforslag, og blandt disse ændringer er der både gode og dårlige initiativer. Men det er desværre de ændringer, som trækker udviklingen i den forkerte retning, som er i overtal, og lige så vel som det ikke hjælper at tilsætte en enkelt sød mandel i en marcipanmasse af bitre mandler, så bliver denne finanslov desværre ikke til noget velsmagende marcipanbrød.

De ændringsforslag, som mangler, kunne selvfølgelig passende have været stillet af Fremskridtspartiet. Vi har en god baggrund, når det gælder om at stille ændringsforslag til finansloven, og vi har mange års erfaring i at finde seriøse besparelser på de offentlige budgetter, og det gør selvfølgelig Fremskridtspartiet til Folketingets mest seriøse samarbejdspartner, når det gælder offentlig tilbageholdenhed og initiativer i retning af at få Danmarks økonomi rettet op.

Vi havde derfor ventet, at regeringen ville modtage Fremskridtspartiets tilbud om finanslovforlig med åbne arme. Det seneste folketingsvalg resulterede jo i den situation, at 6 partier i Folketinget i dag udgør et ikkesocialistisk flertal. Intet havde vel været mere naturligt for en borgerlig regering end at benytte dette flertal til noget så vigtigt som landets finanslov for det kommende år.

Ret skal være ret. Vi blev da også inviteret til høflighedsvisit hos finansministeren, men som det efterfølgende intermezzo har vist, så var der alene tale om skinforhandlinger til brug for regeringens pressetjenester, når man skal bortforklare, at man igen valgte socialisterne som samarbejdspartnere.

Finansministerens udgangspunkt under samtalerne med os var, at finanslovens balance på 215 mia. kr. ikke kunne fraviges. Når Fremskridtspartiet havde og har ønske om at få folkepensionen forhøjet til et anstændigt niveau, så måtte der jo præsteres tilsvarende besparelser, et meget fair og rimeligt krav. Men hvad der derimod ikke var fair, var, at besparelses-

[Behnke]

forslagene også skulle have en karakter, så De Radikale kunne stemme for. Der blev altså pludselig stillet krav om, at vi skulle være takeløse hos De Radikale – selvfølgelig et overkommeligt job – og derfor lavede vi et afkog af vores besparelseskatalog til brug for egentlige realitetsforhandlinger.

Fremskridtspartiets besparelseskatalog for 1988 er på i alt 40 mia. kr., vel at mærke besparelser i hele den offentlige sektor. Det svarer til mellem 8 og 9 pct.s besparelser på de offentlige 1988-budgetter, vel et krav, der skulle være overkommeligt. Men ak nej, regeringspartierne repræsentanter har flittigt benyttet spalte-millimeter i dagbladene til at fordømme et så vanvittigt besparelseskatalog. Politikere fra firkolorpartierne har endda haft den frækhed at omtale indholdet af disse besparelsesforslag, vel vidende, at de aldrig er kommet ud af min skrivebordsskuffe.

Men godt ord igen, vi er ikke sarte i Fremskridtspartiet, så vi lavede et afkog af de 40 mia. kr. med henblik på realitetsforhandlinger mellem de 6 ikkesocialistiske partier, et afkog på 7,1 mia. kr. Så var der da i det mindste dækning for vores forslag til en forhøjelse af folkepensionen, idet den jo som bekendt koster netto 7 mia. kr. Vi oversendte forslaget på de 7 mia. kr. til finansministeren og havde da i det mindste forventet en reaktion.

Men som historiebøgerne engang vil fortælle, så havde regeringen på dette tidspunkt helt andre planer omkring finansloven, for mens Fremskridtspartiet altså skulle fremvise besparelser for hver eneste ekstra krone, vi ville bruge – hvad vi i øvrigt gerne gør, idet vi jo bestemt ikke er tilhængere af, at den offentlige sektor skal udvides – så var melodien en helt anden under samtalerne med Socialdemokratiet. Her kunne man synges med på omkvædet: Hokus-pokus og magi, mangler vi lidt ekstra penge, så lægger vi bare skatter oveni. For minsanden om ikke finansministeren under de besværlige forhandlinger kunne starte op for julens glæder; en helt ny vurdering af danskernes skatteevne i 1988 viste, at der såmænd nok ville komme 7,8 mia. kr. ekstra ind. Af hensyn til forhandlingerne med Socialdemokratiet var det selvfølgelig en velsignende gave, for nu kunne man stort set indfri alle Socialdemokraternes ønsker uden at have snævre begrænsninger i retning af at skulle overholde den oprindelige

balance på 215 mia. kr. Ærgerligt er det jo selvfølgelig, at finansministeren ikke allerede under samtalerne med Fremskridtspartiet havde fået kigget en ekstra gang i krystalkuglen.

Men det har selvfølgelig også sin forklaring. Vi vil og ville ikke acceptere, at det er forhøjede skatter, som skal være vejen frem til et finanslovforlig. Havde finansministeren således lettet låget på gryden med trylledrik og afsløret, at det var forøget skatteevne hos danskeren, der blev den magiske recept, så havde vi selvfølgelig forlangt, at disse øgede skattepenge slet ikke skulle opkræves, for som bekendt er enhver krone opkrævet ekstra i indkomstskat en krone til fædrelandets fordærv.

Derfor kunne man ikke indgå forlig med Fremskridtspartiet. Man ved, at vores medicin til den syge økonomi er besparelser, besparelser og atter offentlig tilbageholdenhed, og det er regeringen slet ikke indstillet på. Man vil meget hellere være på god fod med de snart 900.000 offentligt ansatte, for de har jo alle sammen stemmeret, og det tæller meget mere end landets økonomiske ve og vel. Og i kapløbet om, hvem der havde flest ideer til nye offentlige frådserier, kunne Socialdemokratiet selvfølgelig være en meget sjovere legekammerat frem for det kedelige Fremskridtsparti, som aldrig vil være med til alt det sjove.

Så selv om mange borgerlige vælgere havde håbet på, at denne finanslovbehandling kunne være blevet det helt store gennembrud for en ikkesocialistisk politik, har regeringen meldt hus forbi, og jeg fristes til at sige vel at mærke et sneglehus forbi. Det, der i 1982 blev startet med pomp og pragt, løfter om daglig afskaffelse af mindst ét cirkulære, det er blevet til VKR-regering nr. 2's Waterloo. Ingen tror mere på, at regeringen virkelig vil føre borgerlig politik.

For Fremskridtspartiet er det selvfølgelig ikke kommet som nogen overraskelse. Vi har fulgt regeringen i de passerede 5 år og har med skræk noteret os, hvordan man fra sag til sag har nærmet sig Socialdemokratiet mere og mere. Regeringen påstår hult, at det er den nødt til, og netop den seneste måneds tid har vist, at det bestemt ikke er noget tilfælde, at vejen går mod Socialdemokratiet.

Eksportpakke nr. 1, som den populært er blevet kaldt, fik ved førstebehandlingen tilslutning fra De Radikale og fra Fremskridtspartiet, hvorimod Socialdemokratiet udtalte sig jævnt

[Behnke]

afvisende. Men det gjorde jo ikke noget, de 6 ikkesocialistiske partier kunne jo mageligt få pakken gennemført. Derfor var vor undren bestemt stor, da regeringen ikke ønskede at skrive betænkning, men derimod ønskede at indgå et forlig med Socialdemokratiet, et forlig, som har resulteret i en dårligere eksportpakke nr. 1. Man afskrev samarbejdet mellem regeringen, De Radikale og os.

På et interessant punkt i finansloven for 1988 har regeringen arvet nok en dårlig ting fra Socialdemokratiet. Det var jo ellers regeringens stolthed at få den indenlandske låntagning bragt ned. I 1987 nåede man da også et lavpunkt med 12½ mia. kr.s udstedelse af statsgældsbeviser, men i 1988 havde man så i første omgang regnet med en beskedent vækst til 16,8 mia. kr. i låntagning. I det seneste ændringsforslag vil finansministeren gudhjælpemig fordoble med ekstra 12,04 mia. kr.s udstedelse af statsgældsbeviser. Det er ganske utroligt, som regeringen sælger ud af sine egne principper fra 1982. Der er stort set intet tilbage ud over ministertabureterne.

For at foregribe et svar fra finansministeren om, at statsgældsbeviser vil medvirke til at øge opsparingen og mindske forbruget, må jeg minde om, at pengeanbringelser i det offentlige nok er noget nær den værste investering, danskerne kan foretage.

Finanslovens ændringsforslag byder på mange overraskelser. Under det nye Sundhedsministerium er der en række interessante ændringsforslag. Det, vi er faldet over, og som vi synes er det mest mærkværdige af ændringsforslagene, er, at man under departementets konto ønsker, at indtægterne skal forhøjes med 57,7 mio. kr., og det er vel at mærke fra en konto på sølle 81.000 kr. Læser man i bemærkningerne, viser det sig, at der er tale om gebyrer og afgifter på serviceydelser i sundhedssektoren. Mit spørgsmål til regeringen må nødvendigvis være, om man ønsker at indføre gebyrer på lægebesøg osv., for i så tilfælde vil vi fra Fremskridtspartiet gøre alt, hvad vi kan, for at forhindre, at det bliver vedtaget.

Der er også et par andre ændringsforslag, som skal have Fremskridtspartiets kommentar. Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har hver især fremsat forslag om forhøjelser af den samlede sum til erstatninger til såkaldte HIV-smittede blødere.

Fremskridtspartiet mener, at HIV-smittede blødere skal have al den støtte, som sundheds- og socialsystemet kan opbyde. Vi er tilhængere af, at der derudover udbetales de nuværende 100.000 kr. i erstatning, og at denne udbetaling skal være helt uafhængig af folks øvrige økonomiske forhold. Vi mener imidlertid, at det er forkert blot at afsætte flere penge på finansloven til HIV-smittede blødere. Derfor er Fremskridtspartiet imod begge ændringsforslagene. Hvor mange skal have disse erstatninger og med hvilket beløb? Det er der ikke svar på. Men som det fremgår af mine bemærkninger, så er det ikke, fordi vi ikke mener, at de HIV-smittede blødere skal have en fornuftig erstatning. Det skal de selvfølgelig have.

Blandt ændringsforslagene fra Fælles Kurs er der nogle gode ideer, og vi vil da også stemme for enkelte af Fælles Kurs' forslag. Et af forslagene fra Fælles Kurs forstår vi imidlertid ikke rigtig. Fælles Kurs ønsker, at efterlønsordningen skal udgå. Det er Fremskridtspartiet principielt enig med Fælles Kurs i, men at efterlønsordningen helt skal bortfalde på én gang, den går ikke. De mange mennesker, der i dag er under efterlønsordningen, skal selvfølgelig have lov til at fortsætte. Fremskridtspartiet mener, at man blot skal ophøre med at optage folk på efterlønsordningen.

Blandt de mange andre ændringsforslag fra sundhedsministeren er der et forslag om, at der skal etableres et såkaldt forebyggelsesråd. Vi er tilhængere af, at sundhedssektoren bruger flere ressourcer på forebyggende arbejde frem for blot at reparere på stadig voldsommere og voldsommere skader, og derfor er vi positive over for ændringsforslaget om forebyggelsesrådet, men vi kunne egentlig godt tænke os at få at vide, hvad det råd skal lave.

De mange ændringsforslag fra Landbrugsministeriet, som vi har fået de seneste dage, vil blive støttet af Fremskridtspartiet i et vist omfang. Vi vil stemme for nr. 796, 797 og 798, hvorimod vi vil stemme imod nr. 799, 800 og 801.

Det, der kan undre os lidt i forbindelse med de forslag, er, at regeringen jo selv har stemt for hele den store og efter vores mening landsskadelige miljøhandlingsplan. Nu har man – sådan virker det i hvert fald for os – fortrudt, at man har stemt for den miljøhandlingsplan. Det kan vi godt forstå, for landbruget har jo beretti-

[Behnke]

get råbt højt om de katastrofale konsekvenser, som miljøplanen får, men det er altså efter vores mening vanvittigt, at man først vedtager en absurd handlingsplan, der både vil koste erhvervene og det offentlige en hel masse milliarder, og efterfølgende så skal bruge offentlige midler på at udbedre de værste skader. Det er altså en grotesk måde at føre politik på.

Vi vil som nævnt støtte de af ændringsforslagene, der er med til her og nu at lette forholdene for de landmænd, der er værst stillet, men resten af ændringsforslagene kan vi ikke støtte. Vi vil gerne se på ændringsforslagene, efterhånden som de bliver udmøntet i konkrete lovforslag, men blot at stemme for nogle blankokonti, det kan Fremskridtspartiet ikke.

Regeringen har i ændringsforslagene efter vores mening taget nogle, ja, jeg vil sige millimetersmå skridt ud ad en kilometerlang vej, der hedder besparelser, og vi skal selvfølgelig støtte de fleste af besparelserne. Hvad der derimod kan undre, er, at mens vi konstant bliver mindet om, at der skal udvises offentlig tilbageholdenhed her i det såkaldte Syddanmark, en påmindelse, som efter vores mening desværre ikke efterleves i tilstrækkeligt omfang, så er der jo ikke grænser for, hvor mange flottenheimeri-er der kan udvises, når det gælder forhøjelser på konti, der vedrører Grønland og Færøerne. Var det ikke rimeligt, at disse områder fik udleveret et sugerør til statskassen af en lidt mindre kaliber, i takt med at de får selvstyre? Når skatteplagede syddanskere har svært ved at klare udgifterne til Syddanmark, ville det efter vores mening være passende, at Grønland og Færøerne i det mindste ikke fik forhøjet deres bevillinger.

Vi mener også, at Danmark skal holde op med at spille fandango ude omkring i den store verden. I en situation, hvor den danske befolkning er verdens mest forgældede med en gæld på mindst 60.000 kr. pr. indbygger ifølge de sidste tal, er det fuldstændig uacceptabelt, at Danmark fortsat yder ulandsbistand og milde gaver til terroristbevægelser ude i alverdens lande i 5 mia. kr.'s-klassen. Danmark skal selvfølgelig bistå i katastrofesituationer, men at yde hundredvis af millioner kroner til marxistiske terrorgrupper rundt omkring i verden, det må være grænsen for, hvad Folketinget kan tillade sig at bruge danskernes surt sammenskrabede skattepenge til.

Hvis dette land skal have en seriøs chance i fremtiden, så må man her i salen prøve at indse, at den eneste bidragyder til samfundskagen er og bliver produktionserhvervene. De skal forkæles, og de skal motiveres, det må kunne forstås. Om jeg så skal bøje det i neonrør og hænge det op på plakater rundt omkring i byen, så må man da efterhånden kunne forstå, at det er det eneste, der hjælper. Det hjælper altså ikke noget, at Folketinget bliver ved med at dele ud af kagen, hvis der ikke samtidig er nogle, der bygger på kagen i den anden ende.

Fremskridtspartiet ville da hellere end gerne være med til at bygge Storebæltsforbindelser og lave TV 2 og hybridnet og alle de andre mange gode ideer, der er til, hvad man skal bruge de offentlige midler til, men hver eneste gang man tager en krone til sådan nogle projekter, tager man dem fra produktionen, som derved bliver dårligere stillet, og derfor skal vi holde op med gavegiveriet. Mange af projekterne i finansloven er de rene magelighedsprojekter, som uden problemer kunne udskydes, til vi har bedre råd.

Hvad der derimod ikke kan udskydes, det er en forbedring af vores produktion og her ikke mindst eksporterhvervene. Hvad ville Danmark miste, hvis et ligestillingsprojekt til 6 mio. kr. blev udskudt et par år? Hvad ville vi miste ved at undvære 43½ mio. kr. i tilskud til statslige kantiner, 6,25 mio. kr. til Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg, 30 mio. kr. i offentlig støtte til partierne osv. osv.? Der er stræbevis af konti i finansloven, som med lethed kunne spares, uden at vi mistede noget. Ikke mindst på anlægskontiene, som jeg har nævnt tidligere i dag, er der mange milliarder at hente.

Jeg ved da godt, at man fra regeringens og de andre socialdemokraters side vil påstå, at alle udgifterne er absolut nødvendige, men hvis man fortsat er enige i det synspunkt, at vi skal sørge for, at vores eksportproduktion bliver bedret i det akutte behov, der er, så må vi sørge for at nedbringe tingene i den offentlige sektor, og så skulle det ikke længere være et uomgængeligt krav, at man absolut skal have lavet f.eks. en 6 mio. kr.s ligestillingsplan.

Regeringen vil selvfølgelig påstå, at den anden halvdel af forståelsen eller rettere misforståelsen med Socialdemokratiet netop har det formål at bedre eksporterhvervene. Ser man nærmere efter, er der imidlertid slet ikke tale

[Behnke]

om egentlige lettelser for erhvervslivet, men derimod om omrokeringer inden for erhvervsafgifterne.

Det er fortsat helt andre ting, der skal til. Vi skal, uanset hvor trivielt det lyder, have den offentlige sektor skåret ned. Det vil selvfølgelig give nogle politiske øretæver og skrig og skrål, men stillet over for alternativet, en kollaps for landets økonomi, er der intet valg.

Fremskridtspartiet vil i de kommende afstemninger om ændringsforslagene stemme ud fra ønsket om at gavne Danmark.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Der var jo adskillige ting, man kunne kommentere i hr. Behnkes indlæg, men jeg vil nøjes med at gå ind i en helt speciel sag, nemlig hr. Behnkes udtalelse om, at man ikke ville stemme for en forøgelse af godtgørelsen til de blødere, der er blevet smittet med AIDS, og hovedargumentet var, at Fremskridtspartiet ikke kender erstatningsbeløbets størrelse. I den anledning kan jeg oplyse Fremskridtspartiet om, at det er på 250.000 kr.

Jeg synes egentlig, at Fremskridtspartiet skulle overveje nok en gang, om man ikke vil stemme for det pågældende ændringsforslag, også fordi det ville være i overensstemmelse med Fremskridtspartiets politik på området. De 250.000 kr. er nemlig ikke tilfældigt valgt. De er af samme størrelse som i den lov, Folketinget vedtog om erstatning til LSD-ofrene. Det lovforslag stemte Fremskridtspartiet for, og derfor ville det være en parallel afstemning, hvis Fremskridtspartiet på samme måde stemte for en forøgelse af godtgørelsen til bløderne fra de 100.000 kr. til 250.000 kr. Jeg kan ikke se andet, end at Fremskridtspartiet på den måde ville følge den politik, Fremskridtspartiet lagde, da man i sin tid behandlede lovforslaget om erstatning til LSD-ofrene.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Hr. Behnke sagde, at han kunne støtte en hel del af de ændringsforslag til finanslovforslaget, som er stillet af Fælles Kurs. Det synes vi er en fornuftig indstilling, og det er en indstilling, vi gerne så brede sig til flere partier her i salen.

Men hr. Behnke spurgte, hvad vi præcist mente med forslaget om at afskaffe efterlønsordningen, og det skal jeg gerne sige: lige nøjagtig det, vi har foreslået. Vi synes, denne efterlønsordning var en dårlig ordning, da den i sin tid blev indført, og vi synes, det er en dårlig måde, man har behandlet arbejdere på, som givetvis er blevet nedslidte, allerede når de fylder 60 år.

Derfor ville det nok være rimeligt, at man nedsatte pensionsalderen for almindelige mennesker i dette land – og vi så gerne, at man begyndte på det meget snart – men når vi taler om at afskaffe efterlønsordningen, gør vi det i forbindelse med indførelsen af en borgerløn, der kunne stille disse mennesker bedre, end de er med de nuværende ordninger. Ønsker man ikke at gå så langt, som vi vil med indførelse af en borgerløn, kunne man f.eks. afskaffe 26-ugersreglen, således at efterlønsmodtagere kunne påtage sig noget mere arbejde, altså hoppe ud og ind af ordningen. Hvis man undlod at indføre begrænsninger i modtagelsen af dagpenge til mennesker over 60 år, ville de være betydeligt bedre stillet, end de er med de nuværende regler. Derfor fastholder vi vores forslag om at afskaffe efterlønsordningen.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det er i anledning af bemærkningen fra SF om de HIV-positive blødere. Som jeg sagde, er det ikke et spørgsmål om, at Fremskridtspartiet ikke ønsker at give de smittede blødere den erstatning, de har krav på, nemlig 250.000 kr. til hver, og jeg fik at vide, at der var ca. 87 smittede. Men det er dumt, at man i en finanslov lægger sig fast på et eller andet beløb, når man ikke på forhånd ved, hvor mange penge der konkret bliver behov for. Den dommerundersøgelse, som statsministeren har sat i gang, er vi meget spændt på at se resultatet af, og fra vores side skal der til gengæld komme et løfte om, at vi i Finansudvalget vil stemme for de ekstra bevilninger, der måtte blive brug for.

Glønborg (KRF):

Jeg vil gerne gemme mine principielle udtalelser til i morgen og holde mig til ændringsforslagene, som er på dagsordenen i dag.

De kan deles op i flere grupper. Først er der ministrenes ændringsforslag, som Kristeligt

[Glønborg]

Folkeparti naturligvis støtter. Mange af dem skyldes ændrede skøn. I forhold til august, da finanslovforslaget blev fremsat, er december nærmere ved den virkelighed, som finansloven begynder på den 1. januar. Ændringsforslagene er politisk ikke særlig spændende, men er dog udtryk for et seriøst regeringsarbejde.

En anden gruppe er oppositionens forslag af reklametyper. Når et parti f.eks. foreslår at fjerne forsvarskontoen fra 1. januar, kan det kun betragtes som spøg og skæmt. Et parti, som ofte taler for, at arbejdsgivere skal behandle lønmodtagere godt, kan naturligvis ikke tolerere, at alle de ansatte i forsvarret, også civilarbejdere, håndværkere, rengørings- og kontorpersonale, søfolk og andre gode folk, skulle få det julebudskab, at de fra 1. januar er hårdt og brutalt fyret stik imod alle opsigelsesvarsler og andre aftaler.

Alt af denne type stemmer vi naturligvis imod. Vi gider ikke engang diskutere dem. Dette være sagt til underretning for næste ordfører i rækken.

En tredje gruppe er seriøse forslag, som bygger på en anden politik end vores, og som vi derfor går imod. Lad mig nævne de 17,5 mio. kr. til Christiania. Jeg tror, at de tre partier, som står bag dette forslag, handler ud fra samme menneskevenlige holdning, som Kristeligt Folkeparti har, men vi er absolut uenige om metoderne. Trods alle gode intentioner bag Christiania og en uegennyttig social indsats fra enkelte af Christianias beboere tror vi ikke på, at foretagendet Christiania har nogen som helst reel chance for at tøjle de mange onde kræfter, der tiltrækkes af et lovløst samfund som Christiania, og derfor stemmer vi imod en bevilling, som blot trækker pinen ud. Vi ønsker menneskene i Christiania ud i det normale samfund med alle dets gode tilbud om både arbejde, love og regler og social hjælp.

En fjerde gruppe er forslag, som vi er helt enige i og derfor er glade for at have fået mulighed for at være med til at føre igennem. Det er ingen skår i glæden for os, at disse forslag stammer fra partier uden for regeringen. Jeg vil gerne som eksempel nævne de forslag, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre har stillet om forhøjelser af tilskud til organisationer, som arbejder for at redde mennesker fra alkohol- og narkotikamisbrug. Dem stemmer vi med glæde for. Ligeså forslag om flere penge til

Det Danske Selskab, cykelstier, sociale ydelser m.m.

Den femte gruppe er de gode formål, som det ikke er lykkedes at finde penge til, og som vi derfor med et vist vemod må stemme imod.

Men vi glæder os over det gode samarbejde med de tre andre regeringspartier og de partier uden for regeringen, som vi er nået til forståelse med om en række ændringsforslag, som gør finanslovforslaget egnet til vedtagelse i morgen. Jeg finder det ikke ringere end det forslag, vi fremsatte i august.

Preben Møller Hansen (FK):

Da jeg sammen med andre for et stykke tid siden traf den beslutning, at vi ville opstille til Folketinget, var det naturligvis med den baggrund, at vi ønskede at medvirke til en positiv forandring af den fordeling af de samfunds-skabte værdier, som behandles her i Folketinget, og at skabe en forandring til det bedre for de mennesker, der ikke har det så godt, som de burde have det.

I den forbindelse diskuterede vi indgående, hvad det er, der er skævt i vort land, og hvordan vi skulle bære os ad med at skabe alliancer, der ud fra et socialt sigte ønsker at forbedre vilkårene for vort land. Vi studerede de politiske partier, der var i Folketinget, og vi registrerede dem, der opstillede, men som ikke var medlemmer af dette Folketing.

Vi mente på baggrund af alle de positive tilfald og udsagn, der var kommet fra disse partiers repræsentanter, at det måtte være muligt at skabe et grundlag for en finanslov, der tog højde for, at ingen mennesker i dette land led social nød og elendighed, at det måtte være muligt at skabe et system, hvor uddannelsen af vore unge blev sat i centrum for den uddannelsespolitik, der skulle gennemføres, og at det måtte være muligt at sikre en boligpolitik, der havde til mål at skabe den boligmasse, der er nødvendig for at imødekomme det boligkrav, der findes i vores befolkning, osv. Det var de intentioner, vi havde, da vi opstillede til folketingsvalg her i september.

Da vi kom ind i Folketinget med 73.000 stemmer bag os, begyndte vi allerede at formulere de nødvendige forslag til ændringer af eksisterende love og forslag til nye love, også med henblik på at give befolkningen det klare indtryk, at der nu var et politisk parti, der ønskede

[Preben Møller Hansen]

ikke at svigte vælgerne, et politisk parti, der ønskede i Folketinget at fremsætte de forslag, der var nødvendige for at gennemføre det valgprogram, vi havde lovet vælgerne at arbejde for.

En betingelse for at nå dette mål var, at den regering, vi havde, blev afløst af en anden, idet den regering, vi havde, og som havde siddet her i 5 år, havde en ganske klar politisk linje – en linje, der markerer en ensidighed i dansk politik ud over alle grænser. Man varetog helt og aldeles kun borgerskabets interesser, herunder også finanskapitalens.

Derfor måtte man fra starten af tage det skud, at man ønskede at fjerne regeringen. Vi læste dagen efter Folketingets åbning alle landets aviser på baggrund af udtalelser i forbindelse med statsministerens trontale. Og vi fandt mange positive tilsagn, der befordrede et samarbejde, og som skabte mulighed for, at vi i fællesskab ændrede regeringskoalitionen og skabte en ny regering, der ønskede at gennemføre alt det, man havde lovet vælgerne forud for valget den 8. september.

Derfor fremsatte vi et forslag om motiveret dagsorden her i Folketinget den 8. oktober, og da vi ikke forlangte, at der skulle udskrives valg, men kun at regeringens sammensætning skulle ændres, gik vi ud fra som givet, at der skulle kunne findes et flertal i dette Folketing bestående af Det Radikale Venstre, der jo havde meddelt, at de nu havde fripas, af Socialdemokratiet, der ved fru Birte Weiss på Slotspladsen den 6. oktober meddelte 30.000 demonstranter, at de ville stemme ved førstgivne lejlighed for at vælte den borgerlige regering, og af SF, for hvis vedkommende der jo heller ingen tvivl var, efter at de i 5 år havde forklaret, at det eneste, det drejede sig om, var at få et arbejderflertal. Ergo måtte der være et flertal til at ændre regeringskonstellationen.

Men hvad oplevede vi? Vi oplevede, at SF, Socialdemokratiet og De Radikale ingen ønsker havde om at fjerne den regering, som de dagen før havde givet udtryk for at de ville gøre alt for at få fjernet.

Nu står vi her ved en ny milepæl i det danske folks historie – den milepæl, hvor vi skal træffe beslutning om, hvilken finanslov der skal gælde for 1988. Så skulle man mene, der var bud efter en ny, fornuftig politik, men det er jo ikke det, vi oplever. Vi oplever det, som vi kalkulerede med, efter at vi havde set, hvad der skete de

første dage i Folketinget, nemlig at der blev dannet en koalition bestående af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og regeringspartierne.

Der er ikke noget at sige til den koalition – den forstår vi udmærket – vi kan bare ikke fatte, at man over for folket giver udtryk for, at man vil noget andet, når man i realiteten vil nøjagtigt det samme.

Det, vi oplever, er jo, at den lovgivning, man gennemfører, den lovgivning, finanslovsforslaget er baseret på, i en lang række tilfælde er dikteret af direktivforslag, der kommer fra Kommissionen i Bruxelles. Det vil sige, at det er EF-politikken, man forsøger at få igennem, og den er da også grundlag for det finanslovsforslag, vi her skal træffe beslutning om.

I den forbindelse synes jeg, det var interessant at høre statsministerens trofaste våbendragere og økonom hr. Jes Lunde fra SF nu give udtryk for, at han er helt imod alt det, der sker. Han har jo netop skrevet en bog, hvori han præciserer, at den politik, der gennemføres i dette land, er den eneste farbare. Vi har også hr. Gert Petersens udsagn om, at man kun kan forøge det samlede private forbrug med ½ pct. Men det svarer jo ganske nøje til det, der indeholdes i finanslovsforslaget.

Vi har tidligere beregnet, hvad det ville betyde at gennemføre SF's forslag om en udvidelse af det private forbrug med ½ pct. Det ville betyde, at samtlige, der var på overførselsløn her i landet, kunne få 98 kr. mere om måneden. Det er det, det betyder, og derfor kan jeg ikke forstå, at hr. Jes Lunde nu giver udtryk for forargelse over det, der foreligger. Hr. Jes Lunde siger: »Vi stemmer imod finanslovsforslaget, vi vil vælte regeringen hurtigst muligt«. Det er da et standpunkt at tage.

Men da vi fremsatte vort forslag om motiveret dagsorden, sagde hr. Gert Petersen, at en sådan afstemning er latterlig, idet den kun viser, at regeringen har et flertal bag sig. Hvad gør det, når SF stemmer imod? Det viser også kun, at regeringen har et flertal bag sig. Det vil sige, at man siger ét, men mener noget andet. Man danser rundt og har ikke nogen klar politisk målsætning i sagen.

Vi for vort vedkommende har udarbejdet 35 ændringsforslag til finanslovsforslaget. Det er forslag, som vi mener er brugbare, for så vidt man ønsker at ændre samfundet og vel at mær-

[Preben Møller Hansen]

ke ændre det i positiv retning for de mange tusinde, der har det skidt.

Vi er ikke et alt-eller-intet-parti, og det sagde vi fra den allerførste dag. Vi er et parti, der søger resultater. Vi skeler ikke til, hvem der kommer med forslagene; det er os underordnet. Vi stemmer for ethvert forslag, der betyder selv den mindste forbedring. Vi anerkender ikke den blokopdeling, der findes, idet vi alle sammen er valgt som enkeltpersoner, som ligemænd, og vi burde på et tidspunkt blive så voksne, at vi ikke siger, vi ikke kan stemme sammen med nogen, fordi de repræsenterer nogle andre. Det, man skal gøre, er at fremsætte nogle politiske forslag til beslutning, og de, der kan gå ind for det, skal naturligvis stemme ud fra deres overbevisning.

Men ligesom vi ikke er noget alt-eller-intet-parti, er vi heller ikke noget udflippet protest-parti, der kun fremsætter negative bemærkninger. De forslag, vi har fremsat, har vi også ledsaget med forslag til indkomster, der dækker de udgifter, som vi ønsker der skal være i vort samfund.

Så har vi hørt SF udtale, at der er tale om overbudspolitik. Jeg er selvfølgelig ked af, at en mand som hr. Jes Lunde giver udtryk for, at der er tale om overbudspolitik. Når man sidder i en hovedbestyrelse, som dette reelt er, og skal varetage en organisations medlemmers interesser, må man se helt konkret på, hvordan man skal klare situationen. Alle uden undtagelse i Folketinget har givet udtryk for, at Danmarks økonomi ikke er så god, som den burde være, og at det er nødvendigt, at vi retter den synkende skude op.

Så langt så godt, men så er spørgsmålet, hvordan vi bærer os ad med at rette skuden op. For os er der ingen tvivl: Hvis Danmark befinder sig i en økonomisk dårlig situation, må vi alle sammen være med til at rette skuden op. Vi er det fællesskab, det drejer sig om; det er vort land, det er vort folk, og vi har en forpligtelse til at redde det land og det folk, som vi er en del af.

Men spørgsmålet er unægtelig, hvordan vi skal bære os ad. Derom er der selvfølgelig forskellige opfattelser, alt efter hvem man repræsenterer. Vi repræsenterer – eller vil gerne være dem, der repræsenterer – de svageste i samfundet. Og hvad er det så, vi har sagt?

Vi har sagt, at der her i landet er nogle, der ned gennem årene har tilegnet sig store formu-

er, ikke bare millionformuer, men milliardformuer. Disse formuer kan vi konstatere ved de regnskaber, der blev opgjort pr. 31. december 1986. Hvis landet er i økonomiske vanskeligheder, ville det så ikke være rimeligt, at de, der har milliardformuerne, også ydede et bidrag til samfundshusholdningen? Det mener jeg er en ganske relevant idé.

Videre har vi foreslået, at man skal gøre omtrent det samme, som man har gjort i Sverige, nemlig at der skal betales en særskat af formuerne pr. 31. december 1986 på ikke 15 pct., men 10 pct. Det er altså efter SF's opfattelse overbudspolitik. Jamen hvem er det så, vi mener man skal tage pengene fra? Skal vi tage pengene fra bistandsmodtagere, pensionister, arbejdsløse eller arbejdende? For os at se gælder det om at være social i en sådan sag og tage pengene i de pengebeholdninger, der findes i vort land.

Derfor foreslår vi, at der i første omgang udskrives en særskat for formuerne, og det skulle kunne give ca. – et slag på tasken – 50 mia. kr. Det ville da ikke være penge for disse store formuer, at de mister 10 pct. Hvis vi ikke kan tage 10 pct. fra finanskapitalen, hvordan skal vi så nogen sinde få skabt social retfærdighed i vort land? Det, det gælder om for os, er hele tiden at holde målet klart: at hugge ind på merværdien, idet det er den, der kæmpes om i vort land. Men åbenbart er hr. Jes Lunde på SF's vegne af den opfattelse, at det ikke drejer sig om kampen om merværdien, men kun er et spørgsmål om at dele sol og vind lige. Sådan er det altså ikke; det gælder om at hugge ind dér, hvor de kæmpe formuer er, som er taget fra den arbejder, der har ydet en indsats på sin arbejdsplads.

Dernæst har vi fremsat et forslag, som fik SF til at gå helt baglæns og nærmest slå en saltomortale, nemlig at man her i Folketinget vedtager et forslag til lov om bunden opsparing. Det har Socialdemokratiet gjort utallige gange, og det har den nuværende regering ved statsminister Poul Schlüter gjort i 1985. Da lavede man et forslag til bunden opsparing, som gik ud på, at alle med en indtægt over 160.000 kr. skulle betale et kronebeløb i bunden opsparing. De ville få pengene udbetalt uden rentetilskrivning i 1992.

Nu kommer vi altså med et forslag, der går ud på noget nær det samme, men vi tager bare pengene andre steder. Vi har sagt, at der her i

[Preben Møller Hansen]

landet er en obligationsbeholdning på 1.025 mia. kr., hvoraf en del er på private hænder. Derfor foreslår vi, at man tager den rentegevinst, som der er i 1988, som bunden opsparing, bortset fra den obligationsmængde, der findes på private hænder op til 100.000 kr. Det er vel for pokker ikke overbudspolitik, det er da penge, der kommer ind, uden at man behøver så meget som at løfte en skagle for at få dem, ud over at man skal tage det brev, der kommer fra Værdipapircentralen. Men efter SF's opfattelse er det altså fuldkommen vanvittigt at stille forslag om noget sådant. Hvis man vedtog de ændringsforslag, vi har stillet, så ville der være rigelig dækning til at betale omkostningerne for det, vi vil. Vi har endda kalkuleret med, at der vil være et overskud på statsfinanserne på 87 mia. kr., men det er som sagt ikke noget, SF kan acceptere, idet de kun ønsker nogle enkelte småting.

Vi har også stillet ændringsforslag til udgifterne ved vort medlemskab af EF. Vi mener ikke, vi skal betale penge til EF, fordi vi er modstandere af dansk medlemskab af EF; vi ville da være narre, hvis vi ikke stillede et sådant ændringsforslag. Vi må da som talsmænd for de ideer, vi står for, også udarbejde ændringsforslag til finansloven, der imødekommer de vælgere, som vi repræsenterer, i deres stræben. Hvis vi ikke gør det, men bare lægger os ind i denne her lille bås og siger, vi bliver nødt til at gøre sådan, fordi der er flertal for det og det, så er vi ikke tillidsmænd, men er lønnede herinde for at spille med i et fordækt spil, og det ønsker vi altså ikke at medvirke til.

Vi har også stillet et andet krav. Vi foreslår, at man afskaffer alle omkostninger til militæret. Det er der selvfølgelig nogle der får kvabbelse over, og der er dem, der mener, det er urealistisk. Ja, hvis man ikke havde den fornødne evne til at overse et helt kompleks af finanslove, ville det naturligvis være uoverkommeligt. Men i det øjeblik man træffer den beslutning og overfører de udgifter, vi er bundet af, til andre konti, kan man selvfølgelig betale de mennesker og de omkostninger, der er forbundet med at ændre selve forholdene her i landet.

Vi har ikke den opfattelse, at man f.eks. skal opsig folk og smide dem på gaden – det ligger os fjernt – men vi vil overføre dem til andre områder, og det vil sige, at de ændringsforslag, vi

har stillet, går ud på, at disse områder får et større bidrag.

Der er også noget andet, det forekommer mig ejendommeligt at man kalder for overbudspolitik. Vi har stillet et forslag om, at man skal øge bevillingerne til sundhedssektoren med 3,5 mia. kr. Det er ikke et tal, vi har grebet lige ud af luften; de mennesker, der arbejder inden for den del af den sociale sektor, har fortalt os, at det er det beløb, der er nødvendigt, hvis man skal imødekomme det folkelige krav, der stilles til sundhedssektoren. For det første er det en kendsgerning, at vore hospitalers personale knokles ned, så det klodser, og noget andet er, at ventelisterne bliver større og større. Samtidig ved vi, at der er politiske og økonomiske kræfter i dette land, der ønsker at oprette privathospitaler; det vil sige, at de erkender, behovet er til stede. Derfor gælder det for os som socialt tænkende mennesker om at sikre, at samfundet har et kollektivt ansvar for at redde ethvert menneske, der er sygt, og det vil sige, at vi er nødt til at øge bevillingen til sundhedssektoren med de 3,5 mia. kr., men at påstå, det er overbudspolitik, føler jeg i hvert tilfælde at hr. Jes Lunde ikke har dækning for i sit parti – ja, det ved jeg med usvigelig sikkerhed.

Noget andet, vi foreslår, er ydelse af dækning til gratis hjemmehjælp til alle vores ældre, som har behov for det.

Desuden stiller vi forslag om øgede bevillinger til kommuner og amter for at sikre de unge uddannelse og for at styrke skolevæsenet, men det er altså for SF blevet til overbudspolitik. Jeg beklager dybt og inderligt, at SF har fået folk i sin fold, der mener, at den slags forslag er overbudspolitik.

Nu ved jeg godt, at mange af SF'erne ikke aner, hvad de stemmer til. Jeg har fået at vide, at hr. Jes Lunde skal stemme først på knappen, således at alle i gruppen ved, hvad de skal stemme. Det er i sig selv jo nærmest latterligt, at en gruppe på 27 mand ikke har kræfter nok til at gennemgå hvert eneste punkt og se, hvad man skal stemme, men er nødt til at have en førerhund, der kan bestemme, hvad man skal stemme. Men det er der ikke noget at gøre ved, det er altså SF's problem.

Endelig er der nogle i SF, der mener, at Fælles Kurs betragter SF som hovedfjenden. Nej, det gør vi ikke; det er et broderligt klap på skulderen til jer om at finde ind i folden og føle, at I

[Preben Møller Hansen]

er folkets talsmænd og ikke med i det sammen-
surium, der findes herinde. Så kan vi i fælles-
skab skabe den bevægelse i Danmark, der er
stærk nok til at sikre en ny regering – det må
være målsætningen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg bad i et indlæg tidligere på dagen Fælles
Kurs om at bruge sit hovedindlæg til at fortælle
os, hvem der var hovedfjenden, og det svar fik
jeg jo klart: Det er SF. Så ved vi det, og derfor
har jeg ingen betænkelighed ved at sige, at så
må vi karakterisere Fælles Kurs som venstre-
fløjens Fremskridtsparti. De benytter sig af
samme demagogi og samme kombination af
naivitet og usandhed. Når f.eks. hr. Preben
Møller Hansen siger, at vores politik ville bety-
de en forøgelse af overførselsindkomsterne på
98 kr. om måneden, er det jo simpelt hen
usandt. Alene en vedtagelse af de forslag, vi har
stillet i dag, ville betyde en forøgelse af ind-
komsten for arbejdsløse på ca. 1.000 kr. om må-
neden, for pensionister på ca. 400 kr. om måne-
den og tilsvarende forøgelser til efterlønsmod-
tagere og bistandsmodtagere. Derfor er hr. Pre-
ben Møller Hansens tal simpelt hen usande, og
Fælles Kurs' måde at diskutere på gør det efter-
hånden lidt uinteressant at spille sin tid på at
svare dem.

Bare en anden ting skal jeg svare på. Det er
det med overbud. Jeg forstod, at Fælles Kurs
nu, i hvert fald i ord, var enig i, at vi stod i en
vanskelig økonomisk situation. Ikke desto
mindre kommer Fælles Kurs med ændringsfor-
slag til finansloven, der samlet set vil forringe
betalingsbalancen med ca. 30 mia. kr. Det kan
vist ikke karakteriseres som andet end et van-
vittigt og uansvarligt overbud.

Til sidst skal jeg forsikre hr. Preben Møller
Hansen om, at SF's folketingsgruppe naturlig-
vis har gennemgået ændringsforslagene på fi-
nansloven, og at gruppens medlemmer natu-
rligvis er klar over, hvad det er, vi stemmer om
her om nogle få timer.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Preben Møller Han-
sen, at er der noget, der er nemt i politisk argu-
mentation, er det at finde sig en syndebug, som

så får skylden for al elendigheden. Der er nog-
le, der finder fremmedarbejdere, der er nogle,
der finder flygtninge, og hr. Preben Møller
Hansen har altså fundet SF. Det må vi så se at
bære lige så stolt, som en del indvandrere og
flygtninge bærer hetzen fra andre partier i Fol-
ketinget.

Jeg har også lyst til at sige til hr. Preben Møl-
ler Hansen, at de ændringsforslag, som SF har
stillet, er ændringsforslag, vi har lovet vores
vælgere at stille, da vi var i valgkamp. Vi har
fået en halv million stemmer på vores politik,
og vi har ikke ét øjeblik, imens vi har været her,
svigtet de løfter, som vi har givet vores vælgere.
Vi har ikke lovet hr. Preben Møller Hansens
vælgere noget, og vi føler os ikke særlig forplig-
tede af den politik, som hr. Preben Møller Han-
sen følger. Vi føler os forpligtet af vores egen
politik. Om vores gruppes måde at behandle
ændringsforslag på vil jeg sige, at vi ikke alene i
går har gennemgået og diskuteret alle de æn-
dringsforslag, der var til afstemning, men vi har
bedt enkelte medlemmer af gruppen stille æn-
dringsforslag. Vi har løbende orienteret om,
hvor vi var nået til i Finansudvalget, og om de
forhandlinger, som vi også har haft med andre
partier om ændringsforslag. Så hr. Preben Møl-
ler Hansen behøver ikke at bekymre sig for
SF's gruppe. Det gør vi selv.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg er ikke i tvivl om, at den forrige taler
mente det, den pågældende gav udtryk for,
nemlig at man i SF's gruppe diskuterer det,
men jeg er ikke sikker på, at den pågældende er
klar over gruppens sammensætning. Jeg ligger i
hvert fald inde med stensikkert vidneudsagn
om, at der i øjeblikket ligger en SF'er og flyder
ved et eller andet hotel på Mallorca og giver
fanden i, at vi skal behandle finansloven her.
Nå ja, det må man ikke sige. Det vil altså sige,
at så meget tjek på gruppen er der altså ikke, at
man er her, når der skal stemmes, men at man
ligger på et eller andet badehotel i stedet for at
beskæftige sig med det, man er blevet valgt til.
Så lad det være sagt.

Så vil jeg også godt sige til den pågældende,
at det var altså ikke Fælles Kurs, der begyndte
at kritisere. Det var hr. Jes Lunde fra SF, der
var ordfører før os, som angreb Fælles Kurs og
sagde, at vi kom med overbudspolitik. Så må vi

[Preben Møller Hansen]

i den sammenhæng spørge, hvad der er overbudspolitik, og vi har ikke på noget tidspunkt fået at vide, hvad der er overbudspolitik. Det er altså ikke noget debatindlæg.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal erindre om, at det drejer sig om ændringsforslagene til finansloven. Fru Ingerlise Koefoed for en kort bemærkning, og så går vi videre; der er enkeltmedlemmer, der ønsker ordet.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er fuldstændig rigtigt, at der er et medlem af SF's gruppe, som har bedt om at få fri i denne uge, og som har fået det. Det samme medlem har været herinde i 5 år uden én gang i de 5 år at have haft mulighed for at have fri sammen med sin kone og familie. Det manglede bare, at man ikke i en så stor gruppe som SF's skulle kunne sige til ét medlem: Vi ved, hvad du går ind for, vi kender dine ændringsforslag, vi stemmer gerne på dine vegne og sørger i øvrigt for at klare dig ud, sådan som det heldigvis er god skik at man kan gøre her i Folketinget.

I øvrigt synes jeg, at hr. Preben Møller Hansen skulle holde op med at bekymre sig om vores medlemmers ve og vel. Vores medlemmer, som er dygtige og flittige, kan også engang imellem have brug for ikke at sidde herinde og høre på alt det vrøvl, som hr. Preben Møller Hansen kommer med.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal endnu en gang minde om, at det drejer sig om ændringsforslagene til finansloven.

J. K. Hansen (S):

Jeg har været så lang tid i Folketinget, at jeg godt ved, at det er svært at ændre ting i sidste øjeblik, selv om man fremkommer med aldrig så gode argumenter. Alligevel vil jeg gøre forsøget, og hr. Arne Melchior gav mig da et vist håb, selv om det forsvandt lidt hen ad vejen.

Det drejer sig om De Radikales ændringsforslag nr. 36 til § 204. Københavns Lufthavnsvæsen, hvor De Radikale vil fjerne 120 mio. kr. fra KLV's investeringsmidler. Da jeg oven i købet af den siddende regering er udpeget til at være

rådgiver for direktøren for Københavns Lufthavnsvæsen, vil jeg godt have at vide her, hvordan man skal fortsætte med at rådgive, når man den ene gang efter den anden fjerner investeringsmidler.

Jeg har erfaret, at regeringen stemmer for det radikale ændringsforslag. Jeg ved ikke, om det er for at skaffe penge til den udgiftsførelse, som De Radikale påfører budgettet ved ændringsforslag om førelse af midler til DSB's faste anlæg og rullende materiel. Jeg skal skynde mig at sige, at vi – det har vor finanslovpolitiske ordfører, hr. Henning Rasmussen, allerede gjort opmærksom på – naturligvis støtter disse ændringsforslag, som vi anser for at være absolut nødvendige for at opretholde status quo for den kollektive trafik. Jeg tror oven i købet, at de nævnte forbedringer er med i vor aftale med regeringen.

Derfor er det helt uforståeligt, at regeringen fjerner dele af en stor indtægtsgivende virksomheds investeringsmidler. Finansministeren kan ikke være ubekendt med, at KLV er en særdeles god forretning for staten. I 1986 havde lufthavnen et driftsoverskud på 88,1 mio. kr. plus en forrentning af lufthavnens anlægsværdi med 100,4 mio. kr. Det svarer – det er også oplyst tidligere i dag – til en forrentning af den investerede kapital på 16,4 pct. Nu tager man ved at stemme på det radikale ændringsforslag kornene væk fra den høne, der lægger guldæg. Det er egentlig helt unormalt, at en borgerlig regering kunne finde på noget sådant.

Ved at fjerne investeringsmidlerne fra statsvirksomheden KLV betyder det alt andet lige, at der bliver færre indtægter. For KLV betyder det i første omgang mangel på standpladser til fly og på faciliteter til passagererne. Det vil betyde, at internationale fly vælger andre destinationer, og det giver manglende indtægter til lufthavnen. Det medfører så tab af arbejdspladser ude på denne store arbejdsplads. Jeg vil godt bede finansministeren om at overveje det meget alvorligt.

Hertil kommer, at efter min bedste overbevisning er der her tale om en aftale. Vi har jo i tidernes morgen indgået en aftale med den daværende opposition om udbygning af Københavns Lufthavn. Så sent som for et års tid siden havde Socialdemokratiet en brevveksling med statsministeren angående denne sag. Jeg troede faktisk, vi var enige om, at nu måtte det være

[J. K. Hansen]

slut med disse nedskæringer. Men nu mener regeringen altså, at den kan tillade sig at skatte og valte med den udbygningsplan, som vi var enige om skulle fortsætte, uden at man taler med sin aftalepartner.

Jeg skal til slut sige, at hvis regeringen ikke mener at kunne stille de nødvendige investeringsmidler til rådighed, vil vi i Socialdemokratiet gerne overveje at give lufthavnen mulighed for at gå ud på det private lånemarked og hente investeringsmidler dér.

Det vil jeg også bede finansministeren svare på, om han kunne tænke sig at gå ind for det.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Siden sin tiltræden i efteråret 1982 har regeringen ved utallige lejligheder bestræbt sig på at massakrere den kommunale økonomi. Det er desværre i høj grad lykkedes, kan jeg oplyse statsministeren om, der sidder og kommer med bemærkninger til taleren. Det er rimeligvis for at forstyrre. Men det skal ikke lykkes.

Det er desværre, hr. statsminister, i høj grad lykkedes at ødelægge den kommunale økonomi. Det har dels betydet en lemlæstelse af det kommunale selvstyre, dels at mange kommuner og amtskommuner ikke er i stand til at løse opgaverne tilfredsstillende. Og nu oplever man det paradoksale, at Folketinget via finansloven går i gang med initiativer på områder, hvor kommunerne eller amtskommunerne faktisk skærer katastrofalt ned.

F.eks. afsætter Folketinget 50 mio. kr. til en eller anden form for betalt frihed til uddannelse. Det er helt fint. Samtidig er amtskommunerne i gang med drastiske nedskæringer i forberedelseskurserne, altså præcis den form for voksenuddannelser, som henvender sig til folk med meget lidt skoleuddannelse, og som kunne benyttes af folk under en eller anden form for uddannelsesorlov.

Der er ingen sammenhæng i tingene. Man giver med den ene hånd og tager med den anden. Hvis kommunerne og amtskommunerne skal løse opgaverne, også de opgaver, der forventes løst i kraft af den finanslov, der vedtages i morgen, skal kommunernes økonomi forbedres. Efter vores opfattelse er det kommunale finansieringssystem efter den borgerlige regerings almindelige hærgen ødelagt, og derfor er det ikke nok bare at forøge bloktilskuddene.

Det er nødvendigt at ændre byrdefordelingen og den kommunale økonomi grundlæggende ved både at inddrage bloktilskuddene, uddelingssystemet, refusionsordningerne, indførelse af en progressiv kommune- og amtsskat samt indførelse af flere indtægtskilder for kommunerne, så personbeskatningen kan blive mindre belastet.

SF vil i foråret komme med forslag om forbedring af kommunernes økonomi. Det vil indeholde en række af de elementer, jeg har nævnt, og som vi mener er nødvendige, hvis kommunernes økonomi skal ændres.

Som konsekvens af det, jeg her har sagt, vil SF undlade at stemme til forslaget fra Fælles Kurs om en forøgelse af bloktilskuddene.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Det kan somme tider være svært at se logikken i SF's politik. Nu har vi igen fået, jeg havde nær sagt, gentaget, at kommunernes økonomi har det meget dårligt. Meget ofte er vi i den situation, hvor vi må diskutere skolevæsen, sygehushæsen og andre af de opgaver, som kommunerne skal klare. Det er ud fra den erkendelse, at Fælles Kurs har stillet forslag om både forøgede tilskud til kommunerne og til amterne, og nu er det altså overbudspolitik, når vi kommer med sådanne forslag. Det er svært at se logikken i SF's argumentation. Jeg vil godt spørge SF om, hvordan man kan få kommuner og amter til at fungere på en sådan måde, så nedskæringerne i kommuner og amter kan undgås, hvis ikke vi hæver bloktilskuddene til dem ganske væsentligt, som det er foreslået af Fælles Kurs.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

For det første vil jeg bede hr. Jørgen Tved om at høre efter, hvad jeg siger fra talerstolen. Hr. Jørgen Tved hævdede, at SF har kaldt Fælles Kurs' forslag om forøgelse af bloktilskuddene for overbudspolitik. Det har SF ikke sagt. Det, vi har sagt, og det, jeg har sagt, er, at vi i foråret vil komme med et forslag om ændring af den kommunale økonomi, og det vil indeholde en række af de elementer, jeg nævnte. Det er vores bud på det, fordi vi er enige med Fælles Kurs i, at kommunernes økonomi skal forbedres, men

[Agerschou]

vi er f.eks. ikke sikre på, at 2 mia. kr., som I har foreslået til kommunerne, er nok.

Desuden er jeg meget utilfreds med de bemærkninger, I har til ændringsforslagene, som jeg kun mener går ind på nogle af de problemer, amtskommunerne og kommunerne har i øjeblikket. Derfor sagde jeg, at vi undlader at stemme til Fælles Kurs' forslag, fordi vi mener, at det ikke vil løse problemerne tilfredsstillende, og at SF i foråret vil fremsætte forslag om ændring af det kommunale finansieringssystem.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det er rigtigt, at den forrige taler ikke har givet udtryk for, at Fælles Kurs' bud på tilskud til amter og kommuner var overbudspolitik. Men det, der skete, var, at hr. Jes Lunde på SF's vegne gav udtryk for som svar til hr. Arne Melchior, at vi ikke var særlig revolutionerende, for det var bare overbudspolitik. Det er klart, det var en generel bemærkning om vores forslag, og noget sådant kan man ikke komme med, hvis man vil være seriøs. Så må man sige, at der ligger et forslag, som vi vil betragte som overbud. Man kan ikke bagefter komme og sige, at vi ikke mener det og det.

En anden ting er spørgsmålet om brugen af pengene. Det ligger nu engang sådan, at der er kommunalt og amtskommunalt selvstyre, og det, vi gør her generelt, er at komme med en bevilling på henholdsvis 2,5 mia. kr. og 4 mia. kr. til amter og kommuner. Så må kommunerne naturligvis selv administrere de penge, de får. Det er jo kun en forøgelse af det forslag, der ligger fra regeringens side, hverken mere eller mindre.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Jeg havde vanskeligere ved at fatte logikken, efter at jeg har hørt SF her i sidste omgang. Her er altså et forslag, som ikke er overbud. Her er en klar erkendelse af, at kommunernes økonomi er meget vanskelig, men alligevel kan SF ikke stemme for vores forslag.

Hvordan vil SF da så ændre på kommunernes og amternes situation, som man erkender er meget dårlig, hvis ikke de får flere penge? Det er vanskeligt at forstå. Hvis det kun er spørgs-

målet om bemærkningerne, så er vi da meget lydhøre over for gode råd, så bemærkningerne kan blive skrevet nøjagtig, som SF vil have dem. For os er det afgørende, at pengene kommer ud til kommunerne, og vi erkender blankt, at vi ikke har fortalt om alle de vanskeligheder, der er i kommunerne, men så skulle vi vel egentlig skrive en bog, der var lige så omfattende som finansloven.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det bliver den sidste korte bemærkning til hr. Agerschou. Derefter er det finansministeren.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg skal til hr. Preben Møller Hansen komme med et enkelt eksempel på, hvordan man kan forbedre forholdene vedrørende et af de problemer, Fælles Kurs rejser i bemærkningerne til forslaget om forøgelse af bloktilskuddet til kommunerne.

Man skriver, at det er gået ud over børnefamilierne som følge af forhøjelse af priserne på daginstitutioner. Det er korrekt, men det sikrer vi ikke ved at forøge bloktilskuddene. Det gøres bedre på en anden måde, nemlig ved f.eks. at sænke forældreandelen på 35 pct. af daginstitutionernes drift til 25 pct. På den måde opfylder man bedre og mere målrettet det formål, I har i jeres bemærkninger, og som vi er enige i. Det er de ting, vi arbejder med i forbindelse med et forslag, vi vil fremsætte i foråret.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Vi er ikke sure, tværtimod, sluttede hr. Henning Rasmussen sit indlæg i eftermiddag. Det synes jeg er rart at høre, ikke mindst når man ser tilbage på den debat, vi havde i Folketinget i forbindelse med førstebehandlingen af finanslovsforslaget. Der er faktisk sket meget siden den tid.

Hr. Henning Rasmussen sagde også, at der er opnået de bedst mulige resultater i et Folketing med en vanskelig sammensætning. Jeg er enig. Det er heller ikke så dårligt, når man er i en situation, hvor vi efter mange forhandlinger kan nå frem til, at de, der stemmer for finanslovsforslaget, føler, at det er det bedst mulige i den givne situation.

[Finansministeren]

Vi står nu med scribevis af ændringsforeslag, som vi senere i dag skal stemme om. Når det har fundet sted, kender vi det endelige resultat. Vi kender det i virkeligheden nu, og derfor kan vi diskutere ud fra, hvordan den endelige finanslov kommer til at se ud efter afstemningen.

Den vil resultere i højere offentlige udgifter, end regeringen havde ønsket, og det synes jeg skal stå meget klart. Vi havde ønsket, at man kunne fortsætte de offentlige udgifter på uændret niveau målt i faste priser, men det var jo ikke muligt. Det Radikale Venstre er i virkeligheden det eneste parti uden for regeringen, som klart har sagt, at der ikke er plads til vækst i de offentlige udgifter, men Det Radikale Venstre og regeringen har som bekendt ikke flertal.

Socialdemokratiet har foreslået en forøgelse af de offentlige udgifter i størrelsesordenen ca. 8 mia. kr. Fremskridtspartiet har ikke stillet konkrete ændringsforslag til finansloven, men har sagt, at man ønskede besparelser i størrelsesordenen 40 mia. kr.

Jeg synes, at den debat, vi har haft tidligere på dagen i Folketingets spørgetid, klart afslørede, hvad der er hovedproblemet: Fremskridtspartiet ønsker i realiteten at være udenfor og tvinger derfor regeringen til at finde et flertal til anden side. Det er det, det handler om.

Jeg skal i øvrigt ikke gå ind i debatten om, hvorvidt det er godt, at Fremskridtspartiet har stillet ændringsforslag eller ej. Der er da det gode ved, at de ikke har gjort det, at vi ikke skal stemme om dem, men det havde måske været interessant at se et lidt klarere bud på, hvordan man ville nå de 40 mia. kr. Men det er ikke så interessant. Det, der politisk er interessant – og det blev afsløret tidligere på dagen – er, at Fremskridtspartiet kun har ét ønske, at komme i en situation, hvor man kan stemme imod finansloven. Det er på den politiske baggrund, vi skal vurdere finanslovsforslaget, som det nu foreligger.

Hvad er det for nogle forøgelser, der finder sted? I budgetoversigten, som vi har udarbejdet forleden, har vi givet en redegørelse for forøgelserne på de sociale pensioner, på den ekstraordinære regulering af dagpenge, forhøjelsen af kvoten for de almennyttige boliger, puljebeløb til forskning, teknologi, uddannelse samt arbejdsmarkedsspørgsmål, pulje på det sociale område og reform af Statens Uddannelsesstøtte. Det er hovedtemaerne, og regeringen

har her klart givet indrømmelser. Jeg synes også, det skal præciseres ved denne lejlighed, i hvilket omfang det nu har fundet sted.

Lad os først tage folkepensionen. Der var et flertal i Folketinget uden om regeringen, som ønskede at forøge folkepensionen. Igen er det Fremskridtspartiet, der her bidrager til at skabe flertallet. Der kunne finde en betydelig forøgelse sted uden om regeringen, og jeg tror, man må konstatere, at den forøgelse, der nu bliver konsekvensen, er det minimale af, hvad der kan opnås i Folketinget. Jeg skal for en ordens skyld sige, at regeringen naturligvis ikke er principielt imod, at folkepensionen stiger. Vi finder blot ikke, at den nuværende økonomiske situation berettiger til en forøgelse på dette tidspunkt, men nuvel, der var et flertal i Folketinget uden om regeringen.

Så er der dagpengene, hvor man siger 10 pct.s forhøjelse. Jeg gør opmærksom på, at de første 3 pct. allerede af regeringen er indbygget i finanslovsforslaget. Det er den almindelige prisregulering. Jeg gør også opmærksom på, at Det Radikale Venstre i sit ændringsforslag til finansloven har anført, at det ønsker en regulering af dagpengene i forhold til lønudviklingen i øvrigt i overensstemmelse med en aftale med regeringen i forbindelse med finansloven for 1987. Der ville under alle omstændigheder komme en yderligere forhøjelse. Så blev der lagt oveni, og vi havnede på de 10 pct., men det er ikke 10 pct.s forhøjelse, der uden videre er blevet tale om.

Så er der 299 mio. kr. til forbedring af Statens Uddannelsesstøtte. Det er en gammel sag. Den blev allerede i foråret vedtaget af et flertal i Folketinget uden om regeringen. Det er ikke noget, der er kommet ind i forbindelse med de drøftelser, vi har haft forud for debatten om finansloven i dag.

På forskning, teknologi og uddannelse er der så tale om 330 mio. kr. Det er til gengæld penge, som er investeret i fremtiden. Jeg har lagt megen vægt på at få lejlighed til at kommentere disse hovedposter på den måde, jeg har gjort det, for at understrege, at der ikke bare er åbnet for kassen for at få noget til at gå op, men der har været tale om at komme igennem med et finanslovsforslag på et rimeligt niveau og – det vender vi nok tilbage til i morgen – samtidig få gennemført den fulde konkurrenceevneforbedring, som regeringen har lagt op til, nemlig i størrelsesordenen 8-9 pct.

[Finansministeren]

Derfor vil jeg sige, at regeringen er heller ikke sur, som hr. Henning Rasmussen sagde det. Jeg vil gøre hans ord til mine. Vi mener, der er fundet en fornuftig løsning på de problemer, vi stod med.

Jeg vil herefter sige til Socialdemokratiet, at vi til gengæld regner med, at der nu er gjort op med debatten om social genopretning, der har verseret gennem de seneste år og ikke mindst i valgkampen. Det opfatter vi nu som et tema, der er overstået.

Så meget om, hvad man kunne kalde klumperne om finanslovdraftelserne med Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Hr. Henning Rasmussen sagde videre: Vi er glade for, at regeringen har accepteret Socialdemokratiets forslag om en nulløsning på forsvarsområdet. Her må jeg korrigere hr. Henning Rasmussen. Det har regeringen ikke accepteret. Regeringen har accepteret, at det nuværende forsvarsbudget videreføres uændret i den kommende finanslov, men at de politiske forhandlinger om en ny forsvarsordning kører videre. Det ved jeg at vi jo da heldigvis også er enige om, at sådan er det. Der kører nu et uændret budget videre, men det er stadig væk regeringens ønske, at der skal finde en forøgelse af forsvarsbudgettet sted, men det fortsætter vi med drøftelser af, når julen og nytåret er overstået.

Det, der er resultatet af drøftelserne ikke mindst med Socialdemokratiet om finansloven, er indbygget i de ændringsforslag, som jeg i sidste uge oversendte til Finansudvalget. De resterende ændringsforslag til finansloven stillet af Socialdemokratiet stemmer regeringen imod.

Hvis vi ser på forslagene fra de øvrige partier, kan jeg sige til Det Radikale Venstre, at regeringen stemmer for samtlige forslag stillet af Det Radikale Venstre med undtagelse af forslag om reduktion af forsvarsbevillingerne, forslaget vedrørende Storebæltsbevillingen, og forslaget vedrørende det, som man ikke må kalde betalt frihed til uddannelse.

Hvad angår Socialistisk Folkeparti, stemmer vi imod samtlige ændringsforslag, men jeg skal i øvrigt ikke gå i detaljer hermed. Hr. Jes Lunde har i dag som ved tidligere finanslovbehandlinger gjort meget ud af Budgetdepartementets beregninger over konsekvenserne af SF's ændringsforslag. Det er såmænd ved at være en

lidt træls debat, fordi hr. Jes Lunde hver gang tager beregningerne til indtægt. Det er klart, det er beregninger, der er foretaget isoleret i forhold til konsekvenserne af SF's ændringsforslag.

Jeg har i Finansudvalget som bekendt gjort opmærksom på, at jeg faktisk ikke finder, det er særligt interessant at lave disse beregninger. Det er da behageligt for hr. Jes Lunde at kunne sige, at isoleret set forbedrer det betalingsbalancesituationen, og beskæftigelsen bliver også forbedret. Nu er det jo ikke så vanskeligt at forbedre beskæftigelsen, hvis man sender et stort antal mennesker på betalt frihed til uddannelse. Det, der er det afgørende, er, at SF står for en politik, der betyder, at de offentlige udgifter vokser stærkt og konkurrenceevnen forringes, og det er i det samlede perspektiv, man skal se disse forslag. De beregninger, SF har foretaget isoleret, synes jeg faktisk ikke er særlig anvendelige i den almindelige politiske debat.

Fremskridtspartiet har, som jeg allerede har sagt, ingen ændringsforslag stillet, og derfor er der ikke noget at melde i forhold til dem. Jeg har forstået, at ændringsforslagene ligger i en skrivebordsskuffe oppe hos hr. Behnke, så det kan være, vi alle bliver inviteret til julegløgg, som hr. Behnke nævnte det, for at studere dem nærmere. Men det er for sent, hr. Behnke. Jeg synes imidlertid, det havde været rart, om vi i højere grad havde fået markeret, hvad Fremskridtspartiet egentlig ville. Men sandheden er jo nok, at man ikke turde, og også, at man har erkendt, at der ikke er flertal for nogen af ændringsforslagene i Folketinget.

Fælles Kurs har stillet en række ændringsforslag, og til glæde for Fælles Kurs vil jeg sige, at jeg skam også har læst dem; det har skærpet min appetit med hensyn til at stemme imod dem, og derfor er der ingen tvivl om vores holdning på dette område. Vi vil stemme imod samtlige ændringsforslag stillet af Fælles Kurs.

Jeg skal så gøre en bemærkning til hr. J. K. Hansen om Københavns Lufthavn. Der er ingen tvivl om, at regeringen stemmer for det ændringsforslag, Det Radikale Venstre har stillet på dette område, og jeg vil sige – det håber jeg også kan være et positivt svar til hr. J. K. Hansen – at på opfordring af Det Radikale Venstre har vi allerede for et par måneder siden nedsat et embedsmandsudvalg, som skal se på, hvordan vi kan etablere en friere stilling for

[Finansministeren]

Københavns Lufthavn. Jeg skal understrege over for hr. J. K. Hansen, at vi er klar over, at Københavns Lufthavn er en god forretning, og vi er ikke ude på at ødelægge forholdene for den, så vi vil vende tilbage med et udspil med hensyn til, hvordan man kan finde en friere stilling for Københavns Lufthavn. Jeg kunne måske føje til, at efter den massive opbakning, der efterhånden synes at være i store dele af Folketinget, vil regeringen naturligvis være meget parat til en sådan indsats.

Og så endelig om den generelle situation: Hvor står vi nu i forhold til finansloven? Efter de ændringsforslag, som bliver stemt igennem af et flertal her senere, kan vi konstatere, at vi fortsat er i overensstemmelse med den budgetoversigt, som blev udsendt forleden dag, og det er jo behageligt, selv om vi naturligvis havde reserveret os en mulighed, hvis der skulle ske betydelige ændringer op til den endelige afstemning. Det ser det heldigvis ikke ud til vil ske. Derfor er vi i den situation, at udgiftsloftet er øget med 2,4 mia. kr., men her vil jeg gøre opmærksom på, at hvis vi havde fulgt de samme principper, som vi har anvendt de tidligere år, havde der ikke været en overskridelse på 2,4 mia. kr.

Hvis vi tager reguleringen af dagpenge, ville den have været opført som en pris-/lønregulering, som ikke havde påvirket måltallet, og det samme ville formentlig have været tilfældet på folkepensionsområdet. Men regeringen har valgt den åbne linie, for vi ville ikke senere hen beskyldes for at snyde på vægten og prøve at få det til at se smukkere ud, end det i virkeligheden er. Derfor har vi taget samtlige poster denne gang og lagt dem oven i måltallet, men vi har faktisk været for hårde ved os selv, må jeg gøre opmærksom på, for der var ikke blevet tale om en overskridelse på 2,4 mia. kr., hvis vi havde anvendt de normale principper.

Heroverfor står så sparede arbejdsløshedsdagpenge som følge af nedjusteringen af skønnet over antallet af arbejdsløse i 1988, således at de samlede offentlige udgifter i faste priser stiger med 1,4 mia. kr. Det bringer os frem til, at underskuddet på drift, anlæg og udlån vil være 2,5 mia. kr. Skønnet for underskuddet i 1988 var, da vi fremsatte finanslovsforslaget i august måned, minus 1,6 mia. kr. Det er altså en meget, meget beskedent forringelse, der har fundet sted, og det oven i købet i en situation, hvor der

er foretaget indbygning af provenutabet ved eksportpakken og ved omlægningen af arbejds giverafgifterne.

Det vil med andre ord sige, at vi opnår en konkurrenceevneforbedring af størrelsesordenen 8-9 pct., samtidig med at vi stadig væk har det, som vi stort set kan kalde balance på statsfinanserne og i realiteten en meget lille afvigelse fra det tal, vi lagde frem i august, da finansloven blev fremsat i Folketinget.

Det synes jeg alt i alt er et ganske tilfredsstillende resultat og et udtryk for, at vi fastholder en stram finanspolitik, og det sidste er naturligvis afgørende set i det samlede samfundsøkonomiske perspektiv.

Jeg vil også understrege, at det fortsat er regeringens holdning, at de offentlige udgifter ikke må vokse. Jeg har allerede givet argumenterne for, at der er forøgelse på nogle områder, men det vil fortsat være vor politik fremover, at de offentlige udgifter ikke må vokse. Til dem, der skulle være i tvivl – og der kunne være en enkelt journalist hist og her, der var det – vil jeg sige: Denne politik med uændrede offentlige udgifter vil også være regeringens mål for fremtiden.

Lad mig til slut sige tak til Finansudvalget for et godt samarbejde om færdiggørelsen af finanslovsforslaget. Det er jo en lang og sej proces, og jeg synes, at den har været lidt sejere i år end i forbindelse med de tre foregående finanslovsforslag, jeg har været med til at gennemføre. Derfor er der en særlig grund til at takke.

Jeg takker også Finansudvalgets sekretariat for det kolossale arbejde, der er gjort dér, og for det gode samarbejde, der har været mellem Budgetdepartementet og Finansudvalgets sekretariat i forbindelse med ekspeditionen af de mange ændringsforslag. Når man ser det, der bliver præsenteret for folketingsmedlemmerne forud for afstemningen, kan man sige, at vi nok i fællesskab har behov for at prøve at se, om vi ikke kan nå frem til en modernisering også på dette område, så arbejdet forud for den endelige afstemning måske kan gøres lidt enklere. I betragtning af, at teknologien er slået så stærkt igennem efterhånden, tror jeg, vi i fællesskab skulle prøve, om vi ikke forud for vedtagelsen af finansloven for 1989 kunne finde et nyt system.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg tror faktisk ikke, at finansministeren kan nævne et eneste af de gamle socialdemokratiske forslag fra tiden før regeringsskiftet, som den nuværende regering ikke efterhånden har fået gennemført. Ingen kan naturligvis tvinge regeringen til at ophøre med at følge den socialistiske linie, som den efterhånden har anlagt, men vi vil gerne have os frabedt, at finansministeren står heroppe og giver Fremskridtspartiet skylden. Sandheden er jo den, at når Fremskridtspartiet ikke har fremsat nogen ændringsforslag, så er det ganske enkelt, fordi regeringspartierne skulle have mulighed for helt frem til i dag at forhandle sig til en fornuftig afgørelse med Fremskridtspartiet i stedet for at indgå et forlig med venstre side af salen, sådan som finansministeren har gjort.

Vi så, hvad der skete efter folketingsvalget. Det startede med statsministerens åbningstale, hvor han faktisk lå på knæ for Socialdemokratiet. Kort tid efter var det finansministerens tur, og sådan har det været hele vejen igennem. Hvis finansloven er for dårlig – og det tror jeg oprigtigt talt at finansministeren også mener den er – så er det alene regeringspartierne skyld. Det er regeringspartierne opgave at samle et flertal her i Folketinget. Jeg ved godt, at der har været nogle bemærkninger fra Det Radikale Venstre osv., men regeringen har ikke forsøgt, den har ikke villet. Regeringen vil føre socialdemokratisk politik, og det kan vi ikke gøre noget ved, men den skal bare ikke stå og give Fremskridtspartiet skylden for det, for det er usandt.

Henning Rasmussen (S):

Jeg kan da godt forstå, at hr. Dohrmann er lidt trist over, at statsministeren ikke skal ringe til Rio Bravo for at få en ordning, men kan tage fornuftige forhandlinger i Finansministeriet med andre partier om en løsning, som finansministeren i dag har karakteriseret som forsvarlig, selv om der er dele i den, han ikke har været så glad for.

Og så vil jeg gerne omtale et par af de ting, som hr. Bilgrav-Nielsen var inde på i sit indlæg.

Først var der de 50 mio. kr. til de sociale forsøg, som hr. Bilgrav-Nielsen ikke var helt tilfreds med at vi havde accepteret, som det blev sagt i Finansministeriet ved forhandlingerne.

Jeg vil nu gerne sige til det, at vi var faktisk af den helt klare opfattelse, at det ikke ville være muligt på forsvarlig vis at anvende mere end et beløb på 50 mio. kr. om året, og vi var egentlig også af den opfattelse – men den forstår vi er forkert – at det mente Det Radikale Venstre heller ikke. Hr. Bilgrav-Nielsen var godt nok inde på i sin tale tidligere i dag, at det nok ikke ville være muligt at anvende alle pengene, men det er simpelt hen en misforståelse, der er tale om på det punkt.

Jeg synes også, det er værd at bemærke, at der i de kommende år – altså i budgetoverslagsårene – er regnet med, at der skal anvendes 100 mio. kr. til formålet, og så vil det altså sige, at det, der i værste fald er tale om her, er, at det fulde forsøg ikke kommer i gang helt så hurtigt, som det måske kunne være kommet.

Hr. Bilgrav-Nielsen var også inde på vores forslag om de 20 mio. kr., der skulle bruges til at finde ud af, hvordan man kunne hjælpe forældre – og især enlige – der har syge børn. Hvordan skal man klare deres problem? Herom sagde hr. Bilgrav-Nielsen, at det burde vi have taget op i forhandlingerne med regeringen, hvis vi mente, det var en afgørende sag.

Nu er det imidlertid altid sådan, at når der skal forhandles, må man tage de meget store klumper og diskutere dem, og det er det, vi har valgt at gøre. Desuden er der så det ved det – uden at jeg på nogen måde vil klandre hr. Bilgrav-Nielsen og Det Radikale Venstre – at vi troede faktisk efter de udtalelser, vi havde læst i pressen, at dette forslag ville vinde gehør hos Det Radikale Venstre og vi derfor ikke behøvede at bringe det ind i forhandlinger med andre. Det er ikke uvenligt ment, at jeg siger dette, men mere for at forklare sagen, som den ser ud fra vores synspunkt.

Til finansministeren har jeg ikke ret mange bemærkninger. Jeg har godt hørt tidligere i dag andre repræsentanter for regeringspartierne sige, at dette, at der ikke er en stigning i forsvarsudgifterne i den finanslov, der nu vedtages, ikke er det samme, som at regeringen har accepteret en nulløsning. Det ved vi godt. Jeg konstaterede bare, at sådan var det rent faktisk. Der var ikke afsat flere penge, og så skal jeg ikke bore mere i det bortset fra at gentage, at det altså er en nulløsning, der forhandles om – med os i alt fald – og det er ikke realistisk af regeringen at fortsætte med at tale om, at det nok alligevel

[Henning Rasmussen]

ender med et løft. Det er ikke realistisk. Det kan måske snarere fordærve stemningen en lille smule ved forhandlingerne – jeg siger »en lille smule«. Det er ikke klogt at tale om det, som om det nok alligevel går, når man inderst inde må vide, at det gør det rent faktisk ikke.

Så vil jeg gerne gentage det, jeg sagde i min indledning, at vi er ikke sure – tværtimod. Men jeg synes, det harmonerer udmærket med det, der blev sagt ved førstebehandlingen, for da var der grund til at være syrlig. Nu, efter at der er sket væsentlige ændringer på områder, vi lægger megen vægt på, er det en anden finanslov, der vedtages.

Jes Lunde (SF):

Jeg lagde mærke til, at finansministeren i sit indlæg sagde, at nu var debatten om social genopretning slut i Danmark, efter at man havde indgået denne aftale med Socialdemokratiet. Dertil må jeg sige, at det kan jeg garantere for at den ikke er, selvfølgelig er den da ikke det. Det forslag, der vedtages, er ikke nok til at gennemføre den fulde sociale genopretning, som vi har sloget for, og derfor er det helt klart, at der også i forbindelse med næste års forslag til finanslov vil komme et krav om social genopretning.

Det, vi i SF har lagt os fast på, er, at vi som et minimum må have arbejdsledighedsdagpenge, efterløn osv. op på det niveau i realværdi, som det var oppe på, før den borgerlige regering trådte til, og der er som bekendt et stykke endnu. Det forlig, der er indgået, løser ikke de problemer.

Nu var finansministerens indlæg mest henvendt til hr. Henning Rasmussen, og derfor er det naturligt for mig at bede hr. Henning Rasmussen bekræfte, at debatten om social genopretning ikke er slut. Jeg vil gerne bede Socialdemokratiet bekræfte, at de heller ikke føler, at alle problemer på det sociale område nu skulle være løst med den forståelse, der er kommet om finansloven. Der er opnået nogle vigtige resultater på dette område, men vi er ikke færdige med arbejdet endnu.

Så forstod jeg på finansministeren, at han agtede at stemme imod samtlige SF-ændringsforslag og for samtlige radikale ændringsforslag med nogle enkelte undtagelser. Her må jeg sige til finansministeren, at det lader sig simpelt hen ikke gøre, for vi har en række fælles forslag, og finansministeren er nødt til at træffe det ubeha-

gelige valg at stemme for nogle forslag, som SF står som forslagsstiller af.

Vi har jo haft meget fornøjelse af i forbindelse med behandlingen af finansloven at undersøge mulighederne for at finde et alternativt flertal uden om regeringen, og det er lykkedes i nogle tilfælde at samle et flertal bestående af De Radikale, SF og Socialdemokratiet. Det er vi glade for, og så må regeringen sådan set for vores skyld selv om, om den vil stemme for vores forslag eller ej, men finansministeren kan i hvert fald ikke skære tingene så klart ud, som han havde lyst til.

Så synes jeg, det var meget mærkeligt at høre finansministeren sige, at de beregninger, der er gennemført af konsekvenserne af ændringsforslagene til finansloven, i virkeligheden ikke var særlig interessante. Jeg synes, regeringen er ved at blive lidt selvudslettende på det sidste. For få dage siden var det arbejdsministeren, der sagde, at det, han havde sagt, overhovedet ikke var interessant, og nu er det finansministeren, der fortæller, at det, han skriver til Finansudvalget, overhovedet ikke er interessant. Jeg synes, man er lidt for afdæmpet i øjeblikket.

Vi synes selvfølgelig, at de nævnte beregninger er interessante. Når Finansudvalget har bedt om og fået nogle konsekvensberegninger, synes vi selvfølgelig, de er interessante, og de bliver selvfølgelig ikke mindre interessante for os af, at det er beregninger, der blåstempler, at de ændringsforslag, vi er kommet med, kan bidrage til en løsning af de samfundsøkonomiske problemer. Det udelukker selvfølgelig ikke, at de borgerlige partier alligevel stemmer imod vores samlede ændringsforslag, men de kan ikke gøre det med den begrundelse, at der økonomisk ikke er plads til det. De må gøre det ud fra ideologiske begrundelser som f.eks., at man ikke har lyst til at tage så mange penge fra de velstillede i samfundet, som SF gerne vil, eller at man ikke finder det rimeligt at gennemføre de sociale forbedringer, som vi har tænkt os at foreslå. Det er en klar melding, det er ærlig snak, det er politik. Sådan skal det være, at vi får de ærlige meldinger på bordet, men beregningerne gør, at regeringen ikke kan dække sig ind under, at det er overbud og noget, der ikke kan fungere økonomisk, for det kan det faktisk.

Så synes jeg, det har været interessant ved debatten her, at yderpartierne har rakt ind over midten og krydset hinanden. Fremskridtsparti-

[Jes Lunde]

et karakteriserer regeringen som socialistisk, og Fælles Kurs karakteriserer os som finanslakajer. Så har vi vist hele spektret dækket ind, og man kan ikke komme ret meget længere i debatten.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Hr. Jes Lunde har naturligtvis ganske ret i, at arbejdet for at gennemføre sociale forbedringer for dem, der har det behov, aldrig standser, det gør det heller ikke efter dagen i dag og dagen i morgen.

Jeg nævnedede i øvrigt i mit indlæg, at vi ville arbejde for, at der laves en reguleringsaftale, som sikrer, at arbejdsløshedsdagpengene ikke sækker agterud, ikke begynder en ny nedtur. Men det, der er aftalt, er det, der også efter vores opfattelse er økonomisk basis for på nuværende tidspunkt, og så må fremtiden vise, på hvilket tidspunkt der kan blive nye forbedringer for disse mennesker. Det er 1988-finansloven, vi nu taler om.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil godt sige til hr. Henning Rasmussen, at jeg undrer mig stadig over Socialdemokratiets udlægning af sagen om de midler, der afsættes til sociale forsøg. Hvis Socialdemokratiet have ønsket at få vedtaget et beløb på 100 mio. kr., var flertallet der. Det var oven i købet en sag, som Socialdemokratiet ikke engang behøvede at bringe ind i forhandlingerne med regeringen. Man måtte vide, at dette flertal var der. Men jeg skal i øvrigt overlade det til SF'erne at sætte den sag på plads, og det tror jeg sker i morgen.

Så vil jeg også sige til hr. Henning Rasmussen, at det er alt for billig en bemærkning at komme med, at Socialdemokraterne da troede, at de 20 mio. kr. til forældres pasning af syge børn ville vi nok sikre. Ja, holdningsmæssigt er det helt klart, at det er en sag, der ligger os på sinde, men hvorfor har Socialdemokratiet ikke bragt den sag ind i de forhandlinger, man førte med regeringen? Hvorfor har man ikke ment, at den sag var så vigtig, at man måtte have den med i en aftale med regeringen, når man dog mente, at man skulle have de 50 mio. kr. med, og man mente, at man helt unødigt også skulle føre på sin egen resultatliste pengene til SU-reformens realisering og 250 mio. kr. til forbed-

ring af DSB? Det var jo helt overflødig! Forslagene var stillet af os. Hvis Socialdemokratiet ville støtte dem, var flertallet der.

Nej, sådan handler man ikke! Hvis Socialdemokratiet vil stille krav, må de gøre det, når de fører forhandlinger med regeringen om finansloven, og så må de i øvrigt stå ved det, der blev resultatet – også når der var noget, som man ikke fik med.

Behnke (FP):

Et par bemærkninger til finansministeren.

For det første er der spørgsmålet om de her i løbet af dagen nok så mange gange omtalte 7,1 mia. kr.'s besparelser fra Fremskridtspartiet. Hvis finansministeren og regeringen mener, at besparelserne på de 7,1 mia. kr. var så uansvarlige, var det så ikke uansvarligt, da Det Konservative Folkeparti til finanslovsforslaget for 1982 stillede ændringsforslag om 10 mia. kr.? Det var trods alt 3 mia. kr. mere end vores beskedne forslag på kun 7,1 mia. kr.

Det, der hele tiden har været Fremskridtspartiets ønske i det arbejde, der har været udført vedrørende finansloven for 1988, har været at tilkendegive, at vi på alle områder var positivt indstillet. Vi har ikke på noget tidspunkt haft en forudfattet mening om, at vi ville arbejde henimod at stemme imod finansloven, som finansministeren sagde det; det har bestemt ikke været vores mål. Tværtimod har vi absolut seriøst overvejet, om det i år skulle være første gang, vi kunne stemme for en finanslov her i Folketinget. Men betingelsen for, at vi kan stemme for en finanslov, er selvfølgelig, at vi har haft indflydelse på den.

Næste gang vi skal arbejde med en finanslov, nemlig finansloven for 1989, er der ingen tvivl om, at Fremskridtspartiet vil komme med mange ændringsforslag, medmindre der fra regeringens side på et tidligt tidspunkt kommer et udspil gående ud på, at man er interesseret i at snakke finanslov med Fremskridtspartiet, og at man er interesseret i at føre realitetsforhandlinger med Fremskridtspartiet. Hvis det bliver tilfældet, skal vi nok blive en god samarbejdspartner.

Så til det, som var et mindre hængeparti fra min side fra første runde, nemlig spørgsmålet om de HIV-positive blødere. Det ændringsforslag, nr. 432, der foreligger fra Socialdemokratiet gående ud på at forhøje godtgørelsen til de

[Behnke]

HIV-positive blødere til 250.000 kr. om året, vil Fremskridtspartiet støtte.

Preben Møller Hansen (FK):

Finansminister Palle Simonsen var så venlig at give udtryk for, at han ikke var sur, tværtimod var han faktisk overordentlig glad, idet et flertal nu stod bag den finanslov, som regeringen i realiteten sigtede mod fra starten. Jeg synes også, at regeringen og ministeren har grund til at udtrykke tilfredshed og glæde, og jeg vil da gerne lykønske med et fantastisk godt forhandlingsresultat. Set ud fra finansministerens politiske synspunkter og den politiske målsætning var det meget, meget godt gjort.

I sit indlæg kom ministeren også ind på – og det skete med et lille smil – at han såmænd også havde læst de ændringsforslag, som Fælles Kurs var kommet med, og det er jeg selvfølgelig overbevist om at finansministeren ville gøre, uanset hvem der kom med ændringsforslag, for det er forudsætningen for at kunne være med i en diskussion.

Det, der gjorde det klart for mig, at jeg ikke tog fejl, at min bedømmelsesevne stadig væk var i top, var, at finansministeren gav udtryk for, at han ikke ville stemme for et eneste af de ændringsforslag, der var stillet af Fælles Kurs. Det havde vi såmænd heller ikke forventet, for så var det jo ikke den samme regering, som vi bekæmper i dagligdagen, så ville det have været en helt anden regering, og vi er derfor kun tilfredse med, at finansministeren bekræfter, at modpolen til den borgerlige regering i dette Folketing er Fælles Kurs.

Jeg vil imidlertid sige, at vi i Fælles Kurs har det ikke som andre. Der er nogle, der taler om til venstre i salen og til højre i salen. Det er en reminiscens fra fortiden, for nu sidder der SF'ere til højre i salen, og de er vel lige så gode som de SF'ere, der sidder til venstre i salen. Der sidder SF'ere i begge sider, så vi kan altså ikke æde den affære! Vi vil ud fra vort synspunkt stemme for de forslag, som vi mener betyder forbedringer, og jeg kan glæde finansministeren med, at vi vil stemme for en hel del af de stillede ændringsforslag.

Vi er ikke tilfredse med dem, men det betyder ikke, at vi stiller os op i en krog og er sure. Nej, det, det drejer sig om, er, at man må være realistisk og sige: Hvilke muligheder har vi for indværende for at medvirke til forbedringer? Og

så må vi naturligvis kigge på forslagene, og indeholder de selv den mindste forbedring, vil man finde Fælles Kurs blandt dem, der stemmer for.

Jeg vil da godt sige, at sådan noget som udbygningen af Kastrup Lufthavn finder vi rimelig; vi er også glade for den udbygning, der er sket, og for den måde, Kastrup Lufthavn fungerer på i dag, men det kan gøres bedre – ingen tvivl om det.

Der er andre forslag, vi vil stemme for, men vi har selvfølgelig også nogle negative bemærkninger, f.eks. om arbejdsløshedsdagpengene.

Vi har forstået det sådan, at Socialdemokratiet har fået det igennem, som de har satset på, og det svarer nogenlunde – eller nøjagtigt – til det, SF går ind for, nemlig en forhøjelse af dagpenge-satserne med 10 pct. Vi synes, det er beklageligt, at man er tilfreds med noget sådant. Det, der er en nøgtern kendsgerning, er, at de arbejdsløse i dag ligger 19,3 pct. under det, de reelt skulle have, hvis man ikke havde iværksat en standsning af den automatiske dyrtidsreguleringsordning på dette område. Men åbenbart er Socialdemokratiet tilfreds med – og det er SF altså også – at man kun giver dem 10 pct. i forhøjelse, selv om de i realiteten skulle have haft 19 pct. for forholdsvis at have det samme, som de havde tidligere. Før i tiden sagde man, at det var for lidt, og man anerkendte ikke 90-pct.s-grænsen. Men det gør man åbenbart nu, og man er endog klar til at gå længere ned.

Vi stemmer selvfølgelig for forslaget, selv om vi ved, at det ikke betyder den fremgang, som man påstår. Det er rigtigt, at man får en forhøjelse på ca. 800 kr. om måneden – ingen tvivl om det – men da der sker modregning i arbejdsløshedsunderstøttelsen for skat med det samme, vil det sige, at man maksimalt får 390 kr. Hertil kommer en automatisk stigning i bidraget til arbejdsløsheds-kasserne, og det indebærer selvfølgelig, at man ikke får de 10 pct., sådan som det påstås. Men lad det nu være. Det vil være en lillebitte fremgang, og den vil vi selvfølgelig stemme for.

Det samme gør sig gældende for folkepensionerne. Der mener vi også, at man prøver at fremstille tingene anderledes, end de i realiteten er. Man fremstiller det, som om en gift folkepensionist skal have 3.200 kr. om året, og så siger man, at ordningen først træder i kraft den 1. juli 1988. Mig bekendt er det så kun 5 måne-

[Preben Møller Hansen]

der, det drejer sig om, og så kan det ikke nytte noget, at man begynder at snakke om finansloven for 1989.

Det, man tager stilling til, er, hvad vores ældre får i forøgelse af indkomsten for 1988, og da får de ikke 3.200 kr., men 265 kr. i 5 måneder minus den modregning, der er, idet der er tale om bruttobeløb. Men hvørom alting er, så vil vi som sagt stemme for det.

Det, der imidlertid er kedeligt set ud fra vort synspunkt, er, at Fremskridtspartiet ikke har haft mandsmod nok til at fremstille nogle ændringsforslag, sådan som de plejer. Jeg synes, at det har været befordrende og befriende og rart ned gennem tiderne, når vi kunne gå ud i landet og sige, at Fremskridtspartiet har stillet ændringsforslag til dette og hint, idet det kunne man bruge i den politiske debat.

Nu har Fremskridtspartiet ikke stillet et eneste ændringsforslag. Det vil sige, at de ikke mere vil profilere sig. De har indordnet sig og ligger nu som en logrende hund og prøver på at se dejlige ud, men den hjælper altså ikke! For mig er der ingen tvivl om, at enhver, der har stemt på Fremskridtspartiet ved afvigte valg, står fuldkommen uforstående over for, at Fremskridtspartiet ikke har stillet ét eneste ændringsforslag.

Men jeg glæder mig selvfølgelig til at komme ud og bekendtgøre over for vælgerbefolkningen, at Fremskridtspartiet ikke mere har hverken intentioner, perspektiver eller andet, men kun kan bjæffe med på, hvad de andre har stillet. Det er selvfølgelig beklageligt, men det kommer der jo en kamp om senere ude omkring i landet. Tak for nu!

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Formanden:

Vi skal stemme om ændringsforslagene, men det bliver ikke lige nu. Det bliver kl. 19.30.

Mødet udsat kl. 18.38

Mødet genoptaget kl. 19.30

Formanden:

Vi er nu klar til at gå i gang med det, der tidligere var årets gymnastiske øvelser, men nu er

en prøve i fingerfærdighed. For at sikre en rimelig gennemførelse af afstemningerne om denne årets vigtigste lov appellerer jeg om to ting: 1. at medlemmerne bliver siddende på pladserne, og 2. at der er så meget ro i salen, at alle medlemmer er klar over, hvad vi stemmer om.

Og efter disse to appeller går vi i gang med afstemningen om ændringsforslagene til finanslovsforslaget, og vi starter som vanligt med § 1. Skatter og afgifter.

Afstemning

Til § 1. Skatter og afgifter.

Ændringsforslag nr. 446
forkastedes, idet 4 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 750
vedtoges med 122 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 1 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 750.

Ændringsforslag nr. 482
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 483
vedtoges med 122 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag nr. 483.

Ændringsforslag nr. 447
forkastedes, idet 4 stemte for, 114 imod; 19 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 484
vedtoges med 123 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 485-487
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 448
forkastedes, idet 13 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 3 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 791
forkastedes, idet 67 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 449
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 488-493
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 494 og 495
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 496-503
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 504
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 505
vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 506
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 12

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 507
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 508
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14
forkastedes, idet 23 stemte for, 113 imod.

Ændringsforslag nr. 450
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 509
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 510
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 451
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 511
vedtoges uden afstemning.

Til § 2. Statsvirksomhederne.

Til § 2.01. Statsbanerne.

Ændringsforslag nr. 17 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 512 og 18
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 19
vedtoges med 113 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 20 var udgået.

Ændringsforslag nr. 21, 22 og 738 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 741
vedtoges med 116 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 513 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag
nr. 741.

Ændringsforslag nr. 739, 23 og 24 var taget
tilbage.

Ændringsforslag nr. 742
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 514
betragedes som bortfaldet efter vedtagelsen af
ændringsforslag nr. 740.

Ændringsforslag nr. 25 og 27 var taget tilba-
ge.

Ændringsforslag nr. 740
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 26
betragedes som bortfaldet efter vedtagelsen af
ændringsforslag nr. 36.

Ændringsforslag nr. 28
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 28 a
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 29
forkastedes, idet 23 stemte for, 113 imod.

Ændringsforslag nr. 30
vedtoges uden afstemning.

Til § 2.02. Post- og Telegrafvæsenet.

Ændringsforslag nr. 31 og 32-35
vedtoges uden afstemning.

Til § 2.04. Københavns Lufthavnsvæsen.

Ændringsforslag nr. 36
vedtoges med 88 stemmer mod 48.

Ændringsforslag nr. 37
forkastedes uden afstemning.

Til § 2.10. Bornholmstrafikken.

Ændringsforslag nr. 38 og 39
vedtoges uden afstemning.

Til § 3. Rentekonto.

Ændringsforslag nr. 515 og 518 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 751, 516 og 517, 752 og
519
vedtoges uden afstemning.

Til § 4. Adskillige indtægter.

Ændringsforslag nr. 452
vedtoges uden afstemning.

Til § 6. Medlemmer af det kgl. hus.

Ændringsforslag nr. 452
forkastedes, idet 22 stemte for, 112 imod.

Til § 8. Statsministeriet.

Ændringsforslag nr. 43 og 44, 520, 45, 521 og
47-50
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 46 var taget tilbage.

Til § 10. Udenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 51 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 522 og 523
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 52 og 53
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 792
vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 54
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 453
forkastedes, idet 13 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 55-58
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 59
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 60
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 61
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 62
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 454
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 63
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 64
forkastedes, idet 67 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 65
forkastedes, idet 67 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 66
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 67
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Til § 11. Landbrugsministeriet.

Ændringsforslag nr. 68 og 69 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 524 og 525
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 70
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 455
forkastedes, idet 23 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 71
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 72 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 526 og 527

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 73-75
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 77
var udgået.

Ændringsforslag nr. 76 og 78
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 804
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 528 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag
nr. 804.

Ændringsforslag nr. 79
forkastedes, idet 66 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 80 og 81
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 82
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 529, 530, 83-86, 531, 87
og 88
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 89
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 90 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 532, 91 og 92
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 93
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 94 og 95
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 96-98
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 99-102 og 533-538
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 103
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 539–542 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 796–798, 543, 104 og 799
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 105
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 106
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 107
vedtoges enstemmigt med 137 stemmer.

Ændringsforslag nr. 108
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 109 var udgået.

Ændringsforslag nr. 110
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 456
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 111 og 112 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 544, 545, 113 og 114
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 546, 115, 547 og 116 var
taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 800
vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 801, 548, 117 og 118
vedtoges uden afstemning.

Til § 12. Fiskeriministeriet.

Ændringsforslag nr. 119
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 120 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 549
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 121
vedtoges med 126 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 550 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag
nr. 121.

Ændringsforslag nr. 122–125
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 126 og 127
forkastedes uden afstemning.

Til § 13. Indenrigsministeriet.

Ændringsforslag nr. 551–555
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 457
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 556
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 458
forkastedes, idet 5 stemte for, 113 imod; 19
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 557
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 459
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 558–562
vedtoges uden afstemning.

Til § 14. Boligministeriet.

Ændringsforslag nr. 128, 563, 129 og 130
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 564, 131 og 132 var taget
tilbage.

Ændringsforslag nr. 753, 133, 565, 134, 135,
566, 136, 137, 138, 567–570 og 139
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 140 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 754 og 141
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 142 og 143 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 144
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 145 og 146 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 755 og 147
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 148 og 149
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 150
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 152 og 153 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 151
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 756
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 155 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 154
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 156
vedtoges med 126 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 460
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 571
vedtoges uden afstemning.

Til § 15. Socialministeriet.

Ændringsforslag nr. 157 og 572
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 743
forkastedes, idet 34 stemte for, 102 imod.

Ændringsforslag nr. 573 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 757, 758, 158, 159 og
574-578
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 461
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 160
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 161 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 162
forkastedes, idet 32 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 579 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 759-762
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 580 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 462
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 763
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 164 og 581 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 163
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 764, 165 og 166
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 167
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 168
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 169 og 170 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 582
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 583
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 584
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 173 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 463
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 171
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 172
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 585, 586 og 174
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 175
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 176 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 177
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 178
forkastedes uden afstemning.

Til § 16. Trafikministeriet.

Ændringsforslag nr. 179, 587 og 180
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 181
forkastedes, idet 48 stemte for, 70 imod; 19
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 182–186
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 187
forkastedes, idet 39 stemte for, 98 imod.

Ændringsforslag nr. 188

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 189
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 190
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 191
forkastedes, idet 66 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 192
forkastedes uden afstemning.

Til § 17. Industriministeriet.

Ændringsforslag nr. 193, 588 og 194–199
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 200
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 201
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 202
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 203
var udgået.

Ændringsforslag nr. 204–206
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 207 og 208 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 589, 590 og 209
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 210
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 211
vedtoges uden afstemning.

Til § 18. Justitsministeriet.

Ændringsforslag nr. 212 og 213 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 591 og 592
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 593
vedtoges med 121 stemmer mod 9; 5 stemte
hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 594-597
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 213a og 213b
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 214 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 745
vedtoges med 76 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 598 var bortfaldet.

Ændringsforslag nr. 215 var udgået.

Til § 19. Kirkeministeriet.

Ændringsforslag nr. 599
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 464
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Til § 20. Undervisnings- og forskningsministeriet.

Ændringsforslag nr. 216-218
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 219 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 765 og 766
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 465
forkastedes, idet 4 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 767, 220, 221, 768 og 769
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 466
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 222-224
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 225
vedtoges med 105 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 226, 227 og 600 var taget
tilbage.

Ændringsforslag nr. 770, 601, 228 og 229
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 230
forkastedes, idet 67 stemte for, 68 imod.

Ændringsforslag nr. 231
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 232 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 233
vedtoges med 84 stemmer mod 53.

Ændringsforslag nr. 234 og 235
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 467
forkastedes, idet 4 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 236 og 237
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 238
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 468
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 602
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 744
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 239 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 240
forkastedes, idet 65 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 241
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 242-246

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 247
forkastedes, idet 66 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 248–255
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 257 var udgået.

Ændringsforslag nr. 256 og 258–267
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 268
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 269
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 270 og 271
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 272
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 273
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 274
forkastedes, idet 23 stemte for, 113 imod.

Ændringsforslag nr. 275–277, 771, 278, 772
og 773
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 279 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 280
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 281–283
vedtoges uden afstemning.

Til § 21. Kultur- og Kommunikationsministeriet.

Ændringsforslag nr. 284 og 603
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 285 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 746

vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 286
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 287
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 288
forkastedes, idet 66 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 289
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 290 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 802
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 774
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 291 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 292
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 293
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 294 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 604
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 295
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 296 og 605
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 297
forkastedes, idet 66 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 298 var udgået.

Ændringsforslag nr. 299
vedtoges med 108 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 300
forkastedes, idet 67 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 301 var udgået.

Ændringsforslag nr. 302
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 303
vedtoges med 70 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 606
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 304
vedtoges med 70 stemmer mod 66.

Ændringsforslag nr. 305 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 747
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 607
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 306
vedtoges med 113 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 307 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 308 og 608
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 309 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 748
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 309 a
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 609
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 310
vedtoges med 69 stemmer mod 68.

Ændringsforslag nr. 469
forkastedes, idet 4 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 311
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 312
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 313 og 314
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 315
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 316
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 470
forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 317-329
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 330
vedtoges med 69 stemmer mod 67.

Ændringsforslag nr. 331-333
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 334
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 335
vedtoges uden afstemning.

Til § 22. Forsvarsministeriet.

Ændringsforslag nr. 471
forkastedes, idet 4 stemte for, 113 imod.

Ændringsforslag nr. 336
vedtoges med 73 stemmer mod 63.

Ændringsforslag nr. 337, ændringsforslag nr. 610, ændringsforslag nr. 338, ændringsforslag nr. 611 og ændringsforslag nr. 612
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 339
vedtoges med 75 stemmer mod 57.

Ændringsforslag nr. 340

forkastedes, idet 34 stemte for, 103 imod.

Ændringsforslag nr. 613
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 341
forkastedes, idet 23 stemte for, 103 imod; 11
stemte hverken for eller imod.

Til § 23. Finansministeriet.

Ændringsforslag nr. 775
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 614
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 342
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 343-345
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 615
vedtoges med 114 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 776-778 og ændrings-
forslag nr. 616-618
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 346-348
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 349
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 619 og 620
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 350
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 351-353
vedtoges uden afstemning.

Til § 24. Skatteministeriet.

Ændringsforslag nr. 621
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 622 og ændringsforslag
nr. 354

var taget tilbage

Ændringsforslag nr. 793
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 355
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 779, 623 og 356
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 357
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 624 og 625
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 626 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 803 og 358-360
vedtoges uden afstemning.

Til § 25. Økonomiministeriet.

Ændringsforslag nr. 361 og 627
vedtoges uden afstemning.

Til § 26. Pensionsvæsenet.

Ændringsforslag nr. 362, 363 og 628-632
vedtoges uden afstemning.

Til § 27. Miljøministeriet.

Ændringsforslag nr. 364
var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 633-635
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 365
vedtoges, idet 128 stemte for, 9 imod.

Ændringsforslag nr. 366
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 367 og 368 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 636-639
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 369
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 640
vedtoges, idet 128 stemte for, 9 imod.

Ændringsforslag nr. 641
vedtoges, idet 127 stemte for, 9 imod.

Ændringsforslag nr. 642
vedtoges, idet 128 stemte for, 9 imod.

Ændringsforslag nr. 643
vedtoges, idet 128 stemte for, 9 imod.

Ændringsforslag nr. 644
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 645
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 646
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 370
forkastedes, idet 23 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 371
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 372 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 647-649 og 373
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 374 og 375
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 376
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 377
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 378 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 650-652
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 653

vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 379
vedtoges uden afstemning.

Til § 28. Arbejdsministeriet.

Ændringsforslag nr. 472
forkastedes, idet 13 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 654
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 473
forkastedes, idet 13 stemte for, 123 imod.

Ændringsforslag nr. 380
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 474
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 381
forkastedes, idet 64 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 382 var udgået.

Ændringsforslag nr. 383
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 384
forkastedes, idet 67 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 385 og 386
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 475
forkastedes, idet 14 stemte for, 105 imod; 18
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 476
forkastedes, idet 14 stemte for, 104 imod; 18
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 477
forkastedes, idet 4 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 387 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 655 og 388
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 656 og 389 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 780 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 478 forkastedes, idet 13 stemte for, 122 imod.

Ændringsforslag nr. 390-392 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 394 og 657 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 479 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 393 forkastedes, idet 22 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 781 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 396 og 658 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 480 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 395 forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 782, 659, 783 og 784 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 397 forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 785, 660 og 661 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 398 og 399 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 400 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 662-664 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 665 vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 786 vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 401 forkastedes, idet 23 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 666 og 667 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 402 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 403 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 668-674 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 675 vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 676 og 677 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 404 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 794 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 678 vedtoges uden afstemning.

Til § 29. Energiministeriet.

Ændringsforslag nr. 405 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 679 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 406 forkastedes, idet 67 stemte for, 69 imod.

Ændringsforslag nr. 407 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 795 vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 408 forkastedes, idet 66 stemte for, 68 imod.

Ændringsforslag nr. 409
vedtoges med 126 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 410
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 411 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 412
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 413 var udgået.

Ændringsforslag nr. 414 og 415
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 416–419 og 680
vedtoges uden afstemning.

Til § 30. Sundhedsministeriet.

Ændringsforslag nr. 420 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 681
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 682
vedtoges med 50 stemmer mod 9; 78 stemte
hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 683–689
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 421
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 422
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 423
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 424
vedtoges med 126 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 425
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 690
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 426 og 427 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 749
vedtoges med 127 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 428
vedtoges med 77 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 429
vedtoges med 78 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 430
vedtoges med 87 stemmer mod 49.

Ændringsforslag nr. 431
vedtoges med 77 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 691–696
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 432
vedtoges med 76 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 433 betragtedes som
bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsforslag
nr. 432.

Ændringsforslag nr. 697–700
vedtoges uden afstemning.

Til § 35. Afdrag på udlån.

Ændringsforslag nr. 701
vedtoges uden afstemning.

*Til § 36. Statsgældsafdrag og obligationskøb
m.v.*

Ændringsforslag nr. 702–705
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 706
vedtoges med 128 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 787
vedtoges uden afstemning.

*Til § 37. Beholdningsbevægelser og kursregule-
ring.*

Ændringsforslag nr. 708 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 707 og 788
vedtoges uden afstemning.

Til § 38. *Optagelse af lån.*

Ændringsforslag nr. 709 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 789
vedtoges med 122 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 710
vedtoges med 123 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 711-714
vedtoges uden afstemning.

Til § 42. *Tekstanmærkninger.*

Ændringsforslag nr. 715 og 716
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 717 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 434 og 435
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 436
vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 437
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 718 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 719
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 438 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 439
forkastedes, idet 23 stemte for, 70 imod; 44
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 439 a
vedtoges med 126 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 720, 721 og 440-442
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 724 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 722

vedtoges med 122 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 723, 725, 443 og 790
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 726 var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 444
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 728 og 731 var taget til-
bage.

Ændringsforslag nr. 727
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 729
vedtoges med 124 stemmer mod 13.

Ændringsforslag nr. 730, 732 og 733
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 445
forkastedes, idet 66 stemte for, 70 imod.

Ændringsforslag nr. 734-736
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 737 var taget tilbage.

Formanden:

Vi er herefter færdige med afstemningen om ændringsforslagene, og jeg foreslår, at lovfor-
slaget går til fornyet behandling i Finansudval-
get. Hvis ingen gør indsigelse mod dette for-
slag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold).
Det er vedtaget. Sagens behandling er herefter
stillet i bero.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af 15. december meddeler energi-
ministeren, at han ønsker i henhold til forret-
ningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget
en skriftlig

*Energipolitisk redegørelse 1987 og redegørelse
om Dansk Olie og Naturgas A/S m.v.*